

Wiadomości Uniwersyteckie

Nr 10/249
Grudzień
2018

Fotorelacja

WYDARZENIA

UMCS w mediach społecznościowych
s. 12

NAUKA I LUDZIE

Współtworzymy innowacyjne urządzenie diagnostyczne
s. 36

NAUKA I LUDZIE

Kultura ma znaczenie
s. 46

PL ISSN 1233-216X

DLA CIEBIE POLSKO

Koncert *Dla Ciebie, Polsko*
z okazji setnej rocznicy
odzyskania niepodległości

28.11.2018 r.

Fot. Bartosz Proll

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 23 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 30 : Wspomnienie o Profesorze Kazimierzu Pękali
- 31 : Konferencja naukowa o początkach neolitu poświęcona pamięci doc. dr. hab. Jana Kowalczyka
- 33 : Pięciolecie czasopisma naukowego "Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales"

NAUKA I LUDZIE

- 36 : Współtworzymy innowacyjne urządzenie diagnostyczne
- 38 : Światowy Dzień Filozofii na UMCS-ie
- 39 : Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna w Kazimierzu Dolnym
- 42 : Biblioteki i nauka w procesie transformacji cyfrowej
- 43 : Konferencja „Dydaktyk, badacz, ekspert... Role i kompetencje nauczyciela języka specjalistycznego we współczesnej glottodydaktyce”
- 44 : „Równouprawnienie kobiet w Polsce. Między teorią a praktyką” – ogólnopolska konferencja naukowa na Wydziale Politologii UMCS
- 45 : „Dzień dobry Biznes” – konferencja networkingowa na Wydziale Ekonomicznym
- 45 : Egzaminacje certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego w CJKP UMCS
- 46 : Kultura ma znaczenie
- 47 : Szebskie głowy na Ukrainie

- 49 : Szkolenie dla członków komisji egzaminacyjnych i wsparcie na egzaminach certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego w Chicago i Nowym Jorku
- 50 : Puławy-Włostowice – prezentacja interdyscyplinarnego projektu Instytutu Archeologii w Muzeum UMCS
- 52 : Konferencja „Social Sciences & Arts Conference” we Florencji
- 52 : Międzynarodowa współpraca w zakresie kształcenia nauczycieli w Instytucie Pedagogiki
- 53 : Międzynarodowa Konferencja “Creative Education – Pedagogical Practices, Inspired by the Ideas of Sir Ken Robinson and Dr Maria Montessori”
- 53 : XIX Międzynarodowy Kongres Montessori Europe
- 54 : „Long Duree – Entwicklung in der Germania magna”
- 55 : Współpraca Instytutu Psychologii UMCS z Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir
- 56 : Humboldt-Kolleg: Chronology in Archaeological Studies/Chronologie in den archäologischen Forschungen
- 57 : VI Międzynarodowa naukowo-praktyczna konferencja „Komunikacja strategiczna w biznesie i w polityce” (STRATCOM-2018)

SPRAWY STUDENCKIE

- 59 : Konferencja „Mikroprzedsiębiorstwa – małe firmy, duże wyzwania”
- 59 : SKNP „SmartCity” rozpoczęło współpracę z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych
- 60 : Jesienne wyzwania
- 61 : UMCSport – listopad

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 62 : Monografia Joseph Conrad’s Authorial Self. Polish and Other

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1305,
20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Marcin Gołębiowski, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Katarzyna Skąlecka, Agnieszka Stańczak (redaktor wydania)

Współpracownicy: Sara Filipiak, Monika Gabrys-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Konrad Koperwas, Wacław Kostko, Beata Kozłowska, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika

Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń-Jaśkowiak, Elżbieta Olszewska, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar

Okładka: Koncert Studenckich Zespołów Folklorystycznych *Dla Ciebie, Polsko*

Druk: Drukarnia Multipress

Nakład: 650 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, ntp@academicon.pl, <http://ntp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Z ŻYCIA

Kronika władz rektorskich

6.11

– rektor S. Michałowski uczestniczył w seminarium z okazji 100-lecia powstania rządu Ignacego Daszyńskiego na Wydziale Politologii. ●

7.11

– rektor S. Michałowski uczestniczył w Salonie „Polityki” na Wydziale Politologii;

– prorektor U. Bobryk brała udział w obchodach jubileuszu 70-lecia istnienia V Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. ●

8.11

– rektor S. Michałowski otworzył konferencję „Ludowa wizja Niepodległej. Rząd Ludowy w Lublinie” na Wydziale Politologii;

– prorektor A. Orłowska brała udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Równouprawnienie kobiet w Polsce. Między teorią a praktyką” zorganizowanej na Wydziale Politologii w 100-lecie praw wyborczych kobiet w Polsce;

– prorektor U. Bobryk poprowadziła spotkanie z przedstawicielami Wydziałowych Samorządów Studentów. ●

9.11

– rektor S. Michałowski spotkał się z dyrektorem Wydawnictwa UMCS i redaktorkami książki nagrodzonej w konkursie organizowanym przez SWSW „Gaudeamus 2018” – p. Anetą Domagałą i Urszulą Mirecką. ●

9–11.11

– rektor U. Bobryk uczestniczyła w uroczystościach związanych z obchodami 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę. ●

11.11

– rektor S. Michałowski złożył kwiaty pod pomnikami Nieznanego Żołnierza i Marszałka J. Piłsudskiego na placu Litewskim, a także brał udział w uroczystej Sesji Rady Miasta Lublin. ●

12.11

– rektor S. Michałowski brał udział w obchodach setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę organizowanych przez KZ NSZZ „Solidarność” w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym. ●

13.11

– prorektor A. Orłowska brała udział w „Koncercie Dla Niepodległej. Dariusz Brucbeck Quartet”. ●

14.11

– rektor S. Michałowski wraz z prorektorem R. Dobrowolskim uczestniczyli w otwarciu II Forum Młodych Naukowców w Lubelskim Centrum Konferencyjnym;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w Posiedzeniu Kapituły – Fundacja Perspektywy (Warszawa);

– prorektor U. Bobryk zorganizowała spotkanie z prodziekanami Wydziałów ds. Studenckich w celu poruszenia problematyki spraw dotyczących studentów oraz omówienia możliwości wsparcia młodzieży dotkniętej problemami natury osobistej. Część spotkania poświęcona została również dyskusji nad projektem zmian w Uchwale Rekrutacyjnej. ●

15.11

– rektor S. Michałowski uczestniczył w posiedzeniu Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Warszawie. ●

15.11–16.11

– rektor S. Michałowski brał udział w zgromadzeniu planarnym KRASP w ASP w Krakowie. ●

16.11

– prorektor U. Bobryk uczestniczyła w uroczystości z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę oraz jubileuszu 100-lecia Szkoły Podstawowej im. M. Skłodowskiej-Curie w Zawieprzycach;

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w otwarciu wystawy *Puławy-Włostowice, wielokulturowe stanowisko Zachodniej Lubelszczyzny* w Muzeum UMCS;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w odbywającej się na Wydziale Humanistycznym uroczystości jubileuszu 45-lecia pracy zawodowej prof. Henryka Gmitterka. ●

17.11

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w otwarciu wystawy pokonkursowej Międzynarodowego Konkursu na Rysunek im. M. E. Andriollego w Nałęczowskim Ośrodku Kultury w Nałęczowie. ●

19.11

– prorektor U. Bobryk przewodniczyła obradom Komisji Stypendialnej Stypendium z Własnego Funduszu Stypendialnego w celu rozpatrzenia przyjętych wniosków;

– prorektor A. Orłowska wygłosiła wykład dla słuchaczy Lubelskiego Uniwersytetu III Wieku *Fenomen ikony, czyli o widzialności niewidzialnego* (Uniwersytet Przyrodniczy);

– prorektor A. Bereza wziął udział w sesji z okazji setnej rocznicy powstania administracji konserwatorskiej w Polsce *Ochrona historii i materii. Wybrane realizacje konserwatorskie*

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

na terenie woj. lubelskiego w Trybunale Koronnym w Lublinie. ●

20.11

– rektor S. Michałowski oraz prorektor R. Dobrowolski spotkali się z uczestnikami III Międzynarodowej Konferencji Latinoamerykańskiej. ●

21.11

– prorektor R. Dobrowolski uczestniczył w spotkaniu *Nowy system ewaluacji nauki w Polsce* z ministrem Jarosławem Gowinem w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii w Warszawie;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w inauguracji III Międzynarodowej Konferencji Latinoamerykańskiej, organizowanej przez redakcję czasopisma naukowego „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales”, Wydział Politologii UMCS i Polską Akademię Nauk – Oddział w Lublinie;

– prorektor A. Orłowska brała udział w uroczystości 5-lecia działalności Koła Młodych Dydaktyków oraz debacie *Humanista wobec wyzwań współczesności* (uczestnicy debaty: dr hab. Alina Orłowska, prof. UMCS, dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Robert Litwiński, prof. UMCS, dyrektor Instytutu Filologii Polskiej dr hab. Arkadiusz Bagdajewski, prof. UMCS, prowadzenie prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska). ●

23.11

– rektor S. Michałowski oraz prorektor A. Bereza uczestniczyli we wręczeniu odznaczeń państwowych z udziałem Wojewody Lubelskiego i Wicekuratora Oświaty w Lublinie;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w otwarciu XXI Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Modele organizacyjne doskonalące zarządzanie jakością w warunkach różnorod-

ności. Quality & Variety 2018” w Kazimierzu Dolnym. ●

23–24.11

– prorektor U. Bobryk zasiadała w Komisji Konkursu chóralnego odbywającego się w ramach III Ogólnopolskiego Festiwalu Muzyki Chóralnej CANTANTES LUBLINENSIS. ●

26.11

– rektor S. Michałowski brał udział w otwarciu placówki Santander w Bibliotece Głównej UMCS;

– prorektor A. Bereza został zaproszony przez dyrektora TVP3 Lublin R. Montusiewicza do udziału w audycji *Tu i teraz*. Tematem programu było przedstawienie głównych założeń reformy szkolnictwa wyższego, jak będzie wyglądał nowy ustrój uczelni. Uczestnicy programu rozmawiali o tym, jak nowa reforma może wpłynąć na rozwój uczelni, czy te zmiany mogą zahamować jej rozwój czy wręcz przeciwnie. ●

26–28.11

– prorektor A. Orłowska podpisała porozumienie w sprawie Konsorcjum ds. Badań i Edukacji między Uniwersytetami i Instytutami Badawczymi Białorusi i Polski w Białoruskim Państwowym Uniwersytecie Technologicznym w Mińsku oraz uczestniczyła w sesji Konsorcjum poświęconej kształceniu specjalistów w zakresie zaawansowanych technologicznie i innowacyjnie gałęzi przemysłu Polski i Białorusi oraz prowadzenia projektów zaawansowanych technologicznie. ●

26.11–1.12

– prorektor R. Dobrowolski, dr hab. J. Czarnańska, dr hab. A. Jarosz-Wilkofażka, prof. dr hab. M. Tchórzewski oraz dr hab. D. Kołodziejka wyjechali

na Zhejiang University of Technology Hangzhou w Chinach w ramach współpracy między uniwersytetami. ●

28.11

– rektor S. Michałowski podpisał porozumienie o współpracy z firmą RABEN i Wydziałem Ekonomicznym;

– rektor S. Michałowski i prorektor A. Bereza uczestniczyli w koncercie Studenckich Zespołów Folklorystycznych *Dla Ciebie, Polsko* zorganizowanym z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości w Centrum Kongresowym UP. ●

29.11

– rektor S. Michałowski oraz prorektor A. Orłowska uczestniczyli w jubileuszu prof. Jana Adamowskiego na Wydziale Humanistycznym;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w spotkaniu „Inny Herbert” poświęconym życiu i twórczości Zbigniewa Herberta, połączonym z koncertem *Jestem tu, jestem z tobą* Piotra Selima wraz z Chórem Akademickim UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej pod dyrekcją Mileny Wnuk. ●

30.11

– rektor S. Michałowski oraz prorektor A. Orłowska brali udział w posiedzeniu Rady Związku Uczelni Lubelskich;

– prorektor A. Orłowska spotkała się z przedstawicielami wydziałów w sprawie szkół doktorskich oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w uroczystości otwarcia biura Konsula Honorowego Republiki Peru w Lublinie;

– prorektor A. Bereza otworzył spotkanie informacyjne z ekspertami z Narodowego Centrum Nauki dotyczące konkursów naukowych na projekty badawcze w konsorcjach międzynarodowych. ●

Fot. Barosz Profil

Koncert Studenckich Zespołów Folklorystycznych

Pełną salę zgromadził Koncert Studenckich Zespołów Folklorystycznych, który odbył się 28 listopada br. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydarzenie muzyczne pt. *Dla Ciebie, Polsko* zorganizowano dla społeczności akademickiej

oraz mieszkańców miasta z okazji 100-lecia odzyskania przez nasz kraj niepodległości.

Publiczność przywitali przedstawiciele władz rektorskich uczelni lubelskich: Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski – inicjator koncertu, Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego prof. Zygmunt Litwińczuk, Rektor Politechniki Lubelskiej prof. Piotr Kacejko oraz Prorektor ds. Kształcenia Uniwersytetu Medycznego prof. Barbara Jodłowska-Jędrzych. Występy muzyczno-taneczne poprzedziło także wprowadzenie prof. Ewy Maj z Zakładu Myśli Politycznej UMCS pt. *O niepodległości w Lublinie*.

Na scenie wystąpiły: Zespół Tańca Ludowego UMCS im. Stanisława Leszczyńskiego, Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” Uniwersytetu Przyrod-

niczego w Lublinie, Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Lubelskiej oraz Zespół Pieśni i Tańca Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Podczas koncertu zaprezentowane zostały pieśni patriotyczne oraz tańce lubelskie i narodowe, takie jak: krakowiak, mazur, kujawiak czy polonez. Każde wystąpienie nagradzane było przez publiczność gromkim aplauzem. Członkowie zespołów recytowali też wiersze Jana Lechonia i Jana N. Kamińskiego. Wydarzenie zakończyło się pięknym, wspólnym wykonaniem utworu *Piękna nasza Polska cała*.

Za scenariusz oraz reżyserię opowiadał dyrektor, kierownik artystyczny i choreograf ZTL UMCS – Lech Leszczyński.

Katarzyna Skatecka

Fot. Barosz Profil

„100 lat Niepodległej” – Wydział Politologii świętuje 100-lecie odzyskania niepodległości

Rok 2018 to rok, w którym obchodzimy setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie aktywnie włączył się w organizację uroczystości upamiętniających wydarzenia sprzed 100 lat.

Siedziba Wydziału Politologii to miejsce historyczne, dawny Pałac Lubomirskich, gdzie w nocy z 6 na 7 listopada 1918 r. ukonstytuował się Tymczasowy Rząd Ludowej Republiki Polskiej pod przewodnictwem Ignacego Daszyńskiego, jeden z regionalnych ośrodków władzy w Polsce.

Upamiętniając tę rocznicę i miejsce, przygotowaliśmy w dn. 4–9 listopada 2018 r. szereg wydarzeń o tematyce niepodległościowej. Naszymi partnerami byli: Zakład Myśli Politycznej, Wydział Kultury UM, Muzeum Lubelskie w Lublinie, Połtawicze Pereł Improv Teatr, Centrum Kultury w Lublinie, tygodnik „Polityka”, Towarzystwo Nauk Politycznych, Centrum im. Ignacego Daszyńskiego, Teatr NN i „Gazeta Wyborcza”.

Obchody zainaugurowało Muzeum Lubelskie w ramach projektu „Lublin – Wschód Niepodległej” inscenizacją historyczną przemówienia Ignacego Daszyńskiego z 7 listopada 1918 r.

z balkonu Pałacu Lubomirskich. Oprócz wystuchania przemówienia można było zapoznać się z umundurowaniem, wyposażeniem i uzbrojeniem żołnierzy formacji, które wtedy brały udział w przejmowaniu władzy.

W następnych dniach odbyło się m.in. seminarium naukowe pt. *O aktualności manifestu Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej* współorganizowane z Centrum im. Ignacego Daszyńskiego, gdzie do dyskusji zaproszono prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego – rektora UMCS, prof. dr. hab. Iwonę Hofman – dziekan Wydziału Politologii, Bogusława Gorskiego – przewodniczącego Rady Naczelnej PPS, Włodzimierza Czarastego – przewodniczącego SLD, dr. hab. Danutę Waniek z Krakowskiej Akademii oraz dr. hab. prof. UMCS Stefana Stępnia. Ponadto panel dyskusyjny *Wolność inspiruje kreatywność*, projekt Creative Sprits, podczas którego wraz z lubelskimi przedstawicielami przemysłów kreatywnych rozmawiano o wizji wolności, jaką w swoich pomysłach i projektach realizują lubelscy przedsiębiorcy, tworząc unikalne i nieszbilonowe rozwiązania, są inspiracją dla innych. Podczas panelu zaprezentowano potencjał lubelskich środowisk kreatywnych, podkreślając, jak ważna

jest idea wolności w działaniu. Organizatorem panelu było Miasto Lublin.

Pod hasłem „Następne 100 lat. Lublin, Polska, Europa, Świat” odbył się Salon „POLITYKI”, gdzie podczas polityczno-wizjonerskiej dyskusji z udziałem Justyny Kieruzalskiej, Katarzyny Radzik-Maruszak, Kuby Karpińskiego, Anny Dąbrowskiej, Pawła Rabieja, Edwina Bendyka, Iwony Hofman i Krzysztofa Żuka zastanawiano się nad wizją miasta Lublin jako metropolii otwartej, tolerancyjnej, demokratycznej i praworządnej, niedyskryminującej i bezpiecznej.

Zakład Myśli Politycznej wraz z Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie oraz Ludowym Towarzystwem Naukowo-Kulturalnym Oddział w Lublinie przygotował konferencję naukową pt. „Ludowa wizja Niepodległej. Rząd Ludowy w Lublinie”. Konferencję zorganizowano w ramach projektu „Polski ruch ludowy w kształtowaniu odrodzonego w 1918 r. państwa polskiego” finansowanego ze środków Województwa Mazowieckiego.

Kolejnym wydarzeniem naukowym była ogólnopolska konferencja pt. „Równouprawnienie kobiet w Polsce. Między teorią a praktyką”, która wpisując się w tematykę niepod-

• Inscenizacja historyczna Lublin. Stolica

ległościową, przypomniała o setnej rocznicy uzyskania przez Polki czynnego i biernego prawa wyborczego. Wśród zaproszonych gości byli m.in.: Henryka Strojnowska – Kongres Kobiet, Magdalena Długosz – Inicjatywa 100-lecie głosu Polek. Lubelszczyzna 2018, dr Tomasz Kitliński, Joanna Prochowicz – Inicjatywa 100-lecie głosu Polek. Lubelszczyzna 2018, Maja Zaborowska – Inicjatywa 100-lecie głosu Polek. Lubelszczyzna 2018. Obok Wydziału Politologii współorganizatorem konferencji było Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych.

Odbyło się również spotkanie z laureatami drugiej edycji Akademii Opowieści – ogólnopolskiego konkursu pod hasłem „Nieznani bohaterowie naszej Niepodległości”. Podczas uroczystego finału Adam Michnik wręczył tegorocznym laureatom nagrody, a Witold Dąbrowski z Ośrodka Brama Grodzka-Teatr NN odczytał zwycięski tekst. Akademia Opowieści to inicjatywa lubelskiej instytucji kultury Ośrodek Brama Grodzka-Teatr NN. Ideą konkursu jest wiara w człowieka i w jego dobro. Nadesłane do redakcji „Gazety Wyborczej” teksty to wspo-

mnienia rodzinne, sylwetki zwykłych ludzi, cichych bohaterów tamtych czasów. Tegoroczna edycja nawiązująca do tematyki niepodległościowej znakomicie wpisła się w kalendarz obchodów uroczystości przygotowanych przez Wydział Politologii. Podczas gali wręczenia nagród laureatom wysłuchano także wykładu Adama Michnika, w którym mówił o tekstach przesyłanych do redakcji „Gazety Wyborczej” w ramach Akademii Opowieści, o historiach ludzi w nich przedstawionych. Wspominał także o wieloletnim cenzurowaniu historii, o jej przedwojennym wielonarodowym charakterze, o roli kościoła i duchowieństwa w państwie, o stosunkach polsko-ukraińskich i polsko-niemieckich, a także o prawdzie, którą powinniśmy poznać bez względu na to, jak ona jest. Partnerami wydarzenia byli: „Gazeta Wyborcza” i Teatr NN.

Podczas tych kilku dni obchodów święta odzyskania przez Polskę niepodległości historyczna aula im. Ignacego Daszyńskiego za sprawą Poławiaczy Pereł Improv Teatr stała się miejscem obrad Rządu Tymczasowego. Lubelscy aktorzy przygotowali

wyjątkową inscenizację historyczną *Lublin. Stolica*. Ponownie po 100 latach odbyło się pierwsze posiedzenie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej, Rządu Ignacego Daszyńskiego, pierwszego rządu niepodległej Polski. Aktorzy wcielili się w role m.in. Edwarda Rydza Śmigłego, Ireny Kosmowskiej, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego. Reżyserami spektaklu byli: Przemysław Buksiński i Marcin Wąsowski. Scenariusz napisał Marcin Wąsowski, a w głównych rolach wystąpili: Magda Stec-Turowicz, Jacek Brzeziński, Przemysław Buksiński, Remigiusz Jankowski, Michał Łysiak, Grzegorz Pudło oraz Marcin Wąsowski. Przedstawienie odbyło się w dn. 7–8 listopada i za każdym razem gromadziło pełną widownię.

Wszystkie wydarzenia naukowo-artystyczne skierowane były zarówno do środowiska akademickiego, jak i do mieszkańców Lublina. Cieszyły się ogromnym zainteresowaniem szkół, przedszkoli, studentów, pracowników naszego Uniwersytetu, władz i mediów lokalnych. Niewątpliwie była to znakomita lekcja historii.

Sylwia Skotnicka

„Solidarność”. UMCS dla Niepodległej

Fot. Dominik Fikowski

W Dworku Kościuszków Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 12 listopada 2018 r. przedstawiciele Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS uroczystie uczcili, wraz z przybytymi dostojnymi gośćmi: Jego Magnificencją Rektorem UMCS prof. dr. hab. Stanisławem Michałowskim, senatorem RP Stanisławem Gogaczem oraz wiceprzewodniczącym Regionu Środkowowschodniego Markiem Wątorskim, setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości.

Uroczystość rozpoczęto wspólnym odśpiewaniem hymnu państwowego. Po czym nastąpił występ artystyczny dzieci z przedszkola nr 7 w Lublinie. Przedszkolaki z ogromnym wdziękiem zatańczyły poloneza *Pożegnanie Ojczyzny* Ogińskiego, zadeklamowały wiersze (m.in. *Katechizm polskiego dziecka*) i zaśpiewały pieśni patriotyczne. Ich wzruszający i gorąco przyjęty przez obecnych popis doskonale wkomponował się w patriotyczny klimat całego wie-

czoru, nad którym osobiście pieczę sprawował Przewodniczący KZ NSZZ „Solidarność” UMCS Jacek Kot.

Gdy rzęsiste oklaski wybrzmiały, rozpoczęła się oficjalna część obchodów – uroczyste wręczanie osobom wyjątkowo zasłużonym dla NSZZ „Solidarność” UMCS pamiątkowych ryngrafów „Wiernym Solidarności w 100. rocznicę Niepodległości”. Indywidualnym pamiątkowym ryngrafem z wykaligrafowaną na nim dedykacją: „Niech ten ryngraf »Wiernym Solidarności w Setną Rocznicę Niepodległości« będzie skromnym dowodem wdzięczności ludzi pracy i uznania dla Pana niezłomności w propagowaniu wartości Bóg, Honor i Ojczyzna” uhonorowany został Jan Olszewski – premier RP w latach 1991–1992. Zasługi Pana Premiera dla „Solidarności” to przede wszystkim: pełnienie przez niego funkcji eksperta związkowego w latach 1980–81 oraz występowanie na sali rozpraw w roli adwokata broniącego opozycjonistów. Następnym punktem uroczystości było odczytanie skierowanych do Pana Premiera przez przewodniczącego zebrania Jacka Kota specjalnych podziękowań Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS „za zaangażowanie i wkład w rozwój i działalność Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego »Solidarność«, a szczególnie za współtworzenie pierwszego statutu »Solidarności« i rejestrację związku. Dziękujemy za wielkie poświęcenie, serce i bezinteresowność, propagowanie wartości patriotycznych oraz idei wolności i solidarności. Pana działalność zawodowa, polityczna i społeczna jest wielkim wkładem w trwanie »Niepodległej«”. W imieniu Jana Olszewskiego ryngraf odebrał senator Stanisław Gogacz. On także pozwolił sobie odczy-

tać list Pana Premiera skierowany do KZ „Solidarność” UMCS, w którym Jan Olszewski, dziękując pięknie za zaproszenie, jednocześnie wyraził ubolewanie z powodu niemożności uczestnictwa w zaplanowanym na 12 listopada spotkaniu, a także przesłał dla wszystkich zgromadzonych najlepsze życzenia z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

W dalszej części spotkania uhonorowani zostali pamiątkowymi ryngrafami także zasłużeni członkowie NSZZ „Solidarność” UMCS: Marek Wątorski, Andrzej Bartnicki, Wiesław Grzegorzczak, Mięczysława Ewa Jackson, Józef Kaczor, Jacek Kot, Elżbieta Kowalczyk, Wanda Małek, Wieńczysław Niemirowski, Maria i Grzegorz Nowakowie, Aleksander Padewski, Kazimierz Parfianowicz, Wiesław Perdeus, Jan Sarzyński, Ewa Skrzetuska, Marek Sowa, Ryszard Taranko, Andrzej Trembaczkowi i Wiesław Wójcik. Ryngrafy wraz z pisemnymi podziękowaniami wręczali: JM Rektor UMCS prof. dr. hab. Stanisław Michałowski i wiceprzewodniczący Marek Wątorski.

Po zakończeniu ceremonii JM Rektor podziękował związkowcom za zaproszenie na tę niecodzienną uroczystość, przy okazji podkreślając także dobrą współpracę ze związkiem w sprawach pracowniczych, a senator Gogacz wyraził wdzięczność za wieloletni udział „Solidarności” w akcji „Polacy Rodakom na Wschodzie”.

Część artystyczną spotkania menuetem G-dur op. 14 nr. 1 Ignacego Paderewskiego rozpoczął pianista Kamil Turczyn. Następnie zebrani wysłuchali recitalu pieśni patriotycznych w wykonaniu Małgorzaty Rudnickiej (sopran) przy akompaniamencie Kamila Turczyna (fortepian). Zaprezentowane zostały takie znane utwory wo-

kalne jak: *Gdy ostatnia róża zwiędła* I.J. Paderewskiego, *Leci liście z drzewa* K. Szymanowskiego, *Hymn do miłości ojczyzny* W. Sowińskiego ze słowami I. Krasickiego oraz popularne piosenki żołnierskie: *Ostatni mazur*, *Wojenka*, *Białe róże*, *Żeby Polska była Polską*. Zachęceni przez panią Małgosię słuchacze ochoczo przyłączali się do jej śpiewu. W miłej i pełnej nostalgicznych wspomnień atmosferze trwającej podczas uroczystej kolacji zwińczającej spotkanie spontanicznie intonowano kolejne pieśni patriotyczne i wojskowe: *Marsz I Brygady*, *Piechota*, *Rozkwitły pąki białych róż*, *Polskie kwiaty*, *Serce w plecaku*, *Rozsumiały się wierzby płaczące* oraz *Czerwone maki na Monte Cassino*. Obecność zaproszonych członków Lubelskiej Chorągwi Husarskiej w strojach szlacheckich i husarskich oraz samo miejsce spotkania – zabytkowy, pochodzący z XVIII w. Dworek Kościuszków – sprawiły, że zgromadzeni na uroczystości mieli poczucie godnego włączenia się w ogólnopolskie obchody świętowania 100-lecia niepodległości naszej Ojczyzny.

Aleksander Padewski
Anna Trębska-Kerntopf

Fot. Dominik Fikowski

Uniwersytet Dziecięcy UMCS świętuje odzyskanie przez Polskę niepodległości

Fot. Anna Bukawska

10 listopada 2018 r. odbył się wyjątkowy wykład pt. *100 lat Polsko! Z historią za pan brat*. Wygłosił go dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw. Nasi mali studenci odśpiewali cztery zwrotki *Mazurka Dąbrowskiego*. Byliśmy ogromnie i mile zaskoczeni wiedzą słuchaczy na temat hymnu i historii naszego kraju. Był też konkurs z nagrodami. Za najpiękniejsze rysunki dotyczące odzyskania niepodległości dziekan wręczył flagi narodowe. W relacji fotograficznej widać zaangażowanie studentów i wykładowcy, któremu pomagali studenci Wydziału Humanistycznego.

Po wykładzie odbyły się warsztaty m.in. z robotyki, fizyki i chemii,

ale najbardziej zaskakujące były zajęcia *Polak potrafi – śladami polskich odkrywców*. Studenci mogli wypróbować wynalazki naszych rodaków, takie jak wykrywacz min, kamizelka kuloodporna czy lampa naftowa. Największe zdziwienie budził fakt, że cała współczesna elektronika wykorzystuje prace prof. Jana Czochralskiego, wynalazcy do dzisiaj powszechnie stosowanej metody otrzymywania monokryształów krzemu. Metoda ta – nazwana później metodą Czochralskiego – jest podstawą procesu produkcji układów scalonych. Mamy nadzieję, że mali studenci pójdą w ślady naszych wielkich, często zapomnianych, rodaków.

Wirginia Gieryng-Cieplak

II Forum Młodych Naukowców

Fot. Bartosz Prohl

II Forum Młodych Naukowców odbyło się w tym roku pod hasłem „Innowacyjność – Interdyscyplinarność – Interaktywność”. W dn. 14–15 listopada br. w Lubelskim Centrum Konferencyjnym młodzi przedstawiciele nauki z regionu mieli okazję spotkać się, porozmawiać o prowadzonych badaniach, zainspirować się wzajemnie i nauczyć czegoś nowego. Organizatorem wydarzenia był Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego.

Inicjatywa adresowana była do młodych pracowników nauki i doktorantów ze wszystkich uczelni publicznych w naszym mieście i regionie. Głównym celem przedsięwzięcia było zainspirowanie młodych naukowców do prowadzenia nowatorskich i interdyscyplinarnych badań oraz integracja lubelskiego środowiska naukowego.

Program wydarzenia był niezwykle bogaty. Pierwszego dnia odby-

ła się tzw. debata mistrzów. Wzorem pierwszej edycji Forum wzięli w niej udział wybitni naukowcy z różnych dziedzin naukowych: fizyk prof. dr hab. Wiesław Gruszecki oraz archeolog prof. dr hab. Andrzej Kokowski. Spotkanie reprezentantów tak odmiennych obszarów naukowych zaowocowało interesującą dyskusją.

Z kolei w panelu zatytułowanym *Historie sukcesu* uczestniczyli wyróżniający się naukowcy wywodzący się z różnych uniwersytetów. Opowiedzieli oni o własnej recepcji na sukces naukowy oraz o szansach, wyzwaniach i zagrożeniach, jakie niosą badania interdyscyplinarne.

Uczestnikom Forum organizatorzy zaofiarowali także udział w roz-

budowanym bloku warsztatów naukowych, które pomogły wzmocnić tzw. kompetencje twarde i miękkie. Tematyka warsztatów obejmowała m.in.: *design thinking*, sztukę wystąpień publicznych, zarządzanie projektem badawczym, kreowanie wizerunku naukowca i planowanie ścieżki młodego naukowca, stres w pracy naukowca czy współpracę naukowców z biznesem na przykładzie fotoniki.

Podczas wydarzenia można było również wysłuchać wykładów i prezentacji, m.in. na temat reformy szkolnictwa wyższego oraz naukowych baz danych, a także zwiedzić Centrum ECOTECH-COMPLEX i obejrzeć pokaz drukarki 3D.

Katarzyna Skątecka

Fot. Barncs Prohl

Inauguracja roku akademickiego dla stypendystów Rządu RP w CJKP UMCS

W dniu 24 października br. w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbyła się oficjalna inauguracja roku akademickiego 2018/2019 dla stypendystów Rządu RP będących uczestnikami rocznego kursu przygotowawczego do studiów w Polsce. Uroczystość uświetniła swoją obecnością delegacja z Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z dyrektorem Łukaszem Wojdygą na czele. Po części oficjalnej studenci mieli możliwość zadawania pytań, na które odpowiadały p. Anna Chylak – kierownik Pionu Komunikacji i Promocji oraz p. Beata Domagała z Pionu Programów dla Studentów. Na zakończenie części oficjalnej stypendy-

ści otrzymali zestawy upominkowe przygotowane przez NAW-ę. Następnie goście zwiedzili budynek CJKP, rozmawiali z uczestnikami kursu na temat programu zajęć, planowanych studiów, kwestii związanych z otrzymaniem stypendium i warunkami bytowymi. Po wspólnym lunchu wszyscy udali się na spacer na Stare Miasto, a następnie zwiedzili Muzeum w Bramie Grodzkiej.

Przed rozpoczęciem uroczystości szacowni goście spotkali się z JM Rektorem UMCS prof. dr hab. Stanisławem Michałowskim i dyrekcją CJKP. Omawiane były plany dalszej współpracy i kwestie związane z nowym statusem uczestnika kursu przygotowawczego. Planowane są dalsze konsultacje i spotkania

dotyczące nowych zasad rekrutacji na tzw. zerówkę i wyboru ośrodków, w których w przyszłości będą odbywać się takie kursy.

Mamy nadzieję, że goście wyjechali z UMCS z pozytywnymi wrażeniami.

Anna Dunin-Dudkowska

Fot. Włodzisław Kosko

Rektor UMCS na wykładzie Uniwersytetu Dziecięcego

27 października 2018 r. w Auli Wydziału Ekonomicznego UMCS odbył się kolejny wykład dla studentów Uniwersytetu Dziecięcego UMCS. Tym razem wystąpił gość specjalny – JM Rektor UMCS, prof. dr hab. Stanisław Michałowski. Było to bardzo podniosłe wydarzenie dla dzieci.

Wykład Rektora UMCS pt. *Ja tu rządzę, czyli dlaczego warto wybierać samorząd lokalny* przybliżył dzieciom wiedzę z zakresu polityki lokalnej. Po wysłuchaniu wykładu studenci sami przeprowadzili wybory lokalne, opierając się na wygłoszonych programach wyborczych nowych partii, stworzonych specjalnie na po-

Fot. Virginia Gieryng-Cieplak

trzeby tego wydarzenia. Przekonali się, co to znaczy demokracja i jak duże znaczenie ma każdy oddany głos w wyborach.

Spotkanie z Profesorem cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Nasi studenci czekali, żeby móc zobaczyć i poznać samego Rektora UMCS. Nie zawiedli się. Uśmiechnięte buzie i duża aktywność podczas wykładu świadczą o tym, że szybko oswoili się z tak ważnym gościem, a zdobyta wiedza, dobra zabawa i zdjęcie z JM Rektorem UMCS pozostaną z nimi na długo. Tym bardziej, że młodzi studenci wyszli z wykładu z upominkami od rektora.

Virginia Gieryng-Cieplak

Promocja oferty kształcenia oraz życia i pracy w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie coraz mocniej zakorzeniona jest w szeroko pojętych mediach społecznościowych. Warto na wstępie przybliżyć nieco, czym są media społecznościowe i jaka idea im przyświeca. Otóż są to specjalne aplikacje służące nawiązywaniu wielopoziomowych interakcji w postaci rozbudowanego zestawu narzędzi komunikacyjnych wykraczających poza dotychczasowe formy przekazywania treści.

W mijającym roku kalendarzowym UMCS rozwijał aktywność na Facebooku, Instagramie, Youtube i innych platformach społecznościowych. Aktywność ta opierała się przede wszystkim na publikowaniu

UMCS w mediach społecznościowych

treści, które w możliwie jak najbardziej efektywny sposób zaangażują odbiorców. Filmy, atrakcyjne zdjęcia i grafiki, pliki gif... To wszystko, udostępniane o szczególnych porach i okraszone wyjątkowymi opisami, sprawia, że treści publikowane przez Uniwersytet są nie tylko atrakcyjne, ale również w określony sposób angażują fanów naszej uczelni w Internecie.

Misją uczelni w mediach społecznościowych jest przede wszystkim tworzenie wizerunku instytucji

bliskiej studentom oraz pracownikom, uczestniczącej w ich codziennych zmaganiach z nauką i wypełnianiem obowiązków. Dlatego też szczególnie istotna jest tutaj komunikacja z użytkownikami mediów społecznościowych UMCS-u, polegająca na bliskiej rozmowie, zrozumieniu drugiego człowieka oraz udzielaniu mu możliwie najlepszego wsparcia.

Profil UMCS-u na Facebooku lubi i obserwuje już niemal 53 000 osób, zaś na Instagramie naszymi fana-

mi jest prawie 7 000 użytkowników. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie jest uczelnią bodaj najbardziej angażującą użytkowników w Internecie – wyraźnie wskazują na to statystyki Facebooka i coroczne podsumowania czołowych portali społecznościowych.

Na szczególną uwagę zasługuje promocja rekrutacji na studia w naszej uczelni i szeroka promocja naszej oferty kształcenia w mediach społecznościowych. Uczniowie szkół średnich, a przede wszystkim maturzyści swoją wiedzę i inspirację dotyczącą własnej przyszłości czerpią z Internetu – jest to już fakt. Dlatego też działania Biura Promocji UMCS w dużej części skupiają się na takim

Fot. Marta Kostrzewa

 alex.snaps.colours

Zdjęcie: Instagram UMCS

kreowaniu wizerunku naszego Uniwersytetu, aby stał się on swoistą marką, miejscem nowoczesnej nauki i praktycznej wiedzy.

Specyfika aktywności UMCS-u w przestrzeni Internetu polega przede wszystkim na zwracaniu uwagi na najważniejsze oraz najciekawsze wydarzenia, jakie mają miejsce na naszej uczelni i w całym Lublinie. Na profilach społecznościowych często publikowane są ciekawe i piękne zdjęcia, często organizowane są konkursy z atrakcyjnymi nagrodami (m.in. wygrać można książki, bluzy, kubki termiczne i inne uniwersyteckie gadzety). Prowadzone są transmisje z wielu wydarzeń, tworzone ciekawe wydarzenia... A to tylko część z wielu aktywności, które podejmowane są, aby nasz Uniwersytet odbierany był pozytywnie oraz by kreować na naszej uczelni przyjazną atmosferę.

*Marta Kostrzewa
Redaktor mediów
społecznościowych UMCS*

Komunikat z obrad Senatu UMCS z dnia 28 listopada

Obradom Senatu przewodniczył Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski.

Przed przystąpieniem do realizacji porządku Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłych: prof. Kazimierza Pękali, Krzysztofa Rott-Żebrowskiego, Krystyny Stanikowskiej. Następnie z okazji jubileuszu pracy zawodowej Rektor UMCS przekazał gratulacje: prof. Zofii Palak, prof. Urszuli Mireckiej, prof. Agnieszce Kolasie-Nowak, prof. Janowi Fiedurkowi, prof. Mariuszowi Mazurowi, prof. Sergiejowi Kowalowskiemu, prof. Cezaremu Domańskiemu.

Realizacja porządku obrad rozpoczęła się od przedstawienia przez Rektora UMCS informacji na temat działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu. Dotyczyły one m.in.:

- dyskusji i spotkań na wydziałach dotyczących strategii reformowania uczelni oraz jej struktury organizacyjnej;
- analizy skutków wprowadzenia nowego algorytmu finansowania uczelni oraz przygotowań do niezbędnych regulacji płac, wynikających z przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- inwestycji uczelni: jesteśmy w przededniu podpisania umowy na budowę nowych gmachów Wydziału Politologii oraz Instytutu Psychologii. Trwa modernizacja ACK „Chatka Żaka” oraz dawnej stołówki nr 3. Zakończyliśmy termomodernizację Biblioteki Głównej, w final-

- nym stadium są też prace związane z remontem wejścia do Rektoratu;
- wzrostu aktywności pracowników w pozyskiwaniu środków na finansowanie badań, co bardzo cieszy. W ostatnim czasie uzyskaliśmy środki na osiem projektów OPUS 15 i PRELUDIUM 15. Na uwagę zasługuje też kolejne wyróżnienie dr hab. Anety Ptaszyńskiej wraz z zespołem, która otrzymała srebrny medal na 70. Międzynarodowych Targach „Pomysły, Wynałazki, Nowe Produkty” w Norymberdze za preparaty do zwalczania chorób pszczoł;
- zbliżających się obchodów 75-lecia Uniwersytetu. Przygotowujemy kalendarz wydarzeń na ten jubileusz i planujemy m.in. nową statuetkę Marii Curie-Skłodowskiej, remont pomnika Patronki UMCS czy doktorat *honoris causa* dla prof. Pierre’a Joliot’a;
- otrzymanych medali za osiągnięcia w sporcie akademickim (II miejsce wśród uniwersytetów oraz VII wśród wszystkich uczelni w Polsce) oraz rozpoczęcia rywalizacji przez drużyny ligowe;
- delegacji uczelni do Chin pod przewodnictwem prof. Radosława Dobrowolskiego, której celem jest zwieńczenie założeń współpracy naukowej i dydaktycznej, m.in. studia doktoranckie i tzw. Zielona farmacja;
- organizacji koncertu uczelnianych zespołów folklorystycznych pt. *Dla Ciebie, Polsko* z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości;

- działań podejmowanych wspólnie z Samorządem Studenckim na rzecz poprawy bezpieczeństwa naszych studentów. Następnie senatorowie przyjęli uchwały w sprawach:
- nadania prof. Ronaldowi Langckerowi tytułu doktora *honoris causa* UMCS,
- nadania red. Marianowi Turskiemu Medalu Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska na wniosek Wydziału Politologii,
- zmian w statucie UMCS,
- uzupełnienia składów komisji senackich i dyscyplinarnych,
- zmiany *Uchwały dot. warunków i trybu kierowania pracownikami, doktorantami i studentami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych*,
- zmiany *Uchwały dot. szczegółowych zasad ustalania, pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach podyplomowych oraz kursach kształcących*,
- wystąpienia przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców do Ministerstwa Edukacji Narodowej o zlecenie realizacji zadań publicznych w roku 2019. W dalszej kolejności przyjęto również pakiet uchwał związanych z procesem kształcenia, dotyczących:
- likwidacji studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku filologia,

- likwidacji studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku glottodydaktyka polonistyczna oraz studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku turystyka historyczna,
  - likwidacji studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku studia wschodnioeuropejskie oraz studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku studia wschodnie,
  - likwidacji studiów stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku analityka gospodarcza oraz studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku business management,
  - ustalenia programu dla nowoutworzonych studiów podyplomowych na kierunku superwizja pracy socjalnej na Wydziale Pedagogiki i Psychologii,
  - przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji kwalifikacjom nadawanym po ukończeniu studiów podyplomowych na kierunku superwizja pracy socjalnej oraz włączeniu tych kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.
- W kolejnych punktach porządku obrad Senat zatwierdził następujące wnioski Rad Wydziałów:
- Wydziału Biologii i Biotechnologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Genetyki i Mikrobiologii dr hab. Iwony Komanieckiej;
  - Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora zwyczajnego w Zakładzie Geologii i Gleboznawstwa prof. dr hab. Jerzego Nawrockiego;
  - Wydziału Ekonomicznego w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Katedrze Teorii i Historii Ekonomii dr. hab. Piotra Kozarzewskiego;
  - Wydziału Pedagogiki i Psychologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Pedagogiki Pracy i Andragogiki dr. hab. Andrzeja Różańskiego, profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Pedeutologii i Edukacji Zdrowotnej dr hab. Izabelli Marii Łukasik, profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Teorii Wychowania – dr hab. Danuty Wosik-Kawali;
  - Wydziału Filozofii i Socjologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Logiki i Kognitywistyki – dr. hab. Artura Koterskiego;
  - Wydziału Artystycznego w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Wkłęśłodruku i Grafiki Eksperymentalnej dr hab. Alicji Snoch-Pawłowskiej, profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Muzyki Rozrywkowej dr. hab. Mariusza Bogdanowicza;
  - Wydziału Prawa i Administracji w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora nadzwyczajnego w Katedrze Postępowania Karnego dr hab. Ewy Kruk, profesora nadzwyczajnego w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego dr hab. Małgorzaty Dumkiewicz, profesora nadzwyczajnego w Katedrze Teorii Organizacji i Kierownictwa dr. hab. Grzegorza Koziela.
- Wśród spraw bieżących znalazły się informacje dotyczące m.in.:
- miejsca UMCS-u w rankingu światowym CWTS Leiden,
  - listu otwartego dotyczącego pseudonauki na uczelniach, który został przekazany dziekanom,
  - listu od prof. Helmuta Jurosa, w którym Profesor podziękował

za przyznanie mu Medalu Amicis Universitatis Mariae Curie Skłodowska,

- uroczystych promocji doktorów i doktorów habilitowanych, które odbędą się 6 grudnia br. o godz. 16:00 w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji,
- uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* UMCS prof. Jerzemu Marianowi Brzezińskiemu: 12 grudnia br. o godz. 12:00 w Auli Instytutu Pedagogiki,
- wigilii akademickiej: 19 grudnia br. o godz. 15:30 na Wydziale Prawa i Administracji.

Prof. Przemysław Matuła poinformował o sztafecie biegowej z okazji 74. rocznicy powstania UMCS-u oraz zapowiedział kolejne tego typu inicjatywy w przyszłości.

Pani Anna Bukowska w imieniu Uniwersytetu Dziecięcego zaprosiła dzieci pracowników uczelni na zabawę choinkową 8 grudnia 2018 r. w Instytucie Informatyki.

Z kolei prof. Zofia Bernatowicz przedstawiła działalność Lubelskiej Akcji Charytatywnej i zaprosiła na spektakl charytatywny *Rzeczpospolita babska* (5–6 grudnia br. w CSK), z którego dochód przeznaczony zostanie na wsparcie leczenia onkologicznego dzieci.

W punkcie dotyczącym interpelacji i wolnych wniosków dr Jakub Kosowski podjął temat zwiększenia nadzoru nad prowadzoną inwestycją przebudowy wejścia do budynku Rektoratu. Rektor poinformował także o udzieleniu odpowiedzi na wcześniejsze interpelacje dr. Kosowskiego.

Ostatnim punktem porządku obrad było przyjęcie protokołu z posiedzenia Senatu w dniach 26 września i 7 listopada 2018 r.

Katarzyna Skątecka

Fot. Barisze Prohl

Talenty na UMCS

Nauka w Polsce jest dla wielu młodych ludzi pochodzących ze Wschodu ogromną szansą na osiągnięcie sukcesu w przyszłości. Dla części osób niepochodzących z Polski oraz nieposiadających Karty Polaka taka szansa jest praktycznie nie do zrealizowania z powodu dość sporych kosztów związanych z nauką w obcym kraju.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej wyszedł z inicjatywą skierowaną do takich osób, ogłaszając konkurs „Talenty na UMCS”. Spośród prawie 200 zgłoszeń, po przeprowadzonych rozmowach kwalifikacyjnych oraz zapoznaniu się z dodatkową aktywnością, komisja przyznała 46 bezpłatnych miejsc dla najaktywniejszych kandydatów z dziewięciu krajów.

– „Zawsze chciałam studiować w Polsce, marzyłam o darmowych studiach, gdyż moja rodzina nie mogłaby pokryć wszystkich kosztów związanych ze studiami płatnymi, a nie posiadam Karty Polaka. Uważam, że UMCS daje najpiękniejszą ofertę dla studentów zagranicznych, i jestem bardzo za to wdzięczna” – mówi Alina Taran, studentka I roku animacji kultury.

Bezpłatne studia to nie jedyne, co w ramach projektu oferuje im uczelnia. Wszyscy laureaci zaczęli bardzo aktywną współpracę z Centrum Promocji UMCS. Powstały dwie główne podgrupy – jedna zajmu-

je się projektem „Culture Nights at UMCS”, zaś druga – vlogami/blogami internetowymi.

– „Należę do grupy »Culture Nights«, w ramach którego organizujemy cykl spotkań z przedstawicielami krajów, z których pochodzą nasi koledzy – laureaci konkursu Talenty na UMCS. Najwięcej wśród nas jest studentów z Ukrainy, ale są również przedstawiciele innych krajów m.in. Białorusi, Kazachstanu, Azerbejdżanu, Ugandy. Niezwykle ciekawe jest poznanie ich bliżej. Bardzo się cieszę, że UMCS dał mi możliwość nie tylko studiów za darmo, ale również rozwoju osobistego oraz zdobywania doświadczenia, co z pewnością przyda mi się w przyszłości” – mówi Kateryna Drozdziuk, studentka I roku II stopnia na kierunku stosunki międzynarodowe.

Projekt „Culture Nights at UMCS” to cykl comiesięcznych spotkań, których celem jest przybliżenie studentom i mieszkańcom Lublina kultury, historii oraz obyczajów krajów, z których pochodzą zagraniczni żacy.

Innym projektem realizowanym przez utalentowanych studentów są vlogi/blogi internetowe. Ma on na celu pokazanie „od kuchni” codziennego życia zagranicznych studentów i stworzenie swojego rodzaju przewodnika dla ich młodszych kolegów. Jest to nowa forma komunikacji między studentami a uniwersytetem.

– „Projekt vlogów/blogów internetowych bardzo mnie zainteresował, gdyż łączy się z moim kierunkiem studiów – produkcją medialną i doświadczenie, które mogę zdobyć uczestnicząc w nim, jest niezbędne w rozwoju mojej przyszłej kariery. Po studiach chciałabym wrócić na Ukrainę i tam wykorzystywać doświadczenie, które tutaj nabędę. Każdy

Fot. Oliwia Zajęzłowska

powinien spróbować wziąć udział w następnych edycjach konkursu, bo jest to niesamowita szansa na spełnienie swoich marzeń” – mówi Irena Popsui, studentka I roku II stopnia produkcji medialnej.

Konkurs „Talenty na UMCS” odbył się w tym roku po raz pierwszy. Dzięki niemu staramy się odkrywać osoby, które wyróżniają się wśród innych dzięki swojej pasji, aktywności, działalności.

– „Studia na UMCS to jest cudowna możliwość i wspaniała szansa pracy w międzynarodowym gronie dla mnie jak i dla innych moich kolegów. Zdobywam doświadczenie i cieszę się, że zgłosiłem się do konkursu Talenty na UMCS i udało mi się. Międzynarodowość, kreatywność, szansa – tak trzema słowami scharakteryzowałbym konkurs” – Ivan Kysloshchuk student I roku produkcji medialnej.

*mgr Anna Tymiec
Koordynator Projektu
„Culture Nights at UMCS”*

Czy człowiek może inspirować do wielkich odkryć naukowych?

XV Lubelski Festiwal Nauki już za nami...

XV Lubelski Festiwal Nauki odbył się 15–21 września 2018 r. pod hasłem „Człowiek inspiracją nauki”. Głównym organizatorem tegorocznej edycji wydarzenia był Uniwersytet Medyczny w Lublinie, a także Politechnika Lubelska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Urząd Miasta Lublin oraz 21 instytucji, zarówno z samej stolicy regionu, jak i Lubelszczyzny. Patronat nad Festiwalem objęło m.in. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Prezydent Miasta Lublin. W Komitecie Honorowym zaszczytne miejsce zajął prof. dr hab. Stanisław Michałowski – JM Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zaś w Komitecie Naukowym prof. dr hab. Radosław Dobrowolski – Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Uroczysta Inauguracja XV Lubelskiego Festiwalu Nauki odbyła się w dniu 15 września 2018 r. w Auli Collegium Maius Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Podczas otwarcia Festiwalu można było obejrzeć występ Akademickiego Chóru Dziecięcego „Pueri Nostris” pod dyrekcją dr hab. Moniki Mielko-Remiszewskiej oraz premierę filmu o nauce w lubelskich uczelniach, a także posłuchać rozmowy wybitnych naukowców na temat inspiracji w nauce. W debacie udział wzięli dr Marcin Bobiński z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, dr inż. Aneta Tor-Świątek z Politechniki Lubelskiej, prof. dr hab. Re-

nata Urban-Chmiel z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr hab. Michał Wyrostkiewicz z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie był reprezentowany przez prof. dr hab. Wiesława Gruszeckiego – kierownika Zakładu Biofizyki w Instytucie Fizyki UMCS.

W dniu 16 września 2018 r. po raz pierwszy w historii Lubelski Piknik Naukowy odbył się na Placu Teatralnym przed Centrum Spotkania Kultur. W trakcie Pikniku Naukowego w Lublinie zaprezentowano 104 projekty, zaś podczas Festynu Naukowego w Stalowej Woli – 12 projektów. Sprzyjająca aura pogodowa i chęć poznania tajemnic nauki „od kuchni” przyciągnęły pod CSK bardzo liczne grono lublinian i mieszkańców okolicznych miejscowości. W ramach projektów przygotowanych przez UMCS odwiedzający uczelniane stoiska mogli m.in. uczestniczyć w naukowej zabawie z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości, samodzielnie wytworzyć kolorowy

barwnik za pomocą biomasy grzybów, wykonać własny krem do rąk, balsam do ust czy mydło i zabrać je ze sobą do domu, obejrzeć prace wykonane techniką serigrafii o tematyce związanej z Lublinem, a także rozegrać partię szachów z Maciejem Koziem – Mistrzem Świata Amatorów w Szachach 2017, absolwentem lingwistyki stosowanej na UMCS-ie i byłym reprezentantem sekcji akademickiej szachów AZS UMCS Lublin.

Projekty upowszechniające naukę w społeczeństwie, prezentowane przez uczelnie oraz instytucje współtworzące Festiwal, odbyły się nie tylko podczas niedzielnego Pikniku Naukowego, ale również od 17 do 21 września 2018 r. Przez niemalże pięć dni na terenie Lublina, Puław, Zamościa, Stalowej Woli, Dębina oraz Chełma uczelnie, instytuty, jednostki naukowe, muzea, biblioteki i archiwa prezentowały najciekawsze osiągnięcia naukowe, naukowo-techniczne i artystyczne. Na UMCS-ie największym zainteresowaniem cieszył się projekt *Różnorodność świata zwierząt*. Muzeum Zoologiczne

Fot. Bartosz Profil

na Wydziale Biologii i Biotechnologii odwiedziło ponad 320 osób. Równie dużą popularność zyskały mające się odbyć 28 września 2018 r. na Wydziale Humanistycznym Hieronimki 2018 – Piąte Święto Tłumaczy, a także *Pokazy chemiczne – świat kolorowych i ciekawych eksperymentów* z Wydziału Chemii. Na obydwie projekty zarezerwowano łącznie ok. 530 miejsc. Co warto podkreślić, pierwszy z projektów był najbardziej popularny nie tylko na uczelni, ale i całym Festiwalu, gdyż znalazł się w pierwszej trójce projektów z największą liczbą dokonanych rezerwacji.

• Pokazy chemiczne

Fot. Monika Barczewska-Ciupak

Lubelski Festiwal Nauki na UMCS-ie to wykłady, prezentacje multimedialne, ćwiczenia, dyskusje, badania, laboratoria i konkursy, a także warsztaty, pokazy, doświadczenia i koncerty. Adresatami projektów są nie tylko dzieci, ale również młodzież, dorośli, seniorzy oraz osoby niepełnosprawne. Dla uczestników Festiwalu uczelnia przygotowała wiele inspirujących, niezwykle ciekawych i wartościowych projektów. Na Wydziale Artystycznym UMCS odbyły się m.in. *Warsztaty z serigrafii* ukazujące praktyczne aspekty technologii sitodruku oraz koncert instrumentalny *Muzyczne natchnienie* wraz z pokazem i zajęciami artystycznymi z improwizacji. Na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS uczestnicy warsztatów *Barwy w nauce* poznali etapy produkcji barwnej „pasty do zębów” i skaczących piłeczek, zaś Laboratorium Ekspresji Genów w budynku ECOTECH-COMPLEX przeprowadziło warsztaty mikrobiologiczne dla małych naukowców. W trakcie *Laboratorium Małego Mikrobiologa* dzieci otrzymały możliwość wyhodowania własnych bakterii, dowiedziały się również, co lubią jeść bakte-

rie, gdzie mieszkają i jak wyglądają. Wydział Chemii UMCS zaproponował m.in. projekt *Czy Vincent van Gogh był dobrym chemikiem?*, podczas którego uczniowie stworzyli własną tęczę, kolorową lawę oraz obejrzeni, jak powstają kolory w sztuce malarskiej. Z kolei na warsztatach *Zafascynuj się chemią* prezentowane były efektowne doświadczenia, takie jak lampa Alladyna, babka cukrowa czy chemiczna herbata. Ciekawe projekty odbyły się również na Wydziale Ekonomicznym UMCS. W trakcie projektu *Jak widzi, słyszy i...czuje robot? Zobacz świat jego „zmysłami”* uczestnicy poznali zastosowanie czujników w budowie robotów edukacyjnych oraz próbowali „ożywić elektronikę”, z kolei na wykładzie *Jak technologia zmienia gospodarkę i co możemy zrobić, żeby lepiej przygotować się na nadchodzące zmiany?* można się było dowiedzieć, czy Bitcoin to waluta przyszłości oraz kiedy będziemy mogli podróżować latającymi taksówkami. Wydział Filozofii i Socjologii UMCS zaproponował m.in. wykład *Teoria względności Alberta Einsteina*, podczas którego młodzież uzyskała wiedzę na temat tego, co by się stało, gdybyśmy dogonili promień światła i czy to możliwe, aby dziadek po powrocie z długiej podróży kosmicznej był młodszy od swojego wnuczka, który pozostał na Ziemi. Z kolei dzięki projektowi *Umysł rozszerzony w działaniu: jak wydostać się z escape room?* uczniowie otrzymali możliwość zrozumienia mechanizmów działania ludzkiego umysłu. Na Wydziale Humanistycznym UMCS w trakcie warsztatu *Przepis na książkę* uczestnicy poznali historię książki i druku, tajniki pracy redaktora i korektora oraz wykonali projekt własnej książki, a podczas projektu *Jak zrobić wiersz? Zajęcia*

Fot. Bartosz Prohl

typograficzno-literackie nauczyli się tworzyć współczesne wiersze-kolaże. Egzamin z matematyki często okazuje się zmorą dla maturzystów, dlatego Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS zaoferował młodzieży ponadgimnazjalnej projekt *Jak przygotować się do matury z matematyki i nie stracić wiary w życie?*. Podczas wrześniowych, słonecznych popołudni pojawiła się również okazja do obserwacji protuberancji i plam słonecznych. *Pokazy Słońca przez teleskop* przyciągały liczne grono odwiedzających uczelnię osób. Różnorodna oferta projektów pojawiła się także na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Na zajęciach warsztatowych *Modelarz minerałów* uczestnicy budowali własne modele różnych sieci kryształów, zaś w trakcie laboratorium *Gleba dla człowieka – człowiek dla gleby* poznali podstawowe właściwości gleby, czynniki wpływające na erozję gruntu i metody jej zapobiegania. Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS zrealizował projekt *Osoby starsze widziane oczami dzieci niepełnosprawnych* skierowany do dzieci niepełnosprawnych, które otrzymały możliwość przedstawienia wizerunku osób starszych widzianych własnymi oczami. Prace zostały zaprezentowane w formie wystawy w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie. Niezwykle ciekawa okazała się również dyskusja *Jak osiągnąć sukces w życiu i nie zwariować*, w trakcie której młodzież nie tylko poznała narzędzia ułatwiające pracę nad celami, ale stworzyła wizję własnego życiowego sukcesu. Na Wydziale Politologii UMCS odbył się m.in. wykład *Wojna we współczesnych stosunkach międzynarodowych*, podczas którego przedstawione zostały

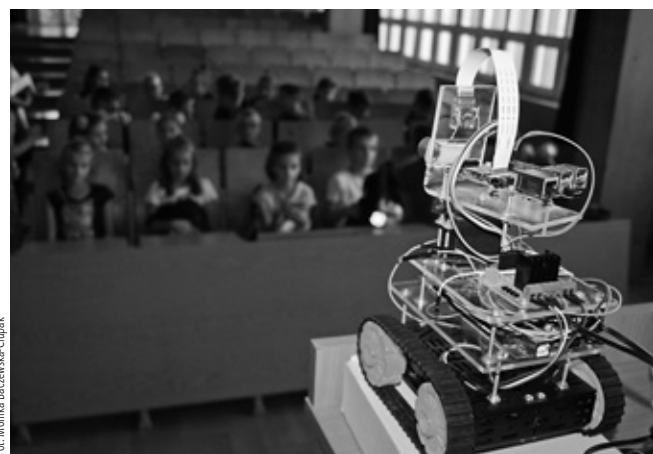

• Rosyjskie lalki ludowe – warsztaty w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS.

Fot. Monika Baczewska-Ciupak

nowe sposoby prowadzenia konfliktów zbrojnych, dokonano również analizy wyzwań i zagrożeń bezpieczeństwa międzynarodowego. Z kolei w trakcie warsztatu *Elfy, trolle i niewidzialni ludzie w Islandii* uczestnicy poznali islandzkie sagi i opowiadania o elfach, a także ciekawostki związane z Álfaskólinn – islandzką szkołą elfów. Ciekawe projekty zaproponował także Wydział Prawa i Administracji UMCS. W trakcie prelekcji *Budynki parlamentów i ich tajemnice* oraz *Rzymski proces karny – jego formy i zasady* słuchacze poznali historię i tajemnice najważniejszych budynków w każdym państwie, a także formy i zasady rzymskiego procesu karnego, w tym katalog orzekanych kar oraz sposoby ich wykonywania.

Poza wydziałami inspirującą ofertę projektów przygotowały również jednostki Uniwersytetu. Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” przeprowadziło m.in. *Warsztaty gry na bębnach i instrumentach perkusyjnych świata*, takich jak djembe, conga i marakasy, a także warsztaty plastyczne *Zbigniew Herbert w akwareli*, w trakcie których studenci poznali życiorys Herberta, technikę akwareli

• Jak widzi, słyszy i... czuje robot. Zobacz świat jego „zmysłami” – Wydział Ekonomiczny.

Fot. Monika Baczewska-Ciupak

oraz zilustrowali wybrane fragmenty wierszy poety. W Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS odbyły się warsztaty w stylu decoupage polegające na kolorowaniu matryszek *Moja własna matryszka* oraz warsztaty lalkarskie *Rosyjskie lalki ludowe* obejmujące wykonanie tzw. „pielienaszek” i „motanek”. Z kolei Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS, oprócz projektów dotyczących certyfikatów językowych i prezentacji *Niestandardowe metody nauczania języków obcych*, zaoferowało warsztat „Korpomowa – co to

takiego?, podczas którego studenci poznali tajniki rozszyfrowywania języka korporacyjnego w biznesie. Centrum Promocji UMCS oprócz warsztatu *Praca rzecznika prasowego* zaproponowało warsztat *Gdy człowiek się nudzi...*, w trakcie którego obalono niechlubne stereotypy dotyczące lenistwa, uczestnicy szukali zaś korzyści z nudy oraz rozwijali sztukę nicnierobienia. Dzięki projektom *Ergometr wiślarski dla każdego* oraz *Historia lubelskiego sportu – AZS na przestrzeni lat Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego UMCS* uczestnicy Lubelskiego Pikniku Naukowego mogli sprawdzić swoją kondycję w stanowiącej prawdziwe wyzwanie dyscyplinie sportu oraz obejrzyć wystawę fotograficzną poświęconą historii sportu w Lublinie. Szczególnie dużym zainteresowaniem cieszyły się projekty Uniwersytetu Dziecięcego UMCS. Warsztaty *Ty też możesz zostać Skłodowską. Chemiczny detektyw* oraz *Warsztaty chemiczne z odrobiną sztuki – SLIME*, w których uczestniczyło 250 uczniów szkół podstawowych, stanowiły doskonałe preludium do mających się odbyć w przyszłym roku obchodów jubileuszu 75-lecia UMCS-u.

Program XV edycji LFN-u dedykowany był również młodemu środowisku akademickiemu Lubelszczyzny. W dniu 18 września 2018 r. w Lubelskim Centrum Konferencyjnym, w ramach Europejskiego Tygodnia Innowacji, odbyło się Forum Młodych Naukowców. Uczestnicy forum mieli okazję skorzystać m.in. z warsztatów tematycznych dotyczących szeroko pojmowanej współpracy nauki i biznesu.

Zakończenie XV Lubelskiego Festiwalu Nauki miało miejsce w dniu 21 września 2018 r. w Sali Operowej Centrum Spotkania Kultur. Podczas uroczystej gali odbył się występ lu-

belskiej grupy improwizacji teatralnej „Poławiacze Pereł” oraz koncert lubelskiego wokalisty i gitarzysty – Łukasza Jemioły. Kulminacyjnym punktem wieczoru było przekazanie przechodniej statuetki Festiwalu przez prof. dr hab. n. med. Hannę Trębacz – Prorektor do Spraw Współpracy z Zagranicą i Szkolenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego w Lublinie na ręce prof. dr hab. inż. Anny Halickiej, pełniącej funkcję Prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-biznesowym na Politechnice Lubelskiej. W 2019 r. to właśnie ta uczelnia przejmie rolę głównego organizatora XVI edycji Lubelskiego Festiwalu Nauki.

W 2018 r. UMCS przygotował 200 projektów, z dodatkowymi edycjami ponad 360, w tym 16 projektów na Lubelski Piknik Naukowy. Na wszystkie wydarzenia organizowane w ramach Festiwalu zarezerwowano łącznie 6625 miejsc, co plasuje uczelnię na drugim miejscu, tuż po Uniwersytecie Medycznym, na którym dokonano 7047 rezerwacji. Na trzeciej pozycji znalazł się Katolicki Uniwersytet Lubelski z liczbą 4503 uczestników wydarzenia. W przypadku Lubelskiego Festiwalu Nauki to jednak nie statystyki są najważniejsze. Festiwal tworzony jest przede wszystkim na podstawie wzajemnego zaufania i współpracy wszystkich instytucji, które już od 15 lat partycypują w jego organizacji. Powstanie LFN-u datuje się na 21 maja 2004 r., kiedy rektory pięciu lubelskich uczelni (UMCS-u, KUL-u, UM, UP, PL) wspólnie z dyrektorem Instytutu Agrofizyki PAN podpisali porozumienie odnośnie powołania cyklicznej imprezy popularyzującej naukę w społeczeństwie. Wraz z biegiem lat Lubelski Festiwal Nauki zyskał miano bezprecedensowego i największego w południowo-wschodniej

części Polski wydarzenia o charakterze naukowo-kulturalnym. Od samego początku wstęp na wszystkie przedsięwzięcia organizowane w ramach LFN-u jest bezpłatny, a różnorodny program sprawia, że co roku uczestniczą w nim coraz większe rzesze osób. O dużym zainteresowaniu tegorocznym Festiwalem świadczy zarówno liczba zgłoszonych projektów – 1224, jak i ok. 30 000 zarezerwowanych miejsc. Czas trwania wszystkich edycji, poza wystawami, wyniósł aż 3 280 godzin!

W trakcie XV edycji LFN-u Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, jak co roku, położył nacisk na najwyższą jakość merytoryczną projektów, a głównym celem uczelni była nie tylko prezentacja najciekawszych projektów badawczych, ale też zachęcenie wszystkich do wspólnego odkrywania fascynującego świata nauki. Cel ten został zrealizowany, a uczelnia odniosła kolejny duży sukces. Tak ogromne przedsięwzięcie nie byłoby możliwe bez zaangażowania całego Uniwersytetu. W tym miejscu szczególne podziękowania należy złożyć zarówno na ręce koordynatorów wydziałów i jednostek, jak też wszystkich kierowników i organizatorów projektów. Wszyscy pokazali, że w pracy naukowej liczy się pasja, a służba innym w połączeniu z pracą i oddaniem nauce prowadzi do urzeczywistnienia idei dobra wspólnego.

Artykuł powstał na podstawie informacji i opisów projektów zawartych na stronie www.festiwal.lublin.pl oraz dzięki uprzejmości administratora serwisu dr. Andrzeja Żykubka, który udostępnił dane statystyczne tegorocznej edycji Festiwalu.

*dr Monika Baczevska-Ciupak
Koordynator UMCS*

NASZE SUKCESY

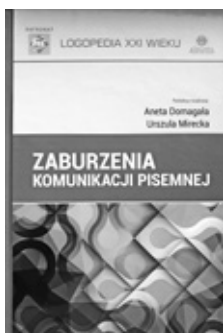
Fot. Bartosz Rankie

„W poszukiwaniu sposobów efektywnego uczenia się”, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Dysleksji oraz Instytut Psychologii Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego.

Książka *Zaburzenia komunikacji pisemnej* to monografia wieloautorska, wielośrodkowa – prezentuje interdyscyplinarne podejście do zagadnień komunikacji pisemnej i jej zaburzeń ze

Nagroda Naukowa Polskiego Towarzystwa Dysleksji

Powołana przy Polskim Towarzystwie Dysleksji Kapituła w składzie: prof. zw. dr hab. Marta Bogdanowicz (Uniwersytet SWPS), dr hab. Ewa Czaplewska, prof. UG oraz dr hab. Aneta Borkowska, prof. UMCS, przyznała Nagrodę Naukową PTD dr hab. Anecie Domagale, prof. UMCS oraz dr hab. Urszuli Mireckiej, prof. UMCS za koncepcję i redakcję naukową monografii pt. *Zaburzenia komunikacji pisemnej* (Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2017), podkreślając istotny wkład laureatek w upowszechnianie najnowszej wiedzy na temat specyficznych zaburzeń w uczeniu się czytania i pisania. Nagrodę wręczyła Przewodnicząca Kapituły NN PTD prof. zw. dr hab. Marta Bogdanowicz 24 listopada 2018 r. w Gdańsku podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

szczególnym uwzględnieniem trudności w czytaniu i pisaniu w różnych jednostkach patologii mowy. Zdaniem recenzenta tomu prof. zw. dr hab. Edwarda Łuczyńskiego „to nie tylko wartościowa od strony naukowej publikacja, ale też książka o walorach praktycznych, pozwalająca nauczycielom, wychowawcom, logopedom czy rodzicom zrozumieć istotę problemów, które mogą występować w związku z opanowaniem sztuki w posługiwaniu się słowem pisany [...] autorami są najwybitniejsi polscy specjaliści w zakresie problematyki trudności w czytaniu i pisaniu [...] tytułowe zaburzenia są ukazane wieloaspektowo i z punktu widzenia różnych dziedzin wiedzy”.

Aneta Domagala i Urszula Mirecka Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego UMCS

Wynalazek naukowców z UMCS doceniony

Na początku listopada w Norymberdze odbyły się 70. Międzynarodowe Targi „Pomysły, Wynalazki, Nowe Produkty” iENA 2018. Jest to jedna z największych europejskich wystaw tego typu. Podczas wydarzenia Polacy otrzymali 4 złote, 10 srebrnych i 14 brązowych medali. Miło nam poinformować, że wśród nagrodzonych znaleźli się także przedstawiciele Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie – srebrne odznaczenie zdobyła dr hab. Aneta Ptaszyńska wraz z zespołem.

Nasi naukowcy zaprezentowali na Targach w Norymberdze preparaty przeznaczone do zwalczania choroby pszczoł – nosemozy. Jury przyznali im srebrny medal za opracowanie metody leczenia infekcji grzybiczej oraz wspomaganie układu odpornościowego przez wzbogacenie diety zimowej owadów bakteriami z rodzaju *Lactobacillus*.

W skład zespołu prowadzącego badania nad nosemozą wchodzi reprezentanci UMCS-u: dr hab. Aneta Ptaszyńska, prof. Małgorzata Cytryńska, prof. Wiesław Mułenko, dr hab. Agnieszka Zdybicka-Barabas, a także dr hab. Grzegorz Borsuk z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz dr Daniel Załuski z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Gratulujemy!

Katarzyna Skatecka

Nagroda dla dr Anny Beaty Barańskiej na Międzynarodowym Biennale Fotografii DEFINICJA PRZESTRZENI/SPACE DEFINITION w BWA w Kielcach

Miło nam poinformować, że dr Anna Beata Barańska otrzymała nagrodę BWA w Kielcach za film wideo *Open structure* na III Międzynarodowym Biennale Fotografii DEFINICJA PRZESTRZENI/SPACE DEFINITION w BWA w Kielcach. Jury, jak zostało napisane w katalogu, przyznało nagrodę „znakomitemu,

Doktorant z UMCS-u nauczycielem na medal

czysto i przejrzysto skomponowanemu filmowi *Open structure*". Wernisaż pokonkursowej wystawy, podczas którego licznie zgromadzona publiczność poznała laureatów nagród i wyróżnień Międzynarodowego Biennale Fotografii DEFINICJA PRZESTRZENI/SPACE DEFINITION 2018, odbył się 9 listopada w Galerii Górnej Biura Wystaw Artystycznych w Kielcach.

Dyplom Marszałka Województwa Lubelskiego dla prof. Katarzyny Smyk

Z przyjemnością informujemy, że dr hab. Katarzyna Smyk, prof. UMCS, pracownik Zakładu Kultury Polskiej Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie została uhonorowana dyplomem uznania przez Marszałka Województwa Lubelskiego. Prof. Smyk wyróżniono „za pełną pasję i zaangażowania działalność społeczną na rzecz kultywowania lokalnej tradycji i kultury”.

Uroczyste wręczenie pamiątkowego graweronu odbyło się 17 października 2018 r. w Trybunale Koronnym w Lublinie podczas jubileuszowego spotkania z okazji 50-lecia działalności Stowarzyszenia Twórców Ludowych – ogólnopolskiej organizacji zrzeszającej artystów ludowych wszystkich dziedzin i wspomagającej merytorycznie ich działalność.

Prof. Katarzyna Smyk współpracuje z STL od blisko 20 lat (w tym od 2005 r. w sposób sformalizowany) jako członek Rady Naukowej STL, członek jury Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Jana Pocka, ale przede wszystkim jako sekretarz redakcji czasopisma z listy B Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Twórczość Ludowa. Kwartalnik Stowarzyszenia Twórców Ludowych”.

Zaangażowanie Pani Profesor przyczynia się do wzmocnienia pozycji Wydziału Humanistycznego UMCS i naszej uczelni na ogólnopolskim i regionalnym forum działań na rzecz upowszechniania lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Urszula Kurzątkowska

Doktorant Instytutu Filologii Polskiej UMCS Bartłomiej Borek zajął I miejsce w powiatowym etapie plebiscytu „Kuriera Lubelskiego” *Nauczyciel na medal* oraz II miejsce w etapie wojewódzkim w kategorii nauczyciel klas IV–VIII i gimnazjum. Gala podsumowująca plebiscyt odbyła się 4 grudnia 2018 r. w Trybunale Koronnym w Lublinie. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Marszałka Województwa Lubelskiego. Partnerami akcji byli: Związek Nauczycielstwa Polskiego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie, Lubelskie. Smakuj życie!, Pro Scin Clinic, Bombardino Aperitivo, Bounce, Laser Estetic, Czarna Magia. Studio tatuażu.

Laureat tytułu „Nauczyciel na medal” jest doktorantem literaturoznawstwa polonistycznego pod opieką naukową dr hab. Agaty Skąły. Mgr Borek

prowadzi badania z zakresu literatury modernizmu. Do jego osiągnięć naukowych należy zaliczyć udział w ponad 15 ogólnopolskich konferencjach naukowych. Bartłomiej Borek to autor wielu artykułów drukowanych w monografiach pokonferencyjnych oraz w czasopiśmie punktowanym z listy MNiSW (krajowych i międzynarodowych). Jest założycielem prężnie działającego Koła Naukowego Miłośników Kultury i Literatury Wieku XIX UMCS (w roku akademickim 2016/2017 pełnił w nim funkcję przewodniczącego, a do chwili obecnej administruje stroną internetową koła). Po zakończeniu studiów magisterskich (w 2017 r.) na kierunku filologia polska (specjalność nauczycielska) został zatrudniony na stanowisku nauczyciela języka polskiego i wychowawcy w Szkole Podstawowej nr 40 im. Lubelskiego Lipca 1980 w Lublinie. Od 2018 r. jest członkiem Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów.

Student UMCS-u odznaczony Medalem za Ofiarność i Odwagę

Wśród 21 listopada br. w Pałacu Prezydenckim w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia Krzyży Zasługi za Dzielność oraz Medali za Ofiarność i Odwagę. Jednym z odznaczonych był student UMCS-u – szer. Szymon Duher, żołnierz z Lubelskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Medal stanowi nagrodę dla osób, które z narażeniem życia lub zdrowia ratowały

życie ludzkie lub mienie. Szer. Szymon Duher jest pierwszym żołnierzem WOT, który odebrał tak cenne odznaczenie państwowe.

13 kwietnia br. w jednym z bloków przy ul. Hallera w Świdniku doszło do wybuchu. Jedną z pierwszych osób, która była w pobliżu i natychmiast zareagowała był szer. Szymon Duher – żołnierz obrony terytorialnej, który na co dzień pełni służbę w 24 Batalionie Lekkiej Piechoty w Chełmie. Jako pierwszy wbiegł do płonącego mieszkania, wyniósł poparzonego mężczyznę i przystąpił do gaszenia pożaru w mieszkaniu. Ewakuował również dzieci znajdujące się w bloku kilka pięter wyżej, które z powodu intensywnego dymu były zagrożone podtruciem.

Zdjęcie: strona internetowa UMCS-u

NA WYDZIAŁACH

Wydział Biologii i Biotechnologii

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2018 r. podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Dorocie Tchórzewskiej zatrudnionej na stanowisku asystenta w Zakładzie Anatomii i Cytologii Roślin.

Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Dorocie Tchórzewskiej przedłożyła Komisja Habilitacyjna powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: prof. dr hab. Zofia Szwejkowska-Kulińska (UAM) – przewodnicząca komisji; dr hab. Małgorzata Wójcik (UMCS) – sekretarz komisji; prof. dr hab. Małgorzata Gaj (UŚ) – recenzent; prof. dr hab. Janusz Maszewski (UŁ) – recenzent; dr hab. Bożena Denisow (UP w Lublinie) – recenzent; dr hab. Janusz Niedojadło (UMK) – członek komisji; dr hab. Sławomir Dresler (UMCS) – członek komisji.

Dr Grzegorz Janusz jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego, zgłosił 6 oryginalnych pracach eksperymentalnych pod wspólnym tytułem *Wybrane aspekty rozwoju męskiego gametofitu roślin oraz badania porównawcze Allium sativum, A. ampeloprasum i A. ampeloprasum var. ampeloprasum*.

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu w dniu 21 listopada

2018 r. nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biotechnologia mgr inż. Jagodzie Adamczyk-Grochali zatrudnionej na stanowisku asystenta w Zakładzie Biochemii Komórki Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Temat pracy: *Rola metylotransferazy DNMT2 w odpowiedzi na stres komórkowy oraz w regulacji starzenia komórkowego fibroblastów ssaczyh*. Promotor: dr hab. Tomasz Ząbek, prof. IZ (Instytut Zootechniki; Państwowy Instytut Badawczy w Balicach). Promotor pomocniczy: dr hab. Anna Lewińska, prof. UR (Zakład Biochemii Komórki; Wydział Biotechnologii; Uniwersytet Rzeszowski). Recenzenci: prof. dr hab. Michał Woźniak (Katedra i Zakład Chemii Medycznej, Gdański Uniwersytet Medyczny); prof. dr hab. n. med. Ryszard Słomski (Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu).

Wyjazdy

Prof. dr. hab. Kazimierz Trębacz – Dziekan Wydziału Biologii i Biotechnologii w dn. 12–18 listopada 2018 r. przebywał w Japonii (Tokyo University of Science, Departament of Applied Biological Science) w celu udziału w seminarium, wygłoszenia referatu oraz zaplanowania przyszłych wspólnych badań.

Dr hab. Aneta Ptaszyńska z Zakładu Botaniki i Mykologii w dn. 2–9 listopada 2018 r. przebywała w Kanadzie w celu wygłoszenia referatu podczas konferencji w Edmonton (Alberta Beekeepers Commission).

Dr hab. Grzegorz Janusz z Zakładu Biochemii w dn. 25–30 listopada przebywał w Wielkiej Brytanii (Birmingham City University) w celu

udziału w międzynarodowym szkoleniu z zakresu *design thinking*.

Dr hab. Joanna Czarnecka – prodziekan Wydziału Biologii i Biotechnologii, dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka, prof. UMCS z Zakładu Biochemii oraz prof. dr hab. Marek Tchórzewski Kierownik Zakładu Biologii Molekularnej od 26 listopada do 1 grudnia 2018 r. przebywali w Chinach (Zhejiang University of Technology) w celu udziału w konferencji naukowej 4th Morgan Mountain International Summit on Green Pharmaceuticals 2018.

Wystąpienia

13 listopada br. prof. dr hab. Wiesław Mułenko z Zakładu Botaniki i Mykologii UMCS w ramach posiedzenia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego wygłosił wykład pt. *Wyniki badań botanicznych Wincentego Pola w opinii Profesora Władysława Szafera (Kilka refleksji o florze Tatr i jej przemianach)*.

27 listopada br. prof. dr hab. Bożena Czarnecka z Zakładu Ekologii UMCS w ramach posiedzenia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego wygłosiła wykład pt. *Botaniczne gusta i czary – Chełmskie i Podkarpackie, czyli co kraj to obyczaj*.

Wydarzenia

W dn. 17–18 listopada 2018 r. na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbyła się IV Konferencja Naukowa ENZYMOŚ „Enzymy w nauce i przemyśle”. Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia szeroko pojętej enzymologii, w szczególności z zakresu właściwości, budowy oraz mechanizmu działania enzymów. W ramach tegorocznej edycji wykłady

plenarnie wygłosili goście honorowi: prof. dr hab. Ryszard Ostaszewski (Instytut Chemii Organicznej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie), dr hab. inż. Edward Rój, prof. nadzw. (Zakład Ekstrakcji Nadkrytycznej, Instytut Nowych Syntez Chemicznych w Puławach), dr hab. Grzegorz Janusz (Zakład Biochemii, Wydział Biologii i Biotechnologii, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). ●

Wydział Chemii

Doktoraty

19 listopada 2018 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Alicji Skiby. Temat rozprawy: *Badanie wybranych materiałów polimerowych pod kątem ich wykorzystania w otrzymywaniu nawozów mikroskładnikowych*. Promotor: dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Hoffmann (Politechnika Wrocławska), dr hab. Renata Jastrząb, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2018 r. podjęła uchwałę o nadaniu mgr Alicji Skibie stopnia doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia. ●

Goście

W listopadzie i grudniu na Wydziale Chemii gościła dr Iryna Sulym z Instytutu Chemii Powierzchni Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie, laureatka Nagrody im. Iwana Wyhowskiego (w ramach stażu naukowego przysługującego laureatom). Celem przyjazdu była współpraca naukowa dotycząca badań polimerowych materiałów kompozytowych. ●

Wyjazdy

Prof. dr hab. Stefan Sokółowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dn. od 10 listopada do 1 grudnia 2018 r. uczestniczył w konsultacjach naukowych w ramach współpracy z prof. Orest Pizio, UNAM Mexico City, Meksyk. ●

Dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. UMCS (prodziekan Wydziału Chemii) z Zakładu Chemii Nieorganicznej w dn. od 26 listopada do 1 grudnia 2018 r. uczestniczyła w konferencji naukowej „4th Mogan Mountain International Summit on Green Pharmaceuticals 2018” (Hangzhou, China). ●

Dr hab. Irena Choma, prof. UMCS z Zakładu Metod Chromatograficznych w dn. od 26 listopada do 1 grudnia 2018 r. uczestniczyła w „International Symposium for High Performance Thin-Layer Chromatography” (Bangkok, Tajlandia). ●

Wydział Filozofii i Socjologii

Doktoraty

28 października 2018 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Eugeniusza Wyszyńskiego. Tytuł pracy: *Wyobrażenia społeczne cywilizacji zachodniej w myśli Charlesa Taylora*. Recenzentami rozprawy byli: dr hab. Aneta Gawkowska (UW) oraz prof. dr hab. Tadeusz Paleczny (UJ). Promotorem pracy doktorskiej mgr. Eugeniusza Wyszyńskiego była dr hab. Urszula Kusio, prof. UMCS, zaś promotorem pomocniczym dr Karolina Szczęśniak. ●

Konferencje, wyjazdy

Prof. dr hab. Zofia Kawczyńska-Butrym (Zakład Socjologii Ogólnej i Badań Nad Migracjami) uczestniczyła w II Międzynarodowej Konferencji Opieki Długoterminowej na Lubelszczyźnie, zorganizowanej 25 października przez Instytut Nauk Medycznych Państwowej Wyższej Szkoły zawodowej w Chełmie. Temat wykładu: *Emocjonalny kontekst starości w relacjach społecznych*. W dn. 25–26 października wzięła udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Interdyscyplinarne konteksty współczesnej pedagogiki i psychologii” zorganizowanej przez Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS, na której wygłosiła wykład: *Zdrowie*

i edukacja – kapitał społeczny osób z niepełnosprawnością. ●

W dn. 14–18 października dr Artur Wysocki (Zakład Socjologii Ogólnej i Badań Nad Migracjami) jako Regionalny Koordynator Programu Kirklanda reprezentował Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej na zjeździe stypendystów Programu Stypendialnego im. Lane’a Kirklanda w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. ●

21 października w Instytucie Pileckiego w Warszawie dr A. Wysocki wzięł udział w premierze książki *Doświadczenie dwóch totalitaryzmów. Interpretacje* (red. Paweł Kaczorowski, Marek Kornat, Joanna Lubecka, Piotr Madajczyk, Wyd. Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego, Warszawa 2018). W książce znajduje się artykuł dr. Wysockiego: *Pamięć zbiorowa o okupacji hitlerowskiej, sowieckiej i o PRL jako element współczesnej tożsamości narodowej Polaków*. Publikacja jest pokłosiem projektu badawczego, w którym dr Wysocki brał udział. ●

Wydział Filozofii i Socjologii był współorganizatorem interdyscyplinarnej konferencji naukowej VII Otwarte Seminarium Filozoficzno-Psychiatryczne pt. „Antoni Kępiński: psychiatra, człowiek, filozof”, która odbyła się 16 listopada 2018 r. w Warszawie. Wydział reprezentowali dr hab. Andrzej Kapusta, prof. UMCS (Zakład Antropologii Kultury i Filozofii Społecznej) oraz mgr Grzegorz Michalik. ●

W dn. 19–23 października dr Dominika Polkowska (Zakład Socjologii Gospodarki i Organizacji) uczestniczyła w Brukseli w ocenie projektów w ramach programu Horyzont 2020 w charakterze eksperta. Był to kolejny etap ewaluacji wniosków w ramach konkursu ogłoszonego przez Komisję Europejską. ●

Dr Marcin Rządeczka (Zakładu Ontologii i Teorii Poznania) wzięł udział

w konferencji „Filozofia w Informatyce” organizowanej przez Politechnikę Warszawską i Wojskową Akademię Techniczną w Warszawie w dn. 23–24 października. Wygłosił referat pt. *Silicon-free computing. Do the advances in biological computing and the bioinformatics redefine the classical problems of the philosophy of computer science?* ●

Wydział
Humanistyczny

Habilitacje

21 listopada dr Małgorzata Kończak-Chmiel (Instytut Historii UMCS) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Osiągnięcie naukowe: monografia autorska *Mulier honesta et laboriosa. Kobieta w rodzinie chłopskiej w późnośredniowiecznej Małopolsce*. Recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Noga (UP w Krakowie), prof. dr hab. Cezary Kuklo (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Tomasz Wiślicz-Iwańczyk (UW). ●

Doktoraty

14 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Anny Niedziółki. Temat: *Językowy obraz rodziny jako nośnika wartości w czasopiśmie laickich i katolickich w latach 2010-2015 na podstawie „Twojego Stylu”, „Wysokich Obcasów”, „Zadry”, „Miłujcie się”, „W Drodze”, „W Naszej Rodzinie”*. Promotor: prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Dubisz (UW), prof. dr hab. Kazimierz Ożóg (Uniwersytet Rzeszowski). ●

Konferencje, wykłady

W dn. 19–20 listopada br. odbyła się w Zakładzie Lingwistyki Stosowanej międzynarodowa konferencja naukowa „Dydaktyk, badacz, ekspert... Role i kompetencje nauczyciela języka specjalistycznego we współczesnej gлотodydaktyce”. ●

3 listopada 2018 r. dr hab. Elżbieta Flis-Czeraniak (Instytut Filologii Pol-

skiej) na zaproszenie Zamku Królewskiego w Warszawie – Muzeum wygłosiła prelekcję pt. *Kraków 1901* jako komentarz do jednego z odcinków serialu Andrzeja Wajdy *Z biegiem lat, z biegiem dni...*, w którym słynny reżyser zmierzył się z wybitnymi dziełami literatury polskiej przełomu XIX i XX w. ●

W dn. 27–28 listopada 2018 r. odbyła się w Lublinie ogólnopolska konferencja naukowo-szkoleniowa: GENOM-NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ-EDUKACJA-PACJENT-TECHNOLOGIE. Jej współorganizatorami byli oprócz Wydziału Humanistycznego UMCS, w tym Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych IFP, Uniwersytet Medyczny w Lublinie i Politechnika Lubelska. Uczestnikami i autorami jednej z wielu sesji referatowych pt. *Nowoczesna edukacja jako przestrzeń wspierania osób niepełnosprawnych* byli pracownicy i studenci Instytutu Filologii Polskiej UMCS. Obradom przewodniczyli: dr hab. Leszek Tymiakin, prof. UMCS i dr Beata Jarosz. Referaty wygłosili m.in.: prof. dr hab. Barbara Myrdzik: *Co może wyczarować wyobraźnia? O roli wyobraźni w edukacji*; dr hab. prof. UMCS Iwona Morawska, dr hab. prof. UMCS Małgorzata Latoch-Zielińska: *Niepełnosprawność jako motyw literacki w książkach dla młodych czytelników*; lic. Sylwia Katarzyna Gierczak: *Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego. Refleksje nauczyciela stażysty*; mgr Sebastian Bładun: *Alfabetyzm funkcjonalny młodzieży z lubelskich techników*. ●

W dn. 26–27 listopada 2018 r. w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie odbyła się XVIII Jesienna Szkoła Dydaktyków Literatury i Języka Polskiego. Przewodnim tematem sesji były: *Dylematy kształcenia polonistycznego w zreformowanej szkole podstawowej*. Udział w obradach wzięli pracownicy Wydziału Humanistycznego UMCS z Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych IFP. Podczas obrad plenarnych referaty wygłosili:

prof. dr hab. Barbara Myrdzik *Czy „nowe” jest nowe, czy też jest „poligonem orwellowskiej utopii”? Refleksje na temat ostatniej reformy edukacyjnej*; dr hab. prof. UMCS Małgorzata Latoch-Zielińska *Stracone pokolenie? O trudnościach siódmoklasistów z realizacją nowej podstawy programowej*; dr hab. prof. UMCS Iwona Morawska *„Działanie” czy „milczenie” wyobraźni w świetle wypracowań uczniów klas siódmych (w roku szkolnym 2017/2018)*. ●

Dr Agnieszka Kuczyńska wzięła udział w międzynarodowej konferencji „Henryk Siemiradzki and the International Artistic Milieu in Rome”, która odbyła się w Stacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk w Rzymie w dn. 8–9 listopada 2018 r. Konferencja związana była z przygotowywaną publikacją *Korpus dzieł malarskich Henryka Siemiradzkiego*. Konferencja została zorganizowana przez Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata we współpracy z Narodowym Instytutem Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA. Dr Kuczyńska wygłosiła referat pt. *The Limits of Painting: Theatrical Curtains by Henryk Siemiradzki*, reprezentując Instytut Kulturoznawstwa UMCS na międzynarodowym forum specjalistów zajmujących się środowiskiem artystycznym w Rzymie w 2 poł. XIX w. ●

W dn. 22–23 listopada 2018 r. we Wrocławiu odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Big Data w humanistyce i naukach społecznych”, zorganizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. W obradach uczestniczył prof. dr hab. Zbigniew Osiński z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS, który wygłosił referat pt. *Big data w praktyce badawczej humanistów – problemy metodyczne*. ●

W dn. 29–30 listopada 2018 r. w Katowicach odbyła się VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie informacją w nauce”, zorganizowana

przez Polskie Towarzystwo Informatyki Naukowej we współpracy z Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej Uniwersytetu Śląskiego oraz Instytutem Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W konferencji wzięł udział prof. dr hab. Zbigniew Osiński z Instytutu Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS, który wygłosił referat pt. *Przydatność baz Web of Science i Scopus do analizowania i diagnozowania stanu dyscypliny naukowej – analiza porównawcza i problemy metodyczne. Przypadek dyscypliny library and information science.* ●

Wydarzenia

W dniu 27 listopada odbył się Dzień Gotycki – seria wykładów i prezentacji przygotowana przez Zakład Literatury Angloirlandzkiej i Koło Naukowe Anglistów w Instytucie Anglistyki. ●

28 listopada wykład pod tytułem *Desire Paths, Border Walls, and What Gertrude Stein Said about Oakland Indigenous Belonging in Current American and Australian Fiction* wygłosił prof. Johna S. Schecktera (Long Island University, NY, USA). ●

W dniu 29 listopada br. odbyło się w połączonych aulach Wydziału Humanistycznego spotkanie pt. *Inny Herbert*, zorganizowane przez Instytut Filologii Polskiej dla Szkół Partnerskich IFP. Wydarzenie zgromadziło ponad 420 uczniów i nauczycieli ze szkół ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego. W programie spotkania znalazły się panel dyskusyjny, wykłady i warsztaty prowadzone przez pracowników naukowych IFP, a także koncert Piotra Selima wraz Chórem Akademickim UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej. W wydarzeniu uczestniczyli również laureaci regionalnego konkursu literacko-artystycznego, poświęconego Herbertowi, którym wręczono nagrody i pamiątkowe dyplomy. Szczegółową relację zamieścimy w kolejnym numerze pisma. ●

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Doktoraty

W dniu 21 listopada 2018 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Szymona Dudka pt. *Twierdzenia o punktach stałych i miary niezwartości w przestrzeniach Banacha i Fréchet'a oraz ich zastosowania do nieliniowych równań całkowych.* Promotorem rozprawy był dr hab. Leszek Olszowy, prof. nadzw. z Wydziału Matematyki i Fizyki Stosowanej Politechniki Rzeszowskiej. Recenzentami byli: dr hab. Dariusz Cichoń z Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i dr hab. Aldona Dutkiewicz z Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu. 26 listopada 2018 r. Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki nadała mgr. Szymonowi Dudkowi stopień doktora w dziedzinie nauk matematycznych w dyscyplinie matematyka. Dr Szymon Dudek jest zatrudniony na stanowisku asystenta na Wydziale Matematyki i Fizyki Stosowanej Politechniki Rzeszowskiej. ●

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Doktoraty

W dniu 7 listopada br. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Grzegorza Siwka. Temat rozprawy: *Występowanie i dynamika wezbrań w zlewni górnej Wieprza.* Promotor pracy: dr hab. Jarosław Dawidek, prof. UMCS – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Recenzenci: dr hab. Roman Cieśliński, prof. UG – Uniwersytet Gdański; dr hab. Mariusz Rzętała, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski. ●

W dniu 14 listopada br. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Kamili Kosturskiej. Temat rozprawy: *Uwarunkowania widzialno-*

ści poziomej na lotniskach cywilnych w Polsce. Promotor pracy: dr hab. Marek Nowosad, prof. UMCS – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Recenzenci: dr hab. Doro- ta Matuszko – Uniwersytet Jagielloński; dr hab. Elwira Żmudzka, prof. UW – Uniwersytet Warszawski. ●

Sukcesy

Dr inż. arch. Anna Sawicka oraz dr inż. arch. Anna Polska (Zakład Polityki Przestrzennej i Planowania UMCS) otrzymały pierwszą równorzędną nagrodę w konkursie urbanistycznym na „Koncepcję zagospodarowania centrum Radzymina” organizowanym przez Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział w Warszawie. Projekt lubelskiej pracowni architektoniczno-urbanistycznej RE:PLAN został doceniony za koncepcję atrakcyjnego powiązania trzech istniejących placów w duży park miejski oraz wytworzenie nowego założenia urbanistycznego na osi kościoła na kierunku północ-południe, ideę stworzenia dwóch krzyżujących się osi, na których utworzone zostały najważniejsze przestrzenie publiczne o odmiennym charakterze i funkcji, a także ciekawą propozycję systemu przestrzeni publicznych i wzbogacenie programu usługowego w zachodniej części parku. ●

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Doktoraty

19 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Justyny Sali-Suszyńskiej. Tytuł pracy: *Kompetencje metaforyczne gimnazjalistów z dysleksją rozwojową a ich osiągnięcia szkolne.* Recenzenci: prof. dr hab. Kazimiera Krakowiak oraz dr hab. Małgorzata Muszyńska, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Urszula Osza, prof. nadzw., promotor pomocniczy: dr Katarzyna Wiejak. ●

19 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Małgorzaty Brodackiej. Tytuł pracy: *Inteligencja*

emocjonalna a kompetencje społeczne niewidomej młodzieży gimnazjalnej. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Sękowski oraz prof. dr hab. Marzena Zaorska. Promotor: dr hab. Zofia Palak, prof. nadzw. ●

5 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Jacka Szmalcza. Tytuł pracy: *Efektywność terapii integracji sensorycznej w usprawnianiu funkcji motorycznych i kształtowaniu gotowości szkolnej dzieci 5–6 letnich*. Recenzenci: dr hab. Beata Jachimczak, prof. nadzw. oraz dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. nadzw. Promotor: dr hab. Aneta Borkowska, prof. nadzw., promotor pomocniczy: dr hab. Barbara Kalinowska-Witek. ●

Wydarzenia

W ramach akredytowanych zajęć statystyka w psychologii (program ARIADNA realizowany przez Predictive Solutions, dawniej SPSS Polska) prowadzonych w Instytucie Psychologii przez dr. Wojciecha Błaszczaka trzynastu studentów psychologii otrzymało certyfikaty SPSS Technology Junior Expert. Czterech studentów (Natalia Sławińska, Dagmara Bojarczuk, Aleksandra Sirak, Jakub Łubianka) zdało zewnętrzny egzamin i uzyskało Certyfikaty SPSS Technology Expert, tym samym zajęcia statystyka w psychologii (CA, studia stacjonarne) otrzymały akredytację na rok 2018/2019. Uroczyste wręczenie certyfikatów odbyło się 17 października 2018 r. podczas Rady Instytutu Psychologii. ●

W dn. 22–24 października 2018 r. zajęcia ze studentami II roku pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej z językiem angielskim w Instytucie Pedagogiki UMCS w Lublinie prowadziła Eva Baekkel, ekspert w zakresie pedagogiki Marii Montessori oraz zarządzania placówką edukacyjną. Podobnie jak w roku ubiegłym, prowadzi przedmioty związane z kształceniem według zasad pedagogiki Montessori. ●

Konferencje, wyjazdy

W dn. 7–9 listopada 2018 r. w Zakopanem odbyła się XXVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Edukacja XXI wieku. Lifelong learning w życiu współczesnego człowieka z perspektywy nauk społecznych, humanistycznych i medycznych”. Dr Sara Filipiak z Zakładu Psychologii Rozwoju Człowieka i Psychologii Przemysłowej wraz z dr Beatą Łubianką z Uniwersytetu Pedagogicznego w Kielcach wygłosiły referat pt. „Sukces czy niepowodzenie? Psychologiczna analiza poczucia kontroli wśród ostatniego rocznika gimnazjalistów – badania podłużne”. ●

W dn. 19–23 listopada 2018 r. dr Łucja Domańska z Zakładu Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii oraz dr Sara Filipiak z Zakładu Psychologii Rozwoju Człowieka i Psychologii Przemysłowej brały udział w wyjeździe dydaktycznym w ramach wymiany dla nauczycieli akademickich programu ERASMUS+ na Uniwersytet Católica San Vicente Mártir w Hiszpanii. ●

W dn. 19–23 listopada 2018 r. dr Łucja Domańska z Zakładu Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii oraz dr Sara Filipiak z Zakładu Psychologii Rozwoju Człowieka i Psychologii Przemysłowej brały udział w wyjeździe dydaktycznym w ramach wymiany dla nauczycieli akademickich programu ERASMUS+ na Uniwersytet Católica San Vicente Mártir w Hiszpanii. ●

Wydział Politologii

Habilitacje

16 listopada 2018 r. Rada Wydziału Politologii na podstawie wniosku Komisji Habilitacyjnej w składzie: prof. dr hab. Konstanty Wojtaszczyk (przewodniczący), dr hab. Małgorzata Podolak, prof. UMCS (sekretarz), recenzenci: dr hab. Rafał Glajcar, dr hab. Tomasz Słomka, prof. dr hab. Bożena Dziemidok-Olszewska, członkowie: dr hab. Elżbieta Kuźelewska, prof. dr hab. Marek Pietraś podjęła uchwałę o nadaniu dr Monice Kowalskiej z Zakładu Systemów Politycznych stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce. Temat osiągnięcia naukowego: *Odpowiedzialność członków egzekutywy przed Trybunałem Stanu w III Rzeczypospolitej Polskiej*. ●

Doktoraty

5 listopada 2018 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej

mgr. Pawła Porzucka pt. *Komunistyczna Partia Czech i Moraw w systemie politycznym Republiki Czeskiej*. Promotor: dr hab. Wojciech Sokół, prof. UMCS; recenzenci: prof. dr hab. Marek Żmigrodzki (UMCS), dr hab. Elżbieta Kuźelewska (UwB). ●

Wydział Prawa i Administracji

Habilitacje

21 listopada Rada WPiA, uwzględniając pozytywną opinię komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w następującym składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Roman Hausser (UAM), sekretarz – dr hab. Sławomir Patyra, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: dr hab. Zbigniew Cieślak (UKSW), dr hab. Jacek Chlebny (UŁ), prof. dr hab. Jan Szreniawski (UMCS), członkowie: dr hab. Małgorzata Masternak-Kubiak (Uniwersytet Wrocławski), ks. dr hab. Sławomir Fundowicz (KUL), podjęła uchwałę o nadaniu dr. Kamilowi Sikorze stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

21 listopada Rada WPiA, po zapoznaniu się z uchwałą opiniującą komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Tomasz Giaro (UW), sekretarz – dr hab. Grzegorz Smyk, prof. nadzw. (UMCS), recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Dajczak (UAM), dr hab. Leszek Bosek (UW), prof. dr hab. Wojciech Witkowski (UMCS), członkowie: prof. dr hab. Bronisław Sitek (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie), dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. (UMCS), podjęła uchwałę o nadaniu dr. Andrzejowi Adamczykowi stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych. ●

Doktoraty

8 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki

Sznajder. Temat rozprawy: *Pozwolenie wodnoprawne jako instrument zarządzania zasobami wodnymi*. Promotor: prof. dr hab. Marian Zdyb. Recenzenci: dr hab. Piotr Ruczkowski, prof. nadzw. (UJK), dr hab. Wojciech Lis, prof. nadzw. (KUL). Uchwała o nadaniu Agnieszce Sznajder stopnia doktora nauk prawnych została podjęta przez Radę WPIA 21 listopada. ●

Wyróżnienia

Prof. dr hab. Lech Dubel został uhonorowany przez Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka Medalem 700-lecia Lublina, przyznawanym osobom szczególnie zasłużonym dla miasta. ●

Decyzją Ministra Finansów Kierownik Katedry Prawa Finansowego UMCS prof. dr hab. Antoni Hanusz został powołany na członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej ds. Doradztwa Podatkowego. ●

Konferencje

9 listopada odbyła się Lokalna Konferencja Naukowa pt. „Mediacja i arbitraż w sprawach z zakresu ochrony własności intelektualnej” zorganizowana przez Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji UMCS. Wystąpienia uczestników konferencji były prezentowane w ramach trzech paneli. Wygłoszone referaty obejmowały m.in. następujące problemy: 1) *Zdatność arbitrażowa sporów z zakresu własności intelektualnej w wybranych systemach prawnych* – Marlena Jurecka; 2) *Rozstrzyganie sporów dotyczących domen internetowych* – Paulina Juda, Ewa Matwiejczuk; 3) *Mediacja jako alternatywna metoda rozwiązywania sporów w sprawach z zakresu prawa własności intelektualnej w różnych systemach* – Ewelina Tyburska; 4) *Mediacja przed Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)* – Bartłomiej Tobiasz; 5) *Spór patentowy Apple vs Samsung – analiza prawna sporu pod kątem jego polubownego załatwienia* – Barbara Pietrzyk. ●

28 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego

UMCS zorganizowało konferencję naukową pt. „Międzynarodowe konflikty zbrojne”. Wystąpienia uczestników konferencji przedstawiono w ramach trzech paneli: polityczno-historycznego, prawnego i społecznego. Wygłoszone referaty dotyczyły m.in. następujących kwestii: 1) *Brytyjsko-izraelskie relacje w perspektywie kryzysu sueskiego* (Wojciech Szczotka, Oliwier Grzywaczewski – UMCS); 2) *„Zimna wojna” na Bliskim Wschodzie? Analiza stosunków Królestwa Arabii Saudyjskiej z Islamską Republiką Iranu* (Marlena Jurecka – UMCS); 3) *Ochrona dóbr kultury w konfliktach zbrojnych* (mgr Piotr Krzyżanowski – KUL); 4) *Uchodźcy, bezpieczeństwa i migranci w prawie międzynarodowym* (Tomasz Słapczyński – UJ); 5) *Międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych* (mgr Lilia Hrytsai – UMCS). ●

Seminaria

21 listopada ELSA Lublin zorganizowała Seminarium Prawa Medycznego pt. „Formy zatrudniania lekarzy, działalność lecznicza”, które poprowadzili: dr Grzegorz Lubeńczuk z Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS oraz studentka II roku kierunku prawno-menedżerskiego WPIA UMCS i V roku ekonomii WE UMCS Natalia Grabowiec. Seminarium było skierowane do szerokiej grupy słuchaczy, przede wszystkim studentów prawa i kierunków medycznych. ●

Spotkania z praktykami

6 listopada zostało zorganizowane przez Samorząd Studentów WPIA UMCS i Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego UMCS kolejne spotkanie w ramach cyklu spotkań z praktykami. Spotkanie z udziałem funkcjonariuszy z Sekcji Doboru Kadr Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród studentów. ●

21 listopada Studenckie Penalne Koło Naukowe zorganizowało spotkanie z aplikantem prokuratorskim. Wydarzenie to rozpoczyna cykl spot-

kań z aplikantami zawodów prawniczych. ●

28 listopada Sekcja Prawa Karnego SKNP UMCS zorganizowała spotkanie z prokuratorem z Wydziału ds. Wojskowych Prokuratury Rejonowej w Lublinie. ●

Warsztaty

20 listopada odbyły się certyfikowane warsztaty zorganizowane przez ELSA Lublin przy współpracy z retoryką stosowaną. Każdy uczestnik warsztatów mógł sprawdzić swoje umiejętności w zakresie przemawiania publicznego. Warsztaty odbyły się w ramach cyklu sześciu spotkań zaplanowanych na listopad, grudzień, styczeń, marzec, kwiecień oraz maj. ●

22 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej UMCS zorganizowało warsztaty pt. „Plagiat. Na co trzeba uważać?”. Zostały one przeprowadzone przez dr. hab. Adriana Niewęglowskiego – opiekuna koła. Podczas warsztatów poruszono problematykę pojęcia plagiatu w prawie i praktycznych porad dotyczących pisania prac naukowych oraz działania systemu antyplagiatowego. ●

22 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Rzymskiego UMCS zorganizowało warsztaty pt. „Prawo osobowe”. W trakcie warsztatów odbył się konkurs. Warsztaty zostały poprowadzone przez opiekuna koła dr. Andrzeja Chmiela. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem wśród studentów I roku prawa. ●

Wydarzenia

5–7 listopada ELSA Poland wraz z udziałem wojewódzkim ELSA Lublin zorganizowało XXII edycję Dni Edukacji Prawniczej (DEP). Jest to ogólnopolski projekt organizowany przez 16 ośrodków akademickich na terenie całego kraju. Dni Edukacji Prawniczej mają na celu przybliżenie studentom – w formie warsztatów i prelekcji – spraw związanych z wykonywaniem zawodów prawniczych. W ramach

DEP adiunkt z Katedry Prawa Cywilnego UMCS dr Piotr Piskozub wygłosił prelekcję nt. *Pisanie pozwu rozwodowego z uwzględnieniem kwestii władzy rodzicielskiej i świadczeń alimentacyjnych*. ●

7 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego UMCS zorganizowało klub dyskusyjny pt. „Kształtowanie się armii europejskiej”. ●

13 listopada Forum Młodych Dyplomatów Lublin zorganizowało dyskusję panelową pt. „Rola Polski w Europie”. Wydarzenie to zostało zorganizowane w ramach II Ogólnopolskiego Tygodnia Dyplomacji i stanowiło okazję do podjęcia debaty nad historycznym i współczesnym znaczeniem Polski na kontynencie europejskim. Podczas dyskusji przedstawiono następujące zagadnienia: 1) Do jakiego subregionu Europy należy Polska? 2) Czy Polska była dla Europy „Winkelriedem narodów”? 3) Członkostwo w jakich organizacjach międzynarodowych jest szczególnie istotne dla interesów polskich? 4) Jakie państwa są najważniejszymi partnerami Polski na arenie międzynarodowej? 5) W jakich sektorach Polska może stać się europejskim liderem? W ramach debaty zostały też poruszone kwestie partnerstwa i uczestnictwa Polski w organizacjach międzynarodowych. W debacie uczestniczył Prezes Studenckiego Koła Prawa Międzynarodowego UMCS – Patryk Matysiuk oraz prelegenci z Akademickiego Klubu Myśli Społeczno-Politycznej VadeMecum oraz KoLiber Lublin. ●

15 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego UMCS oraz Studenckie Koło Naukowe Prawa Europejskiego UMCS zorganizowały klub dyskusyjny pt. „Kształtowanie się armii europejskiej”. Podczas dyskusji zostały poruszone kwestie związane z WPBiO, PESCO i geopolityką na gruncie obojętnego prawa. ●

20 listopada Forum Młodych Dyplomatów Lublin zorganizowało wizytę w siedzibie konsula honorowego

RFN w Lublinie. Podczas wizyty jej uczestnicy mogli wysłuchać wystąpienia pt. *Konsul honorowy – aspekty praktyczne* prof. dr. hab. Andrzeja Kidyby. Podczas spotkania zostały poruszone praktyczne aspekty działalności konsula honorowego oraz urzędu konsularnego. Wydarzenie zostało zorganizowane dzięki współpracy Forum Młodych Dyplomatów Lublin oraz Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Lublinie. Odbyło się w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Dyplomacji. ●

22 listopada Samorząd Studentów we współpracy z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Lublinie zorganizował akcję „Zostań Bohaterem – edycja 3”. Podczas tego wydarzenia można było oddać krew oraz przyłączyć się do zbiórki darów na rzecz dzieci z lubelskiego domu dziecka. Każdy, kto przyłączył się do akcji, mógł wziąć udział w loterii. To wydarzenie, podobnie jak poprzednie edycje, cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem wśród studentów i pracowników uczelni. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objęli: Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, JM Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Dziekan WPIA UMCS prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz AZS UMCS Lublin. ●

28 listopada Fundacja Court Watch Polska zorganizowała szkolenie dla przyszłych obserwatorów sądów. ●

Wykłady

16 listopada Dziekan WPIA UMCS prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak poprowadziła wykład otwarty pt. *Ścieżka kariery do zawodu dyplomaty*. Wydarzenie to odbyło się w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Dyplomacji. ●

29 listopada odbył się wykład dr. Andrzeja Chmiela dla młodzieży licealnej pt. *Małpa, kogut, pies i żmija, czyli o tym jak karano w starożytnym Rzymie*. Organizatorami tego wydarzenia byli: dr Andrzej Chmiel oraz

Koło Naukowe Prawa Rzymskiego UMCS. Wydarzenie to odbyło się w ramach projektu dla Szkół Partnerskich UMCS. W wykładzie wzięli udział uczniowie XXIX Liceum Ogólnokształcącego im. cc. mjr Hieronima Dekutowskiego ps. Zapora. ●

Wyjazdy

14 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS zorganizowało wyjazd połączony z wizytą studyjną w Sądzie Najwyższym oraz Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. ●

20 listopada Studenckie Koło Naukowe Prawa Podatkowego UMCS zorganizowało wyjazd studyjny do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Uczestnicy wyjazdu brali udział w rozprawach odbywających się tego dnia przed NSA. ●

Konkursy

9 listopada odbył się w Lublinie I Turniej Eliminacyjny w ramach III Akademickich Mistrzostw Polski Debat Oxfordzkich (AMPDO). W turnieju WPIA UMCS reprezentowali członkowie Koła Naukowego Doktryn Politycznych i Prawnych przy Katedrze Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS: Natalia Szajowska, Mirosław Żyła, Kacper Sordyl, Dominik Majchrowski. Turniej rozpoczął się fazą grupową, w której drużyna KNDPIP odniosła dwa zwycięstwa. Zwyciężyła też w fazie finałowej w debacie na temat: *W interesie walki o prawa kobiet zachodni ruch feministyczny powinien stanowczo poprzeć Dziewczyzny Rewolucji* i awansowała do finałów III AMPDO, które odbędą się w maju 2019 r. w Krakowie. ●

Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS, we współpracy z Katedrą Prawa Konstytucyjnego UMCS, zorganizowało ogólnopolski konkurs na artykuł do monografii naukowej pt. *Naczelne zasady ustrojowe w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – wybrane zagadnienia*. Termin nadsyłania prac upływa 21 grudnia. Monografia zostanie opublikowana on-line. Przewidziano udział 20 autorów. ●

Wspomnienie o Profesorze Kazimierzu Pękali

W dniu 20 listopada 2018 r. odszedł na zawsze śp. prof. dr hab. Kazimierz Pękala – geomorfolog, wybitny badacz terenowy i nauczyciel akademicki, twórca i organizator lubelskiego ośrodka badań polarnych.

Profesor Kazimierz Pękala urodził się 28 sierpnia 1936 r. Studia geograficzne w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie ukończył w 1961 r. Uniwersytetowi poświęcił ponad 45 lat pracy – całe swoje życie zawodowe. Zatrudniony został, jeszcze jako student, w Zakładzie Geografii Fizycznej kierowanym przez znakomitego geografa o lwowskiej proweniencji – prof. dr. hab. Adama Malickiego. To tutaj prof. Pękala rozwijał swoje pasje naukowe i pogłębiał zainteresowania geomorfologiczne. W 1969 r. uzyskał stopień naukowy doktora, 11 lat później doktora habilitowanego, a w roku 1990 otrzymał tytuł profesora. W 1992 r. stworzył od podstaw Zakład Geomorfologii jako odrębną jednostkę organizacyjną w strukturach ówczesnego Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS. Był jego liderem i formalnym kierownikiem aż do odejścia na emeryturę w 2006 r.

Prof. Kazimierz Pękala od początku kariery naukowej był niezrównanym badaczem terenowym, zaangażowanym w bezpośrednie poznawanie współczesnych procesów morfogenetycznych. Z tego względu wielokrotnie był zapraszany do udziału w naukowych ekspedycjach geograficznych, a następnie stał się ich samodzielnym organizatorem. Jako jeden z pierwszych geografów w ośrodku lubelskim brał udział w wyprawach na Półwysep Kolski, do Mongolii i na Spitsbergen. Ten

Fot. Piotr Zagórski

ostatni kierunek stał się pasją i naukowym wyborem Profesora. Badania nad rozwojem rzeźby w warunkach peryglacjalnych okazały się tematem, któremu poświęcił największą część swojego twórczego życia.

Udział w wyprawach organizowanych przez inne ośrodki naukowe oraz doświadczenie zdobyte podczas ich trwania zostały wykorzystane przez Profesora Pękalę do rozwoju lubelskiej szkoły geomorfologii polarnej. Z Jego inicjatywy w Calypsoben na Spitsbergenie powstała Stacja Naukowa UMCS, a wyprawy naszego ośrodka przybrały charakter ciągły. Profesor był uczestnikiem 12 z nich, spośród których 11 odbyło się pod Jego kierownictwem. Są one kontynuowane do dziś przez kolejnych uczniów Profesora. Realizują oni to wielkie dzieło

poznawania Spitsbergenu i procesów morfologicznych zachodzących w strefie peryglacjalnej rozpoczęte przed laty.

Życie zawodowe Profesora Pękali było bardzo owocne. Opublikował blisko 200 prac naukowych. Wychodząc ze znanej szkoły lubelskiej geomorfologii, z wielkim zaangażowaniem i znakomitym efektem pomnażał jej dorobek, stając się jednym z czołowych polskich geomorfologów. Pod Jego kierunkiem powstało ponad 100 prac magisterskich i pięć rozpraw doktorskich.

Zaangażowanie Profesora w badanie środowiska polarnego zawsze było doceniane w kraju i poza jego granicami. Był wiceprzewodniczącym Komitetu Badań Polarnych Polskiej Akademii Nauk, pełnił funkcję przewodniczącego Klubu Polarnego Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Rady Naukowej Instytutu Geofizyki Polskiej Akademii Nauk. Był członkiem sześciu komitetów redakcyjnych czasopism naukowych, m.in. „Biuletynu Peryglacjalnego” i „Polish Polar Research”. Reprezentował Polskę w International Permafrost Association.

Za swoje dokonania został odznaczony honorowym członkostwem Polskiego Towarzystwa Geograficznego, medalem Zasłużony dla UMCS, Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Kazimierz Pękala był wżorem pracowitości i docieklivości badawczej, znakomitym przewodnikiem, nauczycielem i wychowawcą kilku pokoleń lubelskich geografów, a nade wszystko wspaniałym, życzliwym, pełnym energii i optymizmu człowiekiem. Na zawsze pozostanie w pamięci tych, którzy Go znali.

Łączymy się w żalu z małżonką Profesora, a naszą koleżanką i współpracowniczką, dr Janiną Repelewską-Pękalową. Wyrażamy nasze współczucie i głęboką wdzięczność za obecność Pana Profesora wśród nas.

*Kolegium dziekańskie
i społeczność Wydziału Nauk
o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
UMCS w Lublinie*

Konferencja naukowa o początkach neolitu poświęcona pamięci doc. dr. hab. Jana Kowalczyka

Fot. T. Wiśniewski

• Dr Wojciech Borkowski – wicedyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie i mgr Sławomir Sałaciński prezentują warszawski etap pracy Jana Kowalczyka

W dniu 22 listopada 2018 r. Instytut Archeologii UMCS, wspólnie z Instytutem Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie oraz Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie, zorganizował na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie konferencję naukową „Początki neolitu na ziemiach polskich. W setną rocznicę urodzin Jana Kowalczyka”. Spotkanie odbyło się w celu upamiętnienia tej wybitnej postaci polskiej nauki, związanej zawodowo z Lublinem i Warszawą.

Doc. dr hab. Jan Kowalczyk (1918–2007) był badaczem zagadnień młodszej epoki kamienia na ziemiach polskich i na sąsiadujących terenach europejskich. Pamiętamy Go przede wszystkim jako pracownika w Zakładzie, a następnie w Katedrze Archeologii UMCS w Lublinie. Dał się poznać jako niezwykle życzliwy studentom, znakomity dydaktyk oraz badacz terenowy. Prowadził prace archeologiczne na stanowiskach z młodszego odcinka neolitu na Płaskowyżu Nałęczowskim (w Klementowicach, Stoku i Lesie Stockim), a także na Wyżynie Zachodniowołyńskiej (w Gródku koło Hrubieszowa). Warto wspomnieć o Jego

zainteresowaniach pierwszą kopalnią głębinową na ziemiach polskich, założoną w Krzemionkach Opatowskich przez ludność kultury pucharów lejkowatych, która wydobywała w tym miejscu znakomitej jakości surowiec do wytwarzania narzędzi – krzemień pasiasty.

Jan Kowalczyk pracował także w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim oraz w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie i w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Wszędzie zdobywał uznanie nie tylko jako aktywny badacz (autor ponad 80 publikacji naukowych), ale też jako wspaniały kolega i dobry człowiek.

Organizatorzy konferencji zaprosili do wygłoszenia referatów wybitnych badaczy zajmujących się problematyką początków neolitu i niekiedy związanych zawodowo z osobą Jana Kowalczyka. Reprezentowali oni archeologiczne placówki m.in. Warszawa, Rzeszów i Toruń. W spotkaniu wzięli również udział liczni goście z muzeów i ośrodków konserwatorskich Lublina, Rzeszowa, Chełma, Hrubieszowa, Zamościa, Krasnegostawu i Kazimierza Dolnego. Licznie przybyli studenci archeologii w UMCS-ie. Wszystkich gości powitała dr hab. Halina Taras z Instytutu Archeologii UMCS w Lublinie, główna organizatorka konferencji naukowej.

Obrady otworzył dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Robert Litwiński, nadmieniając, że jest to kolejna konferencja wspomnieniowa poświęcona pamięci jednego z badaczy, którzy położyli wielkie zasługi dla rozwoju lubelskiej archeologii¹. Następnie zaprezentowana została sylwetka Jana Kowalczyka w referacie autorstwa doc. dr. Jana Gurby (Lublin), dr Hanny Kowalewskiej-Marszałek (Warszawa), mgr mgr Barbary i Sławomira Sałacińskich oraz dr. Wojciecha Borkowskiego (Warszawa). Odczytany również został list do uczestników konferencji napisany przez prof. dr. hab. Jerzego Maika, dyrektora Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie.

Pierwszy referat programowy wygłosił prof. dr hab. Stefan Karol Kozłowski, nestor badań nad zagadnie-

.....
1 W Lublinie odbyły się dwa spotkania tego typu – w roku 2007 konferencja poświęcona prof. dr. hab. Stefanowi Noskowi oraz w roku 2014 konferencja poświęcona prof. dr. hab. Aleksandrowi Gardawskiemu.

niami epoki kamienia w Polsce, były wykładowca w Katedrze Archeologii UMCS, obecnie związany z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Jego wystąpienie zatytułowane *Nasze geny, nasze krzemienie, nasze skorupy* przyciągnęło uwagę słuchaczy nie tylko ze względu na interesującą problematykę styku świata myśliwych i pierwszych rolników, ale też na dynamiczny i niezwykle obrazowy charakter wykładu prelegenta. Prof. dr hab. Sławomir Kadrow, reprezentujący Instytut Archeologii w Rzeszowie, w wystąpieniu zatytułowanym *Naddunajska neolityzacja ziem polskich* nawiązał do nowatorskiej i budzącej dyskusję rozprawy habilitacyjnej Jana Kowalczyka pt. *Początki neolitu na ziemiach polskich*, która ukazała się drukiem na łamach 34 tomu „Wiadomości Archeologicznych”, wydanego w roku 1969. Poglądy Jana Kowalczyka ze współczesnym stanem badań konfrontował prof. dr hab. Stanisław Kukawka (Instytut Archeologii w Toruniu) w referacie pt. *Subneolit wschodnioeuropejski na ziemiach polskich w ujęciu Jana Kowalczyka i pięćdziesiąt lat później*.

Kolejne wystąpienia odnosiły się do odkryć, jakie poczyniono na stanowiskach eneolitycznych

na terenach wyżynnych. Dr Hanna Kowalewska-Marszałek z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie przedstawiła referat pt. *Kultura pucharów lejkowatych i kultura amfor kulistych na Wyżynie Sandomierskiej – zarys problematyki*, w którym nawiązała m.in. do własnych badań w Kicharach Nowych. Z kolei dr Jolanta Nogaj-Chachaj (Instytut Archeologii UMCS w Lublinie) i mgr Andrzej Bronicki (Muzeum Chełmskie w Chełmie) zaprezentowali referat pt. *Kultura pucharów lejkowatych i amfor kulistych na Wyżynie Lubelskiej w świetle badań Jana Kowalczyka*, w którym odnieśli się również do obecnego stanu badań nad problematyką tych kultur w środkowowschodniej Polsce.

Obrady zamknęła inspirująca dyskusja, w której rozważano, na ile poglądy Jana Kowalczyka wytrzymały próbę czasu.

Warto dodać, że wystąpienia konferencyjne wzbogaciła jeszcze sesja posterowa. W posterach przywołano m.in. zainteresowania Jana Kowalczyka kulturami południowymi (Anna Zakościelna), kopalnictwem surowców krzemianych (Wojciech Borkowski, Barbara i Sławomir Sałaciński) czy początkami epoki brązu (Halina Taras). Przedstawiono także

dawną wiedzę o kulturze pucharów lejkowatych i kulturze trypolskiej na tle współczesnych znalezisk z terenu zachodniego Wołynia (Małgorzata Rybicka), a także wyniki badań nad uwarunkowaniem osadnictwa wczesnoneolitycznego w obrębie północnego przedpola Wyżyny Sandomierskiej (Marcin Szeliga, Radosław Dobrowolski, Jacek Chodorowski, Przemysław Mroczek, Daniel Makowiecki, Irena Agnieszka Pidek).

Organizację konferencji naukowej koordynowali pracownicy Zakładu Archeologii Pra- i Protohistorycznej Instytutu Archeologii UMCS – dr hab. Halina Taras, dr hab. Jerzy Libera, prof. UMCS, dr hab. Anna Zakościelna, prof. UMCS, dr hab. Elżbieta M. Kłosińska, dr Jolanta Nogaj-Chachaj, dr Marcin Szeliga i mgr Tadeusz Wiśniewski. Szczególne słowa podziękowania skierować trzeba do studentów archeologii, członków Koła Naukowego Studentów Archeologii – Eweliny Bogudzińskiej, Magdaleny Król, Aleksandry Makaruk, Anny Sendźak, Agnieszki Naworol, Seweryny Szymczaka i Mirona Kwietnia. Ich zaangażowanie sprawiło, że konferencja przebiegła sprawnie i miała odpowiednią oprawę.

Elżbieta M. Kłosińska

Fot. T. Wiśniewski

Pięciolecie czasopisma naukowego “Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales”

Czasopismo “Anuario Latinoamericano” powstało w 2014 r., gdy 29 sierpnia zostało wpisane do rejestru dzienników i czasopism pod tytułem “Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales” w pozycji Rej. Pr. 1355. Założycielką i redaktorem naczelnym czasopisma jest politolog i latynoamerykanistka dr hab. Katarzyna Krzywicka¹, prof. nadzw. w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii UMCS.

Fot. Bartosz Prohl

Zamysł stworzenia czasopisma naukowego poświęconego politologicznym badaniom latynoamerykanistycznym nawiązywał do doświadczenia wydawniczego publikowanej przez Wydział Politologii UMCS serii wydawniczej *Studia Iberoamerykańskie* UMCS, utworzonej w 2011 r. przez prof. Katarzynę Krzywicką, która pełni funkcję redaktora naukowej serii.

W rezultacie wypracowanie koncepcji zawartości merytorycznej czasopisma “Anuario Latinoamericano” oraz założeń edytorskich było procesem przemyślanym, opartym na doświadczeniu i systematycznej pracy, która została zapoczątkowana 18 marca 2014 r. Opracowana koncepcja czasopisma została skonsultowana ze środowiskiem wydawców czasopism naukowych oraz badaczy latynoamerykanistów w Polsce i za granicą. Utworzenie czasopisma wpisało się w potrzeby polskiego środowiska politologów, badaczy Ameryki Łacińskiej i Karaibów, bowiem w ostatnich latach można zaobserwować stały wzrost zainteresowania

naukowego tym regionem. „Anuario Latinoamericano” jest pierwszym polskim czasopismem naukowym o profilu politologicznym specjalizującym się w problematyce latynoamerykańskiej i jednym z niewielu czasopism o tej specjalizacji w Europie.

Redaktor naczelna “Anuario Latinoamericano” przyjęła jako podstawowy cel zagwarantowanie czytelnikom, badaczom i studentom możliwości stałego kontaktu z aktualnymi tematami międzynarodowej politologicznej debaty naukowej na temat regionu Ameryki Łacińskiej. W zało-

żeniu redakcji czasopismo ma służyć integracji środowiska politologów latynoamerykanistów i pogłębieniu współpracy naukowej, umożliwiając wymianę poglądów i rezultatów badań naukowcom z krajowych i zagranicznych ośrodków badawczych i uniwersyteckich.

“Anuario Latinoamericano” jest rocznikiem, na którego łamach publikowane są oryginalne artykuły naukowe, eseje, recenzje książek i sprawozdania z wydarzeń naukowych w języku hiszpańskim, portugalskim i angielskim.

.....
1 Dr hab. Katarzyna Krzywicka – prof. nadzw. w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Politolog, latynoamerykanistka i religioznawca. Założycielka i redaktor naczelna czasopisma „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales”. Założycielka i redaktor naukowa serii wydawniczej *Studia Iberoamerykańskie* UMCS. Autorka monografii naukowych: *Ameryka Łacińska u progu XXI wieku. Studia i szkice* (2009), *El continente en cambio. Ensayos para un debate sobre América Latina* (2009), *América Latina y el Caribe. Estudios Políticos* (2002), *Kuba w środowisku międzynarodowym* (1998). Redaktor lub współredaktor naukowa monografii: *Chrześcijańska demokracja we współczesnym świecie* (1999), *Christian Democracy in the Modern World* (2000), *Oblicza Ameryki Łacińskiej* (2010), *Bicentenario de la Independencia de América Latina. Cambios y realidades* (2012), *Dwieście lat niepodległości państw Ameryki Łacińskiej. Perspektywa historyczna i wyzwania współczesności* (2012), *Transformacje demokratyczne w Ameryce Łacińskiej. Problemy – wyzwania – implikacje* (2014), *Przeobrażenia geopolityczne i nowe zagrożenia w Ameryce Łacińskiej – Transformaciones geopolíticas y nuevas amenazas en América Latina* (2016), *Política y religión en América Latina* (2017).

Czasopismo jest indeksowane w kilku bazach zagranicznych: ERIH PLUS – The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (od 2016 r.); Index Copernicus – International Journals Master List (ICV: 100.00 w 2017 r.); Central European Journal of Social Sciences and Humanities (od 2017 r.); Latindex – Sistema Regional de Información en Línea para Revistas Científicas de América Latina, el Caribe, España y Portugal (od 2015 r.); REDIB – Red Iberoamericana de Innovación y Conocimiento Científico (od 2017 r.); REDIAL – Red Europea de Información y Documentación sobre América Latina (od 2015 r.) oraz w polskiej bazie cytowań POL-index (od 2015 r.). Aktualnym celem redakcji „Anuario Latinoamericano” jest indeksowanie czasopisma w bazie Scopus-Elsevier. Informacje na temat czasopisma są dostępne na stronach: International Political Science Association (IPSA) i Asociación Latinoamericana de Ciencia Política (ALACIP).

Czasopismo „Anuario Latinoamericano” jest także obecne podczas ważnych międzynarodowych wydarzeń naukowych z zakresu studiów latynoamerykańskich. Było prezentowane podczas VIII Międzynarodowego Kongresu Consejo Europeo de Investigaciones Sociales en América Latina – CEISAL (2016), Simposio Internacional del Centro de Estudios Ibero-Americanos – Uniwersytet Karola w Pradze (2016), Seminario Latinoamericano: Estudios latinoameri-

canos en Europa Central y Oriental – Uniwersytet Jagielloński (2017), Jornada de México – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (2017), XVIII Kongresu Międzynarodowego Federación Internacional de Estudios sobre América Latina y el Caribe – FIEALC (2017), I Jornada sobre la historia y desarrollo de la Ciencia Política en Iberoamérica – Uniwersytet Granady (2018), IV Congreso Internacional sobre Iberoamérica (2018), „Spotkań naukowych z Ameryką Łacińską” – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (2018), II Międzynarodowych Spotkań Politologicznych: “Construyendo una disciplina desde la región: Insuficiencias en las Democracias Latinoamericanas ¿Cuáles son las alternativas?” – Universidad del Cauca, Kolumbia (2018), 56 Międzynarodowego Kongresu Amerykanistów – ICA (2018) oraz III Międzynarodowej Konferencji Latynoamerykanistycznej zorganizowanej z okazji pięciolecia czasopisma (2018).

Od 2014 r. wydano pięć tomów „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales”. Pierwszy tom zatytułowany *América Latina: cambios a nivel regional y en su inserción internacional* został przygotowany pod redakcją naukową Marthy Ardili z Universidad Externado de Colombia i Katarzyny Krzywickiej z Wydziału Politologii UMCS. Temat tomu inspirowany był debatą naukową, która miała miejsce podczas 54 Międzynarodowego Kongresu Amerykanistów w Wiedniu w 2012 r. w ramach panelu zorganizowanego i koordynowanego przez obie redaktorki tomu.

Tematem drugiego tomu „Anuario Latinoamericano”, pod redakcją naukową Katarzyny Krzywickiej, są procesy i tendencje wyborcze w państwach Ameryki Łacińskiej. Wybór tematu *Dossier* został zainspirowany zakończeniem w regionie kolejnego cyklu wyborów do władz ustawodawczych i wykonawczych, który ujawnił nowe, zasługujące na analizę naukową rezultaty i tendencje wyborcze.

W trzecim tomie „Anuario Latinoamericano” głównym tematem artykułów są stosunki między poli-

tyką i religią w państwach Ameryki Łacińskiej. Inspiracją do podjęcia tego zagadnienia była interdyscyplinarna debata, która odbyła się podczas II Międzynarodowej Konferencji Latynoamerykanistycznej na temat *Las relaciones entre política y religión en América Latina – determinantes y nuevos paradigmas* w dn. 3–4 listopada 2015 r. w Lublinie. Organizatorki konferencji: Katarzyna Krzywicka z Wydziału Politologii UMCS i Renata Siuda-Ambroziak z Centrum Studiów Latynoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego podjęły się redakcji naukowej trzeciego tomu „Anuario Latinoamericano”, zapraszając badaczy-specjalistów do przygotowania artykułów, które zostały zamieszczone w sekcji *Dossier* zatytułowanej *América Latina: política y religión*.

W czwartym tomie „Anuario Latinoamericano” tematykę artykułów zdominował problem przemocy. Redaktorami naukowymi *Dossier* zatytułowanego *América Latina: Violencia en México y Centroamérica* w tym tomie są specjaliści z zakresu bezpieczeństwa i sił zbrojnych w Ameryce Łacińskiej – Pablo Marcos Moloenznik z Uniwersytetu Guadalajara w Meksyku i Paweł Treffer z Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu.

Wydanie piątego tomu „Anuario Latinoamericano” zostało zainspirowane prowadzoną aktualnie w międzynarodowym środowisku politologicznym debatą na temat rozwoju i oceny stanu dyscypliny nauk politycznych. Przygotowane pod redakcją naukową Pablo Bulcourfa, Katarzyny Krzywickiej i Paulo Ravecca *Dossier* zatytułowane *América Latina: desarrollo y balance de la ciencia política* zawiera rezultaty badań naukowców, którzy zajmują się analizą historii i rozwoju dyscypliny nauk politycznych. Temat jest nie tylko aktualny, ale także ważny dla środowiska politologicznego w Ameryce Łacińskiej i Europie. Świadczą o tym organizowane seminaria, sympozja i konferencje oraz monografie naukowe na ten temat opublikowane przez politologów: Víctor Alarcón Olguín (red.)

• Prof. Manuel Alcántara i prof. Katarzyna Krzywicka

Zdjęcie: archiwum Katarzyny Krzywickiej

2011; Fernando Barrientos del Monte 2014; Leonardo Avritzer, María do Socorro Braga, Carlos S. Milani (red.) 2016; Flavia Freidenberg (red.) 2017. Artykuły zawarte w *Dossier* piątego tomu "Anuario Latinoamericano" wpisują się w aktualną debatę, bez wątplenia wzbogacając ją i uzupełniając.

W 2018 r. redakcja "Anuario Latinoamericano" przygotowała szósty tom, którego redakcji naukowej podjęli się Katarzyna Krzywicka i Karol Derwich. *Dossier* zatytułowane *América Latina: fronteras y zonas fronterizas* zostało poświęcone aktualnemu tematowi istoty, dynamiki i zagrożeń granic w Ameryce Łacińskiej.

Na łamach "Anuario Latinoamericano" w latach 2014–2017 opublikowano 56 artykułów. Systematycznie wzrasta zainteresowanie autorów publikowaniem wyników badań naukowych na łamach czasopisma, co jest m.in. rezultatem wzrostu jego widoczności i oddziaływania.

Zgodnie z założeniami wydawniczymi "Anuario Latinoamericano" głównym językiem publikacji na łamach czasopisma jest język hiszpański, zaś dodatkowymi językami są portugalski i angielski. Wśród 56 opublikowanych artykułów 50 opublikowano w języku hiszpańskim, co stanowi 89% wszystkich wydanych artykułów, zaś w języku angielskim opublikowano 6 artykułów, co stanowi 11%.

Autorzy artykułów opublikowanych do 2017 r. w 73% pochodzą z państw Ameryki Łacińskiej, zaś 27% z państw europejskich. Reprezentują kilkanaście państw: Argentynę, Boliwię, Brazylię, Francję, Gwatemalę, Hiszpanię, Kolumbię, Meksyk, Niemcy, Paragwaj, Polskę, Portugalie, Szwecję, Urugwaj, Wenezuelę.

Wiodącymi tematami analizowanymi przez autorów na łamach "Anuario Latinoamericano" są stosunki międzynarodowe, bezpieczeństwo i siły zbrojne, systemy polityczne, stosunki wyznaniowe, administracja publiczna. Należy dodać, iż autorzy artykułów opublikowanych w "Anuario Latinoamericano" skupiali uwagę na analizie następujących państw: Meksyk, Brazylia, Kolumbia, a ponadto Argentyna, Boliwia, Gwatemala,

Salwador, Honduras, Kuba, Urugwaj, Wenezuela.

Warto również zwrócić uwagę, iż poza działalnością wydawniczą redakcja "Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales" podejmuje się organizacji wydarzeń naukowych, których celem jest pogłębienie wiedzy na temat regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Należą do nich cyklicznie odbywające się na Wydziale Politologii UMCS "Spotkania naukowe z Ameryką Łacińską". Od 2015 r. odbyły się trzy edycje tego wydarzenia. Pierwsza edycja miała miejsce na Wydziale Politologii UMCS w dn. od 23 marca do 2 kwietnia 2015 r. Gośćmi "Anuario Latinoamericano" byli politolodzy z trzech państw: Meksyku, Niemiec i Szwajcarii. Drugie „Spotkania naukowe z Ameryką Łacińską” odbyły się w dn. od 31 stycznia do 3 lutego 2017 r. Gośćmi Wydziału Politologii UMCS byli naukowcy, politolodzy z Argentyny i Czech współpracujący z „Anuario Latinoamericano”. Trzecia edycja "Spotkań naukowych z Ameryką Łacińską" odbyła się z okazji pięćdziesiątka lat czasopisma „Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales” w dn. 19–21 czerwca 2018 r. na Wydziale Politologii UMCS. Wydarzenie zostało zorganizowane w roku jubileuszu 25-lecia Wydziału Politologii. Wykłady wygłosili naukowcy z uniwersytetów argentyńskich oraz polskich. Trzecie spotkania naukowe uświetniła wystawa fotograficzna na temat *Ameryka Łacińska i Karaiby: społeczeństwo – kultura – natura*. Autorkami zdjęć były Katarzyna Krzywicka, Maria Ochab, Magdalena Wątróbką. Wystawę można było oglądać od 6 czerwca do 7 lipca 2018 r.

Z inicjatywy redakcji czasopisma "Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales" są organizowane Międzynarodowe Konferencje Latinoamerykanistyczne w Lublinie. W dn. 21–22 listopada 2018 r. odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Latinoamerykanistyczna na temat *Ameryka Łacińska jako region w stosunkach międzynarodowych w XXI wieku*. Jest to kolejna z cyklu konferencji naukowych

Źródło: archiwum Katarzyny Krzywickiej

mających na celu stworzenie forum interdyscyplinarnej i międzynarodowej debaty badaczy latynoamerykanistów oraz rozwój i promowanie polskich badań politologicznych na temat regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów. W konferencji wzięli udział politolodzy z Argentyny, Brazylii, Kolumbii, Meksyku, Czech, Hiszpanii, Litwy, Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz Polski. Konferencję zorganizowała dr hab. Katarzyna Krzywicka, prof. UMCS, politolog, latynoamerykanistka i redaktor naczelna czasopisma "Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales", wydawanego przez Wydział Politologii UMCS.

Aktywność i rozwój czasopisma „Anuario Latinoamericano” są możliwe i stale postępują dzięki współpracy z naukowcami, politologami i latynoamerykanistami z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych, którzy są autorami artykułów, recenzji książek, zasiadają w Radzie Naukowej i są recenzentami czasopisma.

Redakcja "Anuario Latinoamericano – Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales" dziękuje wszystkim autorom, recenzentom i członkom Rady Naukowej za efektywną współpracę. Mamy nadzieję, że łamy czasopisma będą nadal miejscem ważnych i aktualnych debat naukowych, pogłębiania współpracy akademickiej oraz internacjonalizacji badań, a tym samym rozwoju dyscypliny nauk politycznych.

Katarzyna Krzywicka

Współtworzymy innowacyjne urządzenie diagnostyczne

Fot. P. Moskała

• Zdjęcia funkcjonującego prototypu detektora J-PET. Detektor tworzą 192 moduły detekcyjne (plastik o wymiarze 500 x 19 x 7 mm, z dopiętymi do jego końców fotopowielaczami) ustawione w trzech pierścieniach. Zarejestrowane kwanty anihilacyjne generują w plastikach sygnały, na podstawie których określone jest miejsce anihilacji. Na zdjęciu od lewej: B. Jasińska, M. Gorgol, B. Zgardzińska (UMCS), Sz. Niedźwiedzki (UJ). Na pierwszym planie: układ próżniowy i komora pomiarowa skonstruowane przez grupę lubelską umieszczone wewnątrz detektora J-PET.

Kilkuletnia współpraca pracowników Zakładu Metod Jądrowych Instytutu Fizyki UMCS z fizykami Uniwersytetu Jagiellońskiego owocuje sukcesami docenianymi i wyróżnianymi na międzynarodowej arenie naukowej.

Niedawno można było przeczytać o sukcesie naukowców współpracujących przy budowie najnowocześniejszego tomografu pozytonowego J-PET w kurierze CERN¹ w artykule zatytułowanym *J-PET's plastic revolution* (<https://cerncourier.com/j-pets-plastic-revolution/>). W projekt, zainicjowany w 2009 r. przez prof. Pawła Moskała z Uniwersytetu Jagiellońskiego, zaangażowane są grupy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Narodowego Centrum Badań Jądrowych w Świerku, Uniwersytetu Wiedeńskiego (Austria) i Narodowego Laboratorium we Frascati (Włochy). Projekt ma interdyscyplinarny charakter – przy jego realizacji współpracują fizycy, informatycy, matematycy, elektrycy i biolodzy.

Uznawane za najbardziej precyzyjne urządzenia wykorzystywane aktualnie w diagnostyce medycznej pozytonowe tomografy emisyjne (PET) oparte są na ideach detekcji opracowanych w latach 60. poprzedniego stulecia. Rewolucyjność detektora Jagiellonian – PET (J-PET) polega m.in. na innowacyjnym podejściu do detekcji umożliwiającym jednoczesne obrazowanie większego obszaru, z wyższą dokładnością, w krótszym czasie, a do tego samo urządzenie będzie kilkukrotnie tańsze od aktualnie oferowanych układów diagnostycznych PET. Wprowadzenie na rynek J-PET przyczyni się do wzrostu powszechności i dostępności tej techniki diagnostycznej. Konstrukcja urządzenia bazuje na 17 patentach, w tym również opracowanych

.....
¹ Europejska Organizacja Badań Jądrowych CERN (fr. Organisation Européenne pour la Recherche Nucléaire)

przy współdziałaniu pracowników naszej uczelni.

Pozyton (e^+) jest antycząstką elektronu (e^-). W wyniku spotkania materii i antimaterii następuje anihilacja – zamiana masy tych cząstek na energię dwóch kwantów gamma, które emitowane są wzdłuż jednego kierunku, ale w przeciwne strony od miejsca anihilacji. Zjawisko to stanowi podstawę działania tomografów pozytonowych.

Organizm człowieka zbudowany jest z materii, a zatem by zainicjować zjawisko anihilacji, należy dostarczyć do niego antymaterię. Radionuklidy emitujące e^+ dołącza się do glukozy i podaje się pacjentom przed badaniem (najczęściej stosowany jest izomer glukozy ^{18}F FDG). Glukoza jest chętnie konsumowana przez komórki nowotworowe i tam jej koncentracja, a zatem również koncentracja izotopu emitującego pozytony, jest największa. Na obrazach tomograficznych obszary zmienione nowotworowo wyróżniają się zatem intensywniejszym „świeceniem”, co związane jest z większą liczbą rejestrowanych aktów anihilacji w tych miejscach.

W standardowych tomografach PET detektory ustawione w pierścieniu rejestrują kwanty, co umożliwia rekonstrukcję miejsca anihilacji. Detektory te wykonane są z drogich kryształów, co nakłada ograniczenia na rozmiar urządzeń. Tym samym skanowany obszar ciała nie przekracza kilkunastu cm długości, co stanowi istotną wadę obecnie używanych w diagnostyce urządzeń. Powszechność diagnostyki jest ograniczona ze względów ekonomicznych – badanie jest kosztowne.

W J-PET rezygnowano z detektorów wykonanych z kryształów nieorganicznych, zastępując je znacznie tańszymi detektorami plastikowymi, które dodatkowo można wykonać w postaci długich pasków detekcyjnych. Takie podejście dało możliwości konstruowania urządzenia niedrogiego i nieograniczonego ze względu na geometrię. Aktualnie testowany prototyp tomografu J-PET wykonany jest z plastikowych pasków detekcyjnych o długości 50 cm. Obszar aktyw-

ny poddawany diagnostyce będzie zatem znacznie większy niż w standardowych detektorach PET, czas badania krótszy, a koszt niższy. Rozpoczęto już prace nad modułową wersją urządzenia, umożliwiającą nie tylko skanowanie jednocześnie całego ciała, ale też łatwy transport i montaż urządzenia (paski detekcyjne można przewozić nawet samochodem osobowym).

Lubelska grupa fizyków współpracująca przy projekcie J-PET jest zaangażowana w konstrukcję komór pomiarowych imitujących badany obiekt, opracowywanie metodologii pomiarów i prowadzenie badań pilotażowych na tkankach ludzkich. Wcześniejsze prace grupy koncentrują się wokół zjawiska anihilacji, 40-letnie doświadczenie w prowadzeniu badań z wykorzystaniem próbnika pozytonowego decyduje o dużym wkładzie grupy lubelskiej w postęp prac nad J-PET. Aktualnie prowadzone badania pokazują, że założenia konstrukcyjne J-PET umożliwiają nie tylko obrazowanie medyczne, ale być może w przyszłości pozwolą również na nieinwazyjne diagnozowanie charakteru zmian nowotworowych/zwyrodnieniowych obrazowanych tkanek. Za zgodą Komisji Bioetycznej grupa prowadzi już badania na tkankach ludzkich i liniach komórkowych. Uczelnia nawiązała współpracę z Uniwersytetem Medycznym i Szpitalem im. Kardynała S. Wyszyńskiego w Lublinie – jednostki te zaangażowane są w pozyskiwanie i przygotowywanie materiału do badań. Pierwsze wyniki badań są obiecujące – być może w przyszłości biopsja wykonywana w celu oceny złośliwości zmian nowotworowych zostanie zastąpiona obrazowaniem tomografem J-PET.

J-PET może być wykorzystywany nie tylko w diagnostyce medycznej, badaniu fizjologii i metabolizmu. Jego unikatowa konstrukcja pozwoli w przyszłości na umieszczenie urządzenia wewnątrz MRI (rezonans magnetyczny) i stworzenie jedynego na świecie urządzenia umożliwiającego jednoczesną (w tym samym czasie i bez konieczności transportu pacjenta między urządzeniami) diagnostykę

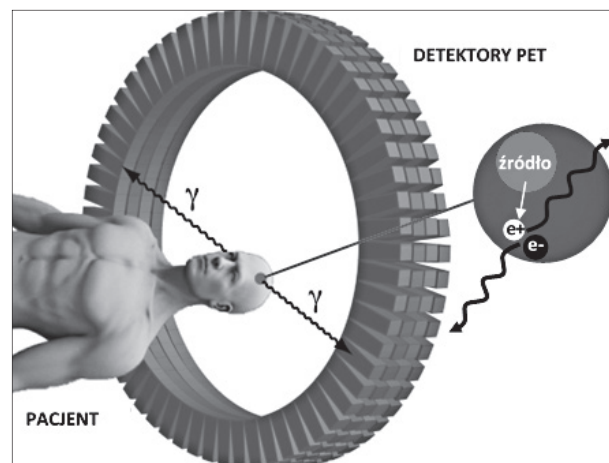
z wykorzystaniem pola magnetycznego i cząstek elementarnych. Nie wykluczone, że tego typu testy będą prowadzone we współpracy z unikalnym wysokopolowym rezonansem magnetycznym zlokalizowanym w ECOTECH-COMPLEX Centrum.

Prototyp J-PET wykorzystywany jest aktualnie w badaniach podstawowych z dziedziny fizyki, m.in. łamania symetrii CPT^2 w układzie leptonowym, co jest kluczowym zagadnieniem dla wyjaśnienia asymetrii materia-antymateria we wszechświecie. Pomiar zapoczątkowane w 2016 r. dostarczyły już 1 PB danych (peta bajtów, 1 PB = 1000 TB = 1 000 000 MB). Wykorzystanie plastikowych detektorów umożliwi również badanie polaryzacji fotonów, a w konsekwencji – splątanie kwantowe.

W ramach współpracy i wymiany wiedzy pracownicy Zakładu Metod Jądrowych uczestniczyli ostatnio w konferencji „New Quantum Horizons: From Foundations to Biology” organizowanej przez Narodowe Laboratorium we Frascati, prezentując aktualny stan badań nad wykorzystaniem możliwości detektora J-PET w nieinwazyjnej diagnostyce zmian nowotworowych i ocenie stopnia ich złośliwości.

Członkowie grupy J-PET z UJ-otu są częstymi gośćmi w Zakładzie Metod Jądrowych, a współpraca owocuje szeregiem wielu wspólnych prac naukowych w czołowych periodykach naukowych o wysokim IF.

Bożena Zgardzińska
Bożena Jasińska

• Schematyczna prezentacja procesu detekcji w urządzeniach PET

2 C – ładunek, P – parzystość, T – odwrócenie w czasie.

15 i 16 listopada świętowaliśmy Światowy Dzień Filozofii ustanowiony z inicjatywy UNESCO. W tym roku lubelskie obchody ŚDF zostały zorganizowane wspólnie przez trzy instytucje: Wydział Filozofii i Socjologii UMCS, ośrodek artystyczno-edukacyjny Dom Słów oraz Międzynarodowe Szkoły Paderewski. Wspólna praca nad tym wydarzeniem zaowocowała licznymi atrakcyjnymi warsztatami, wystawami, seminariami czy wykładami w wielu lokalizacjach na terenie całego Lublina.

Światowy Dzień Filozofii na UMCS-ie

• Otwarcie obchodów Światowego Dnia Filozofii przez dyrektora Instytutu Filozofii dr. hab. Andrzeja Łukasika, prof. UMCS

Fot. K. Trojnar

Podstawowym celem, jaki przyświecał organizacji tego wydarzenia, była popularyzacja filozofii nie tylko jako dziedziny nauki, ale też jako pewnego sposobu myślenia, który od najmłodszych lat może nam pomóc spojrzeć na otaczający nas świat z nieco innej perspektywy. Tak rozumiana filozofia może pomóc nam go lepiej zrozumieć i odnaleźć w nim własne, wyjątkowe miejsce. Z roku na rok otaczająca nas rzeczywistość zmienia się coraz bardziej dynamicznie, a nauka i technologia stale ułatwiają nam

dostęp do coraz większej ilości informacji, z czego oczywiście należy się cieszyć. Rozwój to rzecz dobra i pożądana chyba przez wszystkich. Lecz dając się porwać temu nurtowi, jednocześnie musimy pamiętać, że na tym świecie nie żyjemy sami.

Właśnie podkreśleniu tej istotnej kwestii służyć miało hasło przewodnie tegorocznych obchodów Dnia Filozofii: „Po nitce do kłębka”. Ma ono przypominać nam to, co zauważyli już starożytni Grecy: że nasz los – niczym zwinięta w kłębek włóczka – zawsze przeplata się w niemal

niekontrolowany sposób z losami innych ludzi, których spotykamy na swojej drodze. Każda nasza decyzja zostawia po sobie historyczny ślad, który wpłynąć może na kolejne losy innego człowieka, i na odwrót – sami jesteśmy też na takie wpływy podatni. Naszym zadaniem jest starać się ten zawiły kłębek losów rozplątywać, jakoś go wyjaśnić, starać się zrozumieć i oswoić.

W ciągu dwóch dni obchodów ŚDF ponad 600 osób – zarówno uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, liceów, jak i dorosłych uczestników – miało okazję wziąć udział w kilkunastu wydarzeniach, takich jak interaktywna wystawa w CSK *Życio-opowieści*, popularnonaukowe wykłady filozofów z UMCS-u, warsztaty społeczno-filozoficzne *Wolność, równość, niepodległość*, warsztaty kreatywnego pisania czy warsztaty retoryczne, podczas których uczestnikom przybliżyliśmy antyczne wzorce edukacji. Podczas warsztatu egzystencjalnego oraz popołudniowej *Kinozofii* młodzież miała okazję zmierzyć się z istotnymi w życiu każdego z nas pytaniami o naturę szczęścia, moralność czy sens życia.

Pierwszy dzień obchodów Światowego Dnia Filozofii zakończyliśmy wieczorną dyskusją przy kawie

• Warsztat egzystencjalny dla licealistów *Co nam się kłębi w głowie?*

Fot. K. Trojnar

w ramach zorganizowanej na Starym Mieście *Socrates Cafe* oraz kolejną *Kinozofia* – tym razem dla starszych widzów – w ramach której po projekcji filmu odbyła się dyskusja publiczności z zaproszonymi na tę okazję gośćmi: dziennikarzem Maciejem Tuorą oraz filozofami Tomaszem Kitlińskim i Grzegorzem Michalikiem.

Uczestnicy drugiego dnia obchodów, skierowanego do bardziej zaawansowanych amatorów filozofii, mieli okazję wziąć udział w porannym seminarium oraz cieszącej się dużym zainteresowaniem pierwszej z cyklu debat studenckich *Jeden człowiek, dwa spojrzenia*, w której studenci filozofii oraz kognitywistyki starali się przedstawić i sproblematyzować zagadnienie wolnej woli oraz decyzyjności człowieka z dwóch odmiennych perspektyw: tradycyjnej i neuronaukowej.

Większość wydarzeń odbywających się na terenie Wydziału Filozofii i Socjologii opracowali, zorganizowali i przeprowadzili członkowie Studenckiego Koła Naukowego Etyków i Filozofów Kultury, wspierani przez studentów pozostałych kierun-

• *Kinozofia* – panel dyskusyjny. Na zdjęciu od lewej: G. Michalik, M. Tuora, T. Kitliński

ków WFis – kognitywistyki, kreatywności społecznej oraz europeistyki. Wszystkim osobom zaangażowanym w obchody ŚDF należą się serdeczne podziękowania i gratulacje za urzeczywistnienie tak ciekawego i organizacyjnie wymagającego wydarzenia na niezwykle wysokim poziomie.

Jako organizatorów i pasjonatów filozofii niezwykle ucieszyła nas tak wysoka frekwencja oraz niezwykle aktywność i zaangażowanie młodzieży w prowadzone warsztaty i dys-

kusje, która swoją pomysłowością i dociekliwością rzuciła prowadzącym nie lada wyzwanie!

Tegoroczne wydarzenie patronatem honorowym objęli: JM Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Polski Komitet ds. UNESCO, Prezydent Miasta Lublin Krzysztof Żuk, Marszałek Województwa Lubelskiego Sławomir Sosnowski oraz Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

Maciek Wodziński

Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna w Kazimierzu Dolnym

W dn. 4–6 października 2018 r. w malowniczym Kazimierzu Dolnym na Lubelszczyźnie (w Domu Pracy Twórczej Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich) odbyła się XXI edycja MiOko – Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej.

Współorganizatorem i gospodarzem konferencji był Wydział Humanistyczny UMCS w Lublinie we współpracy z Komitetem Językoznawstwa PAN

oraz przy wsparciu Oddziału Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego. Przez trzy dni uczestnicy tego wydarzenia mieli przyjemność korzystać z uroków polskiej złotej jesieni, a także oddać się swojej pasji, jaką jest onomastyka, czyli dziedzinie wiedzy o nazwach własnych.

XXI Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna była ważnym wydarzeniem naukowym w skali krajowej i międzynarodowej. Temat konferencji połączył dwa bloki zagadnień: terminologię onomastyczną i nazwotwórstwo. Podczas obrad plenarnych i w sekcjach uczestnicy konferencji z Pol-

ski, Czech, Słowacji, Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Chorwacji, Macedonii, Węgier i Włoch wygłosili referaty w różnych językach europejskich (były to języki słowiańskie i kongresowe: angielski i francuski). Na obradach plenarnych uczestnicy wysłuchali referatów Barbary Czopek-Kopciuch z IJP PAN w Krakowie (*Jeszcze o konieczności uporządkowania polskiej terminologii onomastycznej*) i Artura Gałkowskiego z Uniwersytetu Łódzkiego (*Przegląd międzynarodowych ujęć terminologii onomastycznej*), które dotyczyły polskiej i międzynarodowej terminologii w zakresie onomastyki, a także Rudolfa Šram-

Fot. Kamila Pawlik

ka z Uniwersytetu w Brnie w Czechach (*Model obecného konceptu a struktury onomastiky*) i Eleny Berezovich z Uralskiego Uniwersytetu Federalnego w Jekaterynburgu w Rosji (*Топонимия в заговорах Русского Севера: этнолингвистический и этимологический анализ*), z których pierwszy miał charakter teoretyczny i dotyczył ogólnej koncepcji w podejściu do nazw własnych, drugi zaś w bardzo interesujący sposób łączył opis toponimii Rosyjskiej Północy z ujęciem etnolingwistycznym i analizą etymologiczną nazw. Wystąpienia referentów podczas wszystkich dni obrad dotyczyły zagadnień związanych z refleksją metaonomastyczną w zakresie terminologii stosowanej do nazw własnych, wynikającą z potrzeby uzgodnień teoretyczno-terminologicznych w tym zakresie w różnych krajach i językach (wśród zgłoszonych i podejmujących ten temat referatów znalazły się m.in. teksty Pavola Odaloša: *Systémy a typy terminologiej proprii* oraz Urszuli Bijak i Halszki Górny, dotyczące polskiej terminologii toponomastycznej i antroponomastycznej), ponadto odnosiły się do rozmaitych sposobów tworzenia i wprowadzania nazw własnych w obieg językowy. Uczni z różnych ośrodków naukowych referowali wyniki badań i przemy-

śleń w tym zakresie, przedstawiając zróżnicowane metodologicznie rozwiązania w realizacji zagadnień związanych z teoretyczno-terminologicznymi aspektami badań nad nazwami własnymi i mechanizmami nazwotwórczymi. Referenci zagraniczni dzielili się osiągnięciami badawczymi oraz rozwojem opisywanej dyscypliny naukowej własnych krajów (interesujący referat na temat terminologii w onomastyce węgierskiej wygłosiła Andrea Bölscke: *Modern terminological approaches within Hungarian Onomastics*). Prace onomastyczne prowadzone w ośrodkach polskich i zagranicznych omawiane były na posiedzeniu Sekcji Onomastycznej przy Komitecie Językoznawstwa Polskiej Akademii Nauk i Komisji Onomastyki Słowiańskiej przy Międzynarodowym Kongresie Sławistów (posiedzeniu przewodniczyli prof. Barbara Czopek-Kopciuch i prof. Artur Gałkowski).

Problematyka wystąpień – zgodnie z tematem konferencji – obejmowała szerokie spektrum zagadnień: rozwój terminologii onomastycznej i onomastyczno-terminologiczne projekty naukowe, tworzenie onimów różnych kategorii, badanie nazw własnych w aspekcie historycznojęzykowym i we współczesnym świecie, leksykologia i leksykografia onoma-

styczna (to zagadnienie najwyraźniej doszło do głosu w wystąpieniu Natalii Vasilievoj: *Словарь терминов литературной ономастики: русская версия* oraz Mięczysława Balowskiego: *Polska i czeska terminologia onomastyczna [koncepcja słownika]*).

Przedmiotem rozważań były onimy reprezentujące różne klasy materiałowe: nazwy ludzi, czyli antroponimy (imiona i nazwiska, tu np. Zenon Lica z referatem na temat nazwisk mieszkańców Gołdapi w materiałach historycznych, Andrzej Sieradzki o modelach nazwiskotwórczych w antroponimii staro- i średniopolskiej, Jaromír Krško o średniowiecznej antroponimii na przykładzie Hontu, w innym niż słowiańskie otoczeniu językowym – Tamás Farkas: *Novák and the most frequent surnames of Slavic origin in the Hungarian surname stock*, pseudonimy i przezwiska, np. Iza Matusiak-Kempa: *Cechy myślenia potocznego utrwalone w dawnych przezwiskach*, Iwona Nobis: *Pseudonimy polskich YouTuberów*) oraz nazwy miejsc, czyli toponimy (m.in. Hanna Mezenka o białoruskiej terminologii toponimicznej, w ujęciu materiałowym – Romana Łobodzińska o polskiej toponimii od strony struktur nazwotwórczych: *Polskie ojkonimy bezsufiksalne – problemy badawcze w ramach prac nad Słowiańskim Atlasem Onomastycznym*, Urszula Wójcik o nazwotwórstwie toponimicznym w perspektywie diachronicznej, referat Meri Josifovskiej z zakresu macedońskiej hydronimii i inne, w tym referat, który wygłosiła Kristýna Bílková: *Are Place Names Euphonic?*; tezy związane z teorią badań toponimicznych przedstawił Wojciech Włoskiewicz, o kartografii onomastycznej i związanych z nią metodach badań i źródłach danych mówił Paweł Swoboda itd.), tu też nazwy w przestrzeni miasta (np. referat Mariny Golomidowej o lingwokratywnych technikach w zakresie toponimii miejskiej, kwestie terminologiczne dotyczące nazewnictwa ulic w wystąpieniach Agnieszki Myszk i Ewy Oronowicz-Kidy), ponadto szeroko rozumiane

chrematonimy (np. marketingowe, tu np. Henryk Kardela odwołujący się do koncepcji światów za słowami: *The worldview behind words: What's in a drug name?*, Patryk Boroński o projektowaniu graficznym w kontekście chrematonimii marketingowej). Nie zabrakło też referatów dotyczących nazw związanych z określonymi obszarami komunikacji i różnymi rodzajami mediów (np. Beata Afeltowicz o nazwach własnych w tekstach dziennikarskich, Elena Gudeleva, Ekaterina Sudarkina: *Chronyms in the Nominative Paradigm of Modern Cinema Discourse [Case Study of Russian and European Movie Titles]*), nazw w Internecie (np. Alina Naruszewicz-Duchlińska: *Nazwy własne w hejcie*, Danuta Lech-Kirstein: *Blogi kulinarne źródłem nowych nazw własnych*), w grach komputerowych i w literaturze pięknej (kwestie terminologiczne w referatach Ireny Sarnowskiej-Giefing i Magdaleny Graf oraz w wystąpieniu Natalii Vasilieviej, analiza onomastykonu wybranego utworu, np. Giorgio Sale: *Jeux de noms. Fantaisies onomastiques dans „L'enfant Léopard” (1999) de Daniel Picouly*).

W trakcie konferencji ujawniło się bogactwo wątków problemowych i sposobów prowadzenia badań nad nazwami własnymi w języku i tekstach. Obok referatów reprezentujących onomastykę w tradycyjnym, filologicznym wydaniu znalazły się też wystąpienia odwołujące się do różnych nowszych założeń badawczych, np. w referacie Katarzyny Skowronek i Mariusza Rutkowskiego: *Onomastyczna analiza dyskursu*.

XXI Międzynarodowa i Ogólnopolska Konferencja Onomastyczna była wydarzeniem naukowym, które przyczyniło się do pokazania dorobku i kierunków rozwoju polskiej onomastyki na forum międzynarodowym, w kontekście wymiany poglądów z zagranicznymi badaczami. Wygłoszone referaty i przeprowadzone dyskusje skutkowały zaprezentowaniem naukowych dokonań i najważniejszych zagadnień wynikających z badań onomastycznych

w różnych ośrodkach polskich i zagranicznych, wymianą myśli naukowej między onomastami. Konferencja jako płaszczyzna wymiany poglądów i dyskusji była też okazją do spotkania młodych adeptów onomastyki z doświadczonymi badaczami i do poszerzania wiedzy oraz doskonalenia warsztatu onomastycznego ze strony tych pierwszych. Wymiana myśli onomastycznej przyniesie efekty zwłaszcza po opublikowaniu wygłoszonych referatów.

Na potrzeby XXI Międzynarodowej i Ogólnopolskiej Konferencji Onomastycznej została utworzona strona internetowa w serwisie internetowym UMCS o adresie www.onomastyka.umcs.pl. W strukturze strony znalazły się ważne i potrzebne informacje dotyczące konferencji. W odpowiednich zakładkach zostały opublikowane program obrad i streszczenia referatów. Strona redagowana jest w języku polskim, angielskim i rosyjskim. Planowane jest dalsze prowadzenie strony dla celów propagowania badań onomastycznych prowadzonych w UMCS-ie.

Komitet Organizacyjny konferencji podjął wszelkie działania, by XXI MiOko w Kazimierzu Dolnym była spotkaniem naukowym na najwyższym poziomie oraz by tematyka

onomastyczna miała odpowiedni rezonans społeczny. Służyły temu akcje promocyjne, współpraca z Radiem Lublin i telewizją TVP3 Lublin, w której w programie *Między Wisłą i Bugiem* Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – dr hab. Adam Siwiec z Instytutu Filologii Polskiej UMCS kilka dni przed rozpoczęciem XXI MiOko informował o mającym się odbyć w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą wydarzeniu. Podczas trwania obrad przekazywał też informacje, które były następnie emitowane w Panoramie Lubelskiej i jako audycja w Radiu Lublin. Organizatorzy nawiązali również współpracę z Kazimierskim Portalem Internetowym www.KazimierzDolny.pl.

Konferencja to nie tylko referaty i dyskusje naukowe, ale też powiązane z nimi wydarzenia. Należy w związku z tym wspomnieć, że w trakcie konferencji została zorganizowana prezentacja publikacji Wydawnictwa UMCS, która cieszyła się dużym zainteresowaniem ze strony uczestników. Bardzo atrakcyjną okazała się także wycieczka po Kazimierzu Dolnym połączona ze zwiedzaniem wybranych zabytków.

Kamila Pawluk
Kinga Wyskiel

Fot. Kamila Pawluk

Biblioteki i nauka w procesie transformacji cyfrowej

Fot. Lidia Jarska

• Wykład dr. hab. Artura Jazdona

„Biblioteka jest sercem uczelni” – powiedział dr hab. Artur Jazdon podczas spotkania naukowego „Biblioteki i nauka w procesie transformacji cyfrowej”, które odbyło się 19 listopada 2018 r. w Czytelni Ogólnej Biblioteki Głównej UMCS.

Spotkanie rozpoczęł wykład *Biblioteki akademickie w dobie cyfryzacji. Wyzwania, nadzieje, obawy* dr. hab. Artura Jazdona – bibliotekarza i nauczyciela akademickiego, wieloletniego dyrektora Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przedmiotem prelekcji były współczesne trendy w bibliotekach zachodnich i kierunki zachodzących w nich przemian,

wizje bibliotek przyszłości oraz perspektywy modernizacji, które wciąż czekają polskie biblioteki.

Kolejnym punktem wydarzenia była prezentacja książki dr Krystyny Kwapisiewicz-Hudzik (kierownika Oddziału Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów BG UMCS) *Biblioteki uniwersyteckie w Niemczech w epoce cyfrowej: ciągłość i zmiana* (Wyd. SBP, Warszawa 2017; publikacja otrzymała wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Warszawskiego w 12. edycji konkursu ACADEMIA 2018 na najlepszą książkę akademicką i naukową w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych). Prowadzona przez mgr Barbarę Woźniak z Oddziału Informacji Naukowej BG UMCS rozmowa z autorką o funkcjonowaniu bibliotek akademickich w Niemczech wzbogacona została o punkt widzenia bibliolo-

ga, zaprezentowany przez dr hab. Annę Dymmel z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS.

Zwieńczeniem spotkania była dyskusja panelowa poświęcona zadaniom bibliotek uczelnianych w kontekście nowej ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, wpływowi otwartych zasobów wiedzy na tradycyjny obieg informacji, dziedzinowej organizacji zasobów cyfrowych oraz zmianom usług bibliotecznych w czasach nowych technologii. Uczestnikami panelu byli: dr Radosław Bomba z Instytutu Kulturoznawstwa UMCS (badacz cyberkultury, nowych mediów i ich wpływu na przeobrażenia społeczno-kulturowe), prof. dr hab. Piotr Celiński z Wydziału Politologii UMCS (medioznawca, badacz kultury cyfrowej, komunikacji społecznej, kultury

wizualnej i popularnej), dr hab. Artur Jazdon z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, prof. dr hab. Maria Juda – dyrektor Instytutu Informatyki Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS (badaczka historii książki), dr Bogusław Kasperek – dyrektor Biblioteki UMCS, prof. dr hab. Janusz Ryczkowski z Wydziału Chemii UMCS (Przewodniczący Rady Bibliotecznej), dr Paulina Studzińska-Jaksim – dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr Przemysław Wiatr z Wydziału Politologii UMCS (badacz teorii mediów i komunikacji), dr hab. Piotr Witek z Instytutu Historii UMCS (historyk, badacz roli nowych mediów w przedstawianiu przeszłości historycznej). Podczas dyskusji, moderowanej przez mgr Monikę Jaworską i mgr Ewę Rzeską z Oddziału Opracowania i Gromadzenia Zbiorów BG UMCS, poruszono wiele ważnych kwestii dotyczących zadań współczesnej biblioteki uniwersyteckiej: potrzeb i oczekiwań pracowników naukowych wobec bibliotek uczelnianych; zakresu możliwości wspomagania procesu badawczego i dydaktycznego przez biblioteki akademickie; dominacji świata cyfrowego nad światem analogowym i związanej z nią konieczności podjęcia przez biblioteki wyzwań, jakie stawia przed nimi dzisiejsza kultura; wagi wsparcia dla bibliotek ze strony władz uczelni i wydziałów; przewagi ukutego w krajach zachodnich terminu „nauka N.o” nad „nauką 2.o”; wreszcie wzrastającej roli otwartych zasobów wiedzy.

Wymiana myśli i poglądów między panelistami, a także udział w dyskusji zgromadzonego w czytelni audytorium wzbudziły pierwsze, na pewno nie ostatnie, refleksje o obecnej kondycji i przyszłości bibliotek uniwersyteckich w erze cyfrowej. Budująca jest chęć dialogu między środowiskiem *stricte* naukowym i *stricte* bibliotekarskim, która została wyrażona w potrzebie organizacji kolejnych tego typu debat.

Lidia Jarska

Konferencja „Dydaktyk, badacz, ekspert... Role i kompetencje nauczyciela języka specjalistycznego we współczesnej glottodydaktyce”

W dn. 19–20 listopada 2018 r. odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Dydaktyk, badacz, ekspert... Role i kompetencje nauczyciela języka specjalistycznego we współczesnej glottodydaktyce”, która została zorganizowana przez Zakład Lingwistyki Stosowanej Wydziału Humanistycznego UMCS. Komitet naukowy składał się z wybitnych specjalistów, którzy reprezentowali wiele krajów europejskich, m.in. byli to goście z Francji, Hiszpanii, Turcji, Niemiec i Włoch.

Istotą konferencji było omówienie roli posługiwania się językiem obcym we współczesnym świecie oraz kluczowej pozycji nauczycieli języków obcych w tym procesie. Rosnące zapotrzebowanie na sprawne posługiwanie się językiem obcym w środowisku zawodowym powoduje, że nauka języków specjalistycznych wpisuje się coraz mocniej w wachlarz propozycji dydaktycznych dostępnych w różnych kontekstach edukacyjnych. Osoby uczące języków obcych muszą umieć sprostać wymaganiom różnorodnych profili odbiorców i zleceniodawców, ich potrzebom i oczekiwaniom, docelowym efektem kształcenia itp. Celem niniejszego spotkania była refleksja na temat roli oraz kompetencji nauczyciela języka specjalistycznego na różnych etapach planowania oraz realizowania procesu dydaktycznego, a także pożądanych form kształcenia, doksztalcenia i wsparcia nauczycieli języków obcych pracujących z grupami o potrzebach, celach zawodowych. W szczególności pochyłono się nad zagadnieniami: konteksty nauczania języków specjalistycznych: zleceniodawcy i odbiorcy kształcenia,

potrzeby i uwarunkowania instytucjonalne/środowiskowe, ograniczenia, potencjał, perspektywy; treści kształcenia w zakresie języków specjalistycznych: wiedza i umiejętności językowe, wiedza i kompetencje przedmiotowe; programy kształcenia w zakresie języków specjalistycznych: planowanie, realizacja, ocena; metody, narzędzia, techniki nauczania języków specjalistycznych; analiza dyskursu i korpusy; dydaktyzacja dokumentów autentycznych; ewaluacja umiejętności w języku specjalistycznym: treści, techniki, narzędzia; kultura w nauczaniu języków specjalistycznych; współpraca nauczyciela z otoczeniem zewnętrznym/zawodowym: realne możliwości i formy współdziałania, doświadczenia i dobre praktyki; kształcenie nauczycieli języków specjalistycznych: programy kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, formy wsparcia, możliwości samodoskonalenia.

W pierwszym dniu podczas otwarcia ceremonii prof. Sambor Grucza (Uniwersytet Warszawski) wygłosił wykład pt. *Kompetencje nauczyciela języka specjalistycznego w świetle glottodydaktyki antropocentrycznej*, a zaraz po nim było wystąpienie prof. Florence Mourhlon-Dallies (Université Paris V René Descartes,) pt. *Le français de spécialité et ses déclinaisons: vers une dé-spécialisation?*. Następnie odbyły się trzy sesje tematyczne rozłożone na dwa kolejne dni. Konferencja odbywała się w języku angielskim i polskim. Należy podkreślić rolę studentów, którzy pomagali w trakcie trwania konferencji, symultanicznie tłumacząc wystąpienia uczestników.

Olga Iakovleva

„Równouprawnienie kobiet w Polsce. Między teorią a praktyką” – ogólnopolska konferencja naukowa na Wydziale Politologii UMCS

Fot. Sylwia Skarżńska

Stulecie przyznania praw wyborczych kobietom w Polsce było przyczynkiem do podjęcia szerszej refleksji nad zagadnieniem równouprawnienia płci w naszym kraju. Punktem wyjścia rozważań naukowych podjętych podczas konferencji stała się okrągła rocznica uzyskania przez Polki 28 listopada 1918 r. czynnego i biernego prawa wyborczego, które umożliwiło im wzięcie udziału w elekcji do Sejmu Ustawodawczego przeprowadzonej 26 stycznia 1919 r.

Postulat przyznania praw wyborczych był wiodącym, ale nie jedynym roszczeniem tzw. pierwszej fali feminizmu określonej mianem sufrażyzmu. Wejście do sfery publicznej w wyniku wyborów parlamentarnych pozwoliło polskim kobietom na rozpoczęcie aktywnej walki o realizację pozostałych postulatów politycznych oraz postulatów ekonomicznych i społecznych, ponieważ ich głos zaczął być słyszalny w miejscu dotychczas dla nich niedostępnym, tj. mównicy sejmowej, a następnie senackiej. Stopień i perspektywę realizacji postulatów gwarantujących równouprawnienie płci w Polsce wymagało więc wnikliwej analizy naukowej w celu podjęcia próby określenia i usystematyzowania marginesu wciąż istniejących w tym zakresie róż-

nic między stanem faktycznym a postulowanym, mimo że od przyznania czynnego i biernego prawa wyborczego właśnie upłynęło 100 lat.

Główne zagadnienia merytoryczne podejmowane podczas konferencji przez naukowców z: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Ignatianum w Krakowie oraz Społecznej Akademii Nauk w Warszawie na czele z prof. dr hab. Małgorzatą Fuszarą z Uniwersytetu Warszawskiego – Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania w latach 2014–2015 również zaangażowaną w działalność Kongresu Kobiet ogniskowały się wokół następu-

jących kwestii, a mianowicie: 1) stanu i perspektyw realizacji postulatów I, II i III fali feminizmu w Polsce (prawa wyborcze nie były jedynym postulatem I fali feminizmu) w latach 1918–2018; 2) partycypacji kobiet w organach władzy publicznej w Polsce w latach 1918–2018 (organy władzy: ustawodawczej, wykonawczej, sędziowskiej, organy kontroli: RPO, NIK, KRRiTV; organy samorządowe); 3) stereotypów jako zasadniczej przeszkody na drodze do równouprawnienia płci; 4) prawa jako narzędzia przezwyciężania barier między statusem kobiet i mężczyzn.

Patronat naukowy nad konferencją sprawowali: Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (PTNP) reprezentowane przez prof. dr hab. Arkadiusza Żukowskiego – Prezesa oraz Wydział Politologii reprezentowany przez prof. dr hab. Iwonę Hofman – Dziekan; natomiast Matronat Kongres Kobiet reprezentowany był przez Henrykę Strojnowską – Pełnomocniczkę Kongresu Kobiet w regionie lubelskim. Patronatem medialnym konferencję objęły: TVP 3 Lublin, Polskie Radio Lublin, TV UMCS, Radio Centrum.

Kierownikiem merytorycznym i organizacyjnym konferencji była dr hab. Krystyna Leszczyńska z Zakładu Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS. Funkcję sekretarzy konferencji sprawowały: dr Elżbieta Pawlak-Hejno, dr Magdalena Pataj oraz dr Anna Szwed z Wydziału Politologii UMCS. Zarówno kierownik, jak i sekretarze konferencji są zaangażowane naukowo w szeroko rozumianą „kwestię kobiecą”.

Konferencja wpisała się w przedsięwzięcie Inicjatywa 100-lecie Głosu Kobiet Lubelszczyzna 2018 reprezentowaną m.in. przez: Henrykę Strojnowską, Justynę Syrokę, Magdalenę Długosz, Grażynę Jackowską, Maję Zaborowską.

Krystyna Leszczyńska

„Dzień dobry Biznes” – konferencja networkingowa na Wydziale Ekonomicznym

Fot. Bartosz Prohl

Znaczenie networkingu, rozumianego jako proces wymiany zasobów informacji i wiedzy dzięki korzystnej sieci wzajemnych relacji, systematycznie wzrasta. Konkurencyjność absolwentów uczelni wyższych na rynku pracy zależy m.in. od tego, jaki kapitał relacyjny uda im się zgromadzić w trakcie studiów. Organizowane na uczelni spotkania studentów z pracodawcami, przedsiębiorcami, przedstawicielami instytucji okołobiznesowych czy administracji publicznej są doskonałą okazją do poznania realiów rynku pracy i nawiązania wartościowych relacji.

14 listopada br. na Wydziale Ekonomicznym UMCS ok. 300 studentów i absolwentów naszej uczelni uczestniczyło w konferencji networkingowej „Dzień dobry Biznes”, współorganizowanej przez Wydział Ekonomiczny i Bank Gospodarstwa Krajowego. Wydarzenie odbyło się w ramach Akademii Przedsiębiorczości (www.akademia.umcs.pl), która funkcjonuje na naszej uczelni od października 2017 r.

Celem konferencji było zainspirowanie uczestników do zachowań przedsiębiorczych, w tym do prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz ukazanie im możliwości zdobycia środków finansowych „na start”. Gościem wydarzenia był Michał Gołkiewicz, Co-Founder i CEO w Sundose – innowacyjnym startupie, który oferuje saszetki z suplementami diety dobieranymi do indywidualnego zapotrzebowania organizmu każdego klienta. Zaprezentował on model biznesowy swojej firmy oraz opowiedział o własnej drodze do sukcesu, która nie była łatwa. Następnie Tomasz Mielniczuk, zarządzający współpracą z uczelniami wyższymi w Banku Gospodarstwa Krajowego, przedstawił możliwości pozyskania wsparcia finansowego na rozpoczęcie własnego biznesu.

Praktycznym uzupełnieniem konferencji były warsztaty. Pierwszy z nich został poświęcony kreatywności w biznesie, zaś drugi nosił tytuł *Od pasji do biznesu – jak stworzyć model biznesowy firmy*.

W związku z dużym zainteresowaniem wydarzeniem i jego pozytywnym odbiorem ze strony społeczności akademickiej planowane są kolejne.

*dr Bartłomiej Twarowski
Uniwersytecki Konsultant
ds. Przedsiębiorczości*

• Dr hab. Zbigniew Pastuszak, prof. UMCS – dziekan Wydziału Ekonomicznego

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Włocławek Kosko

Egzaminy certyfikatowe z języka polskiego jako obcego w CJKP UMCS

W dni. 17–18 listopada 2018 r. w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS odbyła się kolejna – w bieżącym roku kalendarzowym już ostatnia – sesja egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego. Od 2016 r. nasza uczelnia posiada uprawnienia do organizowania egzaminów państwowych, które oparte są na europejskich standardach wymagań egzaminacyjnych zgodnych z zaleceniami Rady Europy. Certyfikat uzyskiwany po zdaniu egzaminu jest jedynym państwowym dokumentem poświadczającym znajomość języka polskiego na określonym poziomie zaawansowania. Do egzaminów mogą przystąpić cudzoziemcy i obywatele polscy na stałe mieszkający za granicą zainteresowani udokumentowaniem stopnia swojej biegłości w języku polskim. W obecnej sesji wzięła udział rekordowa liczba 102 zdających na poziomach A2, B1, B2, C1 i C2 w grupie dostosowanej do potrzeb osób dorosłych. W skład komisji egzaminacyjnej weszli doświadczeni pracownicy UMCS-u, posiadający stosowne uprawnienia oraz wieloletnie doświadczenie w nauczaniu i testowaniu znajomości języka polskiego, a także organizowaniu egzaminów certyfikatowych. Egzaminy certyfikatowe na naszej uczelni cieszą się nadal niesłabnącym zainteresowaniem osób, które z powodów prywatnych lub zawodowych pragną potwierdzić swoją znajomość języka polskiego.

Agata Małycka

Kultura ma znaczenie

W dn. 20–22 listopada 2018 r. odbyła się w Lublinie na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS ogólnopolska konferencja naukowa *Kultura współczesna: teorie i praktyki*. Zgodnie z intencją pomysłodawców konferencja zainicjowała cykl spotkań naukowych pod nazwą *Kultura ma znaczenie*, w których będą uczestniczyć wybitni – rodzimi i zagraniczni – badacze szeroko rozumianej kultury współczesnej.

Fot. Paweł Poniatowski

Organizatorami konferencji były Zakład Socjologii Kultury i Wychowania, Zakład Antropologii Kultury i Filozofii Społecznej (WFIS) oraz Zakład Filozofii i Socjologii Polityki (Wydział Politologii UMCS). Uczestników spotkania, w którym ogółem wzięło udział ponad 70 osób, poproszono o udzielenie odpowiedzi na pytania o kształt i kondycję kultury współczesnej, a także o refleksję nad nowymi zjawiskami pojawiającymi się w niej. Fenomen kultury wydaje się bowiem problematyczny zwłaszcza dziś, o czym świadczą już choćby to, że samo pojęcie *kultura* wprost uznaje się za kłopotliwe, „skompromitowane” – jako takie popadło ono w niełaskę badaczy. Zarazem wiedza o kształcie i dynamice kultury, tak jak i zrozumienie jej mechanizmów, wydają się dziś niezwykle potrzebne. Można wręcz powiedzieć, że to właśnie dziś w wyjątkowy sposób odczuwamy ogromne „zapotrzebowanie” na kulturę. Kultura współczesna jest nieustannie „zapyłana” (inspirowana, ale i rozmywana) przez różne dziedziny i formy życia społecznego czy też przez odmienne „tradycje” naukowe. Kultura to forma *praxis*, czyli to, co ludzie myślą, czynią, i to, jak or-

ganizują sens życia. Fenomen ten „wędruje” dziś po świecie i „zadomawia się” niemal we wszystkim tym, co społeczne. Ale – co paradoksalne – ujawnia się niezwykle rzadko. Przede wszystkim wtedy, kiedy zostaje poddane krytycznej analizie.

Taka też była idea konferencji – poddać analizie tę niezwykle ważną i zarazem niezwykle problematyczną kwestię, jaką jest kultura współczesna. Zgodnie z intencją organizatorów debata wokół tego problemu odnosiła się do dwóch porządków: z jednej strony była to teoria (teorie) kultury, zaś z drugiej – jej praktyki. I właśnie z uwagi na fakt, że w trakcie trwania konferencji uczestnicy starali się zatem „badać” zjawisko kultury zarówno od strony teoretycznej, jak i praktycznej, w wydarzeniu brali udział nie tylko naukowcy, którzy przybyli do Lublina z wielu ośrodków badawczych w Polsce – socjologowie, filozofowie, kulturoznawcy, antropologowie, literaturoznawcy, politolodzy oraz wielu innych przedstawicieli dyscyplin humanistycznych i społecznych, ale i „praktycy kultury”, osoby bezpośrednio zaangażowane w jej tworzenie i animację. Albowiem również dla nich problem kondycji kultury współczesnej ma znaczenie zasadnicze, a samo

uchwycenie i zrozumienie mechanizmów nią rządzących jest swoistym warunkiem *sine qua non* powodzenia ich codziennej pracy.

Symboliczną formą podkreślenia nierozzerwalnego związku, jaki łączy praktyki kulturowe z poświęconą nim refleksją teoretyczną, było to, że konferencja „wyszła” poza mury akademii: jej obrady odbywały się oczywiście w zaciszu sal uniwersytetu, ale uczestnicy mieli również okazję porozmawiać ze sobą w dwóch lubelskich instytucjach kultury. Pierwszego dnia konferencji spotkali się w Warsztatach Kultury na ul. Grodzkiej, gdzie gości przywitali: prof. Urszula Kusio – prodziekan Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS, mgr Michał Karapuda – dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lublin oraz prof. Stanisław Lachowski – dyrektor Instytutu Socjologii Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS. Tego dnia odbyła się też pierwsza sesja plenarna, w której udział wzięli prof. Dariusz Czaja, znany w Polsce antropolog i kulturoznawca z Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Halina Rarot z Politechniki Lubelskiej, prof. Krzysztof Abriszewski – dyrektor Instytutu Filozofii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz prof. Agnieszka Kolasa-Nowak z Instytutu Socjologii UMCS. Drugiego

dnia konferencji obrady rozpoczęły się już w budynkach uniwersyteckich wykładem prof. Zofii Rosińskiej-Zielińskiej z Uniwersytetu Warszawskiego, która mówiła na temat granicy, jej przekraczania – oporu i konsekwencji, następnie głos zabrała prof. Maria Flis z Uniwersytetu Jagiellońskiego, która przedstawiła referat *Kłopoty z kulturą. Kultura jako mechanizm i narzędzie zmiany społecznej*, oraz prof. Paweł Moźdzyski z Uniwersytetu Warszawskiego. Następnie obrady toczyły się w ramach kilku równoległych sesji tematycznych. Z kolei sesja popołudniowa była okazją do kolejnej wizyty w siedzibie lubelskich animatorów kultury, albowiem odbyła się ona w Galerii Labirynt, gdzie – kolejny raz – spotkali się ze sobą „praktycy” i teoretycy kultury, którzy w ramach trzech paneli dyskusyjnych debatowali nad formami współczesnych praktyk kultury. W panelu *Kultura obywatelska w działaniu* wzięli udział praktycy kultury: Marcin Skrzypek, Waldemar Tatarczuk, Szymon Pietrasiewicz oraz prof. Joanna Wowrzeczka (UŚ). O „kulturze jaźni” dyskutowali prof. Andrzej Kapusta, prof. Tomasz Kitliński oraz gość z Politechniki Lwowskiej – dr Natalia Santoska. Problem „kultury edukacji i kultury w edukacji” podjęły zaś osoby czynnie zaangażowane w problem edukacji: m.in. mgr Beata Janiszewska-Brudzisz (Starostwo Powiatowe w Lublinie), dr Adam Kalbarczyk (Dyrektor Prywatnego Gimnazjum i Liceum), Katarzyna Krzywicka (Dyrektor

Centrum Kultury Gminy Jabłonna), a także mgr Eliza Nowikowska (wieloletnia Dyrektor Społecznej Szkoły Podstawowej i Społecznego Gimnazjum im. S.F. Klonowica w Lublinie), mgr Virginia Sitarz (Dyrektor Społecznej Szkoły Podstawowej i Społecznego Gimnazjum im. S.F. Klonowica w Lublinie). Środowisko akademickie reprezentowali w tym gronie prof. Krzysztof Abriszewski oraz dr Urszula Lewartowicz (UMCS). Trzeciego dnia konferencji (miejsce konferencji to ponownie Wydział Filozofii i Socjologii UMCS) obrady rozpoczęły się wykładem prof. Jana Hurdzika z UMCS-u na temat mediów: *Media: utopia nowoczesna*. Głos za-

brali również m.in. prof. Piotr Szreniawski (UMCS), prof. Jolanta Kociuba (UMCS) oraz dr Dariusz Brzeziński (IFiS PAN).

Na koniec tego krótkiego sprawozdania wypada podkreślić, że konferencja – zarówno jej część teoretyczna, jak i praktyczna – cieszyła się dużym zainteresowaniem, co świadczyć może o aktualności i istotności omawianych w jej trakcie problemów. Już choćby z tego powodu organizatorzy planują publikację referatów wygłoszonych podczas licznych sesji, a także poważnie traktują pomysł cyklicznego charakteru tego rodzaju spotkań.

Edyta Barańska

Swebskie głowy na Ukrainie

Kiedy w roku 98 po Chr. genialny rzymski dziejopis Publiusz Korneliusz Tacyt ogłosił swoje dzieło poświęcone Germanii, napisał w nim, że mieszkających tam „Suebi” wyróżnia egzotyczna fryzura. Mężczyźni zaczesywali gładko długie włosy na jedną stronę głowy, po czym zbierali je razem i nad skronią zawijali w charakterystyczny, fantazyjny węzeł z dyndającym z przodu ogonkiem. Ten fryzjerski zabieg ochrzczono natchmiast mianem swebskiego węzła. Dysponujemy dość liczną grupą rzymskich przedstawień ikonograficznych tak ufrzyzowanych Germanów.

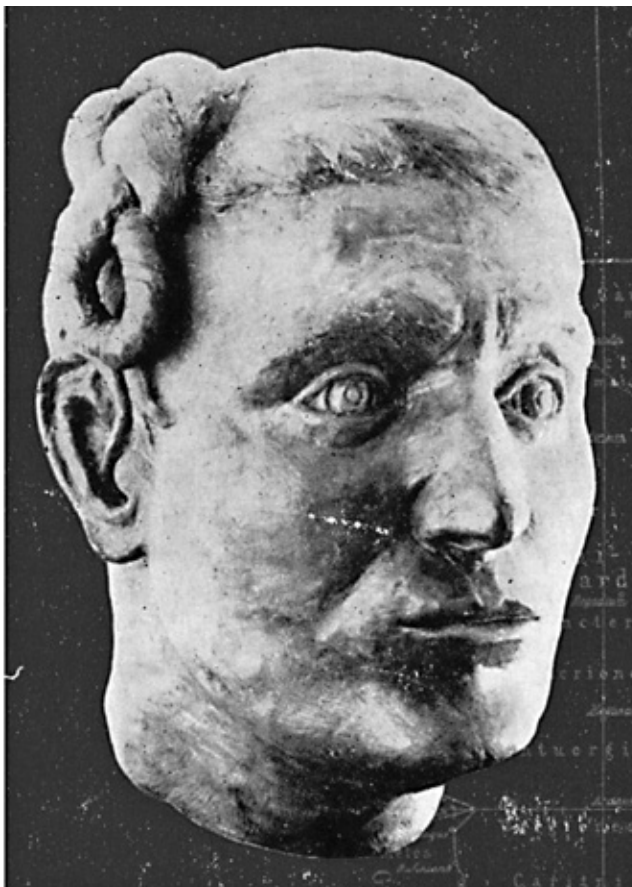
Przed kilkunastu laty archeologiczny świat obiegły sensacyjne informacje o odkryciu na terenie *Barbaricum*, czyli poza granicami *Imperium Romanum*, pierwszych wyobrażeń swebskich głów. W grobie króla Markomanów w miejscowości Mušov na Morawach i w grobie gockiej księżniczki w Czarnówku na Pomorzu odkopano okazałe kot-

ty wykonane z brązu, których uchwyty miały kształt głów mężczyzn z paradnymi węzłami nad skronią. Sensacyjność tego odkrycia polega również na tym, że rzymscy rzemieślnicy, być może na zamówienie rzymskiej dyplomacji, wykonali te wizerunki z jasnym przesłaniem – muszą one trafić do Germanów.

Trzeciego odkrycia dokonano w roku ubiegłym w miejscowości Karniv (Karniów) na Ukrainie, leżącej niedaleko polskiej granicy. Natrafiono tam na niewielkie cmentarzysko, gdzie pochowani zostali głównie wandalscy wojownicy. Jeden z grobów wyróżniał się zasobnością. Otóż na jego dnie ustawiono szereg atrakcyjnych wytworów rzymskich: szklane naczynia,

wiadro z ozdobnymi ataszami oraz kociołek z przylutowanymi uchwytami w kształcie swebskich głów. Obok niego leżały pozostałości paradnego rogu do picia, którego łańcuch dekorowany był kolorową emalią, a technika wykonania wskazuje na bałtyjskiego artystę mieszkającego gdzieś nad Oką. Zmarłemu, którego szczątki wypełniały kociołek, złożono również elementy jego uzbrojenia, żelazne nożyce i uzdę końską. Cały ten inwentarz przysypano warstwą piasku, na której ustawiono ulepione ręcznie wandalskie naczynia, również z pozostałościami ciepłopalenia. Grób złożono do ziemi pod koniec II lub na początku III w. po Chr.

Poruszenie tym odkryciem w środowisku badaczy okresu rzymskiego zaowocowało zorganizowaniem przez Römisch-Germanische Kommission z Frankfurtu nad Menem roboczego kolokwium – „Das 'Fürstengrab' von Kariv, obl. Lwiw, und die römischen Bronzekessel mit Sue-

• Swebska głowa z Czarnówka na Pomorzu wg Monumenta Archaeologica Barbarica

Fot. Andrzej Kokowski

benkopfattaschen”, którego uczestnicy mieli wypowiedzieć się na temat znaczenia znaleziska i zastanowić się nad formą i formułą jego publikacji. W dn. 20–21 listopada specjaliści z Niemiec, Polski, Ukrainy, Słowacji, Czech, Austrii i Rumunii dyskutowali nie tylko o nowych wyobrażeniach Germanów, ale również, a może przede wszystkim, nad kulturowym, historycznym ich kontekstem.

Oczywiście archeologia Lubelszczyzny odgrywa w tej dyskusji zrozumiałe wiodącą rolę. Bez opisu sytuacji kulturowej w II i na początku III w. po Chr. pomiędzy Wisłą i Bugiem (wraz z zachodnią częścią Wołynia) nie ma możliwości wy tłumaczenia obecności cmentarzyska w Kaniewie. Z tym zadaniem zwrócono się do mnie również dlatego, że swego czasu ogłosiłem tezę o istnieniu jedynej strefy konfliktu wojennego z Wandalami, do jakiego doszło w trakcie wędrówki Gotów na południe właśnie w tak opisanym regionie.

Ta kapitalna naukowa przygoda znajduje swoje ujście w publikacji, dla której zarezerwowano miejsce w prestiżowym czasopiśmie „Germania”. Oprócz szczegółowej publikacji źródłowej, czyli dokładnego opisu znaleziska, znajdują się tam teksty objaśniające jego szeroki, europejski kontekst.

Archeologia lubelska jest w tym przypadku uprzywilejowana, nie tylko z racji geograficznej bliskości, ale przede wszystkim z uwagi na dokonania ostatnich lat w badaniach wandalskiej kultury przeworskiej. Pominę tutaj realizowane przez UMCS międzynarodowe projekty o Wandalach i publikacje podsumowujące wiedzę o tym ludzie. Wskażę nato-

miast na te najnowsze, jak na kapitalnie odebraną przez europejską archeologię monografię wandalskiego osiedla z Nieszawy Kolonii w powiecie opolskim napisaną przez absolwentkę UMCS-u – Martę Stasiak-Cyran z Muzeum Lubelskiego czy najnowszy interdyscyplinarny projekt kierowany przez dr Barbarę Niezabitoską-Wiśniewską z Instytutu Archeologii, którego celem jest m.in. publikacja niezwykle ważnego cmentarzyska wandalskiego z Puław-Włostowic. Zabytki z tej nekropolii można jeszcze do końca stycznia przyszłego roku oglądać na wystawie w Muzeum UMCS, a pod koniec stycznia będzie tam miała miejsce prezentacja monografii całego stanowiska.

Tak więc archeologia spod znaku UMCS nie schodzi z europejskiej, naukowej sceny. Wygląda również na to, że ma stałe miejsce wśród występujących na niej pierwszoplanowych aktorów.

Andrzej Kokowski

Szkolenie dla członków komisji egzaminacyjnych i wsparcie na egzaminach certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego w Chicago i Nowym Jorku

Fot. Anna Butcher

W maju, wrześniu i listopadzie br. pracownicy Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS we współpracy z Fundacją Akademickiego Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” przeprowadzili szkolenie dla członków komisji egzaminacyjnych przeprowadzających państwowe egzaminy certyfikacyjne z języka polskiego jako obcego/drugiego w Nowym Jorku i Chicago.

Osoby prowadzące warsztaty wzięły również udział w pracach tamtejszych komisji egzaminacyjnych. Projekt był współfinansowany przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w ramach zadania publicznego „Współpraca z Polonią i Polakami w roku 2018”. Należy zaznaczyć, iż jest to kontynuacja naszego przedsięwzięcia realizowanego w poprzednich latach w tych dwóch miastach.

Celem projektu jest udzielenie wsparcia nauczycielom i uczniom polskich szkół w Stanach Zjednoczonych w przygotowaniach do egzaminu certyfikacyjnego z języka polskiego jako obcego/drugiego oraz wzmocnienie składu komisji egzaminacyjnych na tych prestiżowych egzaminach. To szczególnie ważne zadanie, zwłaszcza w obliczu zmian w państwowym systemie poświadczania znajomości

języka polskiego polegających na umożliwieniu organizowania egzaminów certyfikacyjnych ośrodkom zagranicznym przez nadanie stosownych, ministerialnych uprawnień.

Centrala Polskich Szkół Doksztalających w Nowym Jorku i Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Ameryce z siedzibą w Chicago to jedyne ośrodki za oceanem posiadające prawo do przeprowadzania tych egzaminów, a ich organizacja to wyzwanie logistyczne i merytoryczne, któremu muszą podołać. Z tego względu w szkoleniu uczestniczyło 48 nauczycieli szkół polonijnych, spełniających warunki stawiane członkom lokalnych komisji egzaminacyjnych. Szkolenie dla egzaminatorów prowadzili pracownicy CJKP UMCS – doświadczeni nauczyciele i metodycy nauczania języka polskiego jako obcego, egzaminatorzy

z wieloletnim stażem: dr hab. Anna Dunin-Dudkowska – dyrektor CJKP, będąca jednocześnie członkiem Państwowej Komisji ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, oraz członkowie Zespołu Autorów Zadań i Egzaminatorów oraz Weryfikatorów i Wizytatorów przy tejże Komisji: dr Grażyna Przechodzka (pełniąca również funkcję koordynatora prac Zespołu), dr Anna Butcher i mgr Marzena Porębska.

Uczestnicy warsztatów w anonimowej ankiecie wysoko ocenili przydatność warsztatów, wyrażając jednocześnie nadzieję na ich kontynuację w przyszłości.

W czasie pobytu w Nowym Jorku nasza delegacja spotkała się z p. Maciejem Golubiewskim – Konsulem Generalnym RP w Nowym Jorku oraz Wicekonsulem – Mateuszem Gmurą. Członkowie delegacji uczestniczyli również w uroczystości „100 lat nadania kobietom praw wyborczych w Polsce”, zorganizowanej przez nowojorski konsulat.

Mamy nadzieję, że spotkania te zowocują dalszą współpracą lubelskiego środowiska glottodydaktycznego z Polonią amerykańską. Szczególnie zależy nam na promocji egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego, które są, jak już wspomniano, egzaminami państwowymi o najwyższej randze.

Nasze działania wpisują się w szeroki nurt współpracy CJKP UMCS ze środowiskami zajmującymi się oświatą polonijną w USA. Przypomnijmy, że w latach 2013, 2015, 2016 i 2017 CJKP UMCS organizowało w Nowym Jorku i Chicago warsztaty metodyczno-psychologiczne dla nauczycieli polonijnych, warsztaty językowe dla młodzieży szkół polonijnych (każdorazowo dla ok. 200 osób) i szkolenie dla kandydatów na członków komisji certyfikacyjnych (50 osób). Ponadto prowadziliśmy dwie amerykańskie edycje studiów podyplomowych dla nauczycieli języka polskiego jako obcego, w których w sumie wzięło udział ponad 110 słuchaczy.

Anna Dunin-Dudkowska

Puławy-Włostowice – prezentacja interdyscyplinarnego projektu Instytutu Archeologii w Muzeum UMCS

Instytut Archeologii UMCS ma ogromne doświadczenie w prezentowaniu wyników projektów naukowych pod postacią wystaw. Zdobywał je na rynku międzynarodowym, ale nie zaniedbywał też środowiska uniwersyteckiego z nadzieją, że to właśnie tutaj szybciej trafią entuzjaści archeologii z Lubelszczyzny, by podbudować swoje przekonanie o ważności tej dyscypliny dla kształtowania wizerunku (marki) regionu.

Był czas, kiedy archeolodzy z UMCS-u regularnie prezentowali publiczności efekty swoich działań w Muzeum UMCS, dokumentowali je atrakcyjnymi katalogami, które utrwaliły pamięć o tych wydarzeniach¹. Miały one zresztą zawsze godne patronaty i może również dlatego odwiedzających liczono w tysiącach. Myślę, że w stosunkowo świeżej pamięci tkwi jeszcze pierwsza prezentacja „Skarbów z Czerma-Czerwienia”, które przyniosły uczelni nagrodę „Odkrycie Roku” w plebiscyście „National Geographic”². Echo tej wystawy – dosłownie – obiegło świat.

Na kontynuowanie tej atrakcyjnej formy prezentacji badań naukowych zabrakło w pewnym momencie pieniędzy. Pojawiły się jednak nowe możliwości. W roku 2017 dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska z Zakładu Środkowego i Wschodnioeuropejskiego Barbaricum zdobyła w konkursie Narodowego Instytutu Dziedzictwa/Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego grant (nr 4135/17/FPK/NID) na opracowanie wyników przeprowadzonych w latach 70. wykopalsk w Puławach-Włostowicach (z obo-

wiązkiem publikacji monografii), którymi kierował wtedy doc. dr Jan Gurba. Były one co prawda skoncentrowane na rozpoznaniu wandalskiego cmentarzyska z pierwszych dwóch wieków po Chr., ale dostarczyły wielu znalezisk od schyłku epoki paleolitu po czasy osadnictwa Słowian przed powstaniem Państwa Polskiego. Od samego początku zdawano sobie sprawę z dużej atrakcyjności odkrycia. Szybko do literatury weszły informacje o grobie kowala z II w. po Chr. czy o zestawie kościanych pionków do gry planszowej wykonanych w jednej z rzymskich prowincji.

Ujawniono też odkrycie składu surowca krzemienego z początku epoki neolitu, przywiezionego aż spod Świeciechowa nad Wisłą, oraz zaskakujące znaleziska z późnej starożytności, kiedy to zachodnia Lubelszczyzna stała się prawdziwą ziemią niczyją. Projektem MKiDN objęto jednak wszystkie wydobyte źródła, poddając je wnikliwej analizie archeologicznej. Zwrócono się też do szerokiego grona specjalistów z innych dyscyplin, by wypowiedzieli się np. na temat zachowanych szczątków botanicznych, technik i technologii obróbki kamieni i metali oraz oznaczeń znalezionych kości.

Fot. Bartosz Proń

1 A. Kokowski, *A to Goci właśnie...*, wystawa pod patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS, Lublin 2001; A. Kokowski (red.), *W cieniu megalitów. Katalog wystawy pod patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS*, Lublin 2002; A. Kokowski (red.), *Początki chrześcijaństwa na Lubelszczyźnie, katalog wystawy pod honorowym patronatem Jego Eksceleńcy Arcybiskupa prof. dr. hab. Józefa Żyćńskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS*, prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka, Lublin 2003; E. Kłosińska, H. Taras (red.), *Pod opieką bóstw nieba i ziemi. Obrządek pogrzebowy w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza na Lubelszczyźnie. Katalog wystawy pod honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS* prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka, Lublin 2004; A. Kita, A. Kokowski (red.), *Wandalowie – lud, który odszedł w niepamięć. Katalog wystawy pod patronatem honorowym Prezydenta Lublina Andrzeja Pruszkowskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS* prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka, Lublin 2005; A. Kokowski (red.), *Archeologia na drodze – drogi archeologii, szósta wystawa Instytutu Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Muzeum UMCS, pod honorowym patronatem Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie inż. Janusza Wójtowicza i Jego Magnificencji Rektora UMCS* prof. dr. hab. Wiesława Andrzeja Kamińskiego, Lublin 2006; B. Niezabitowska-Wiśniewska, *Ulów – tajemnica starożytnego Roztocza. Katalog wystawy pod honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego Wojciecha Żukowskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS* prof. dr. hab. Wiesława Andrzeja Kamińskiego, Lublin 2007.

2 Np.: A. Kokowski, *Czerma. Sensacyjne odkrycia Instytutu Archeologii UMCS w stolicy Grodów Czerwieńskich*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2010, nr 9/168, s. 19–21, okładka 4.

Fot. Bertox Prohl

Trzydziestodwuosobowy zespół reprezentujący 22 instytucje naukowe z całego kraju (kierująca projektem zadbała, by znaleźli się w nim również absolwenci UMCS-u) układał naukowe puzzle z niezwyklejmozołem, wyciskając z po części zdeprecjonowanego czasem zalegania w magazynach materiału maksimum informacji. Działał on nadto pod twardą ręką bardzo doświadczonej badaczki, znanej z bezkompromisowości, dociekliwości, dużych wymagań i niezwykle talentu dyscyplinowania uczestników projektu. Niektóre z otrzymanych wyników budziły szczególnie emocje, jak chociażby oznaczenie gatunkowe odcisków liści na dnach dwóch naczyń glinianych, które w jednym przypadku okazały się być liśćmi dębu. Nie dość, że jest to najstarszy odcisk tego typu w Europie, to obdarzony niezwykle szansą włączenia się do szerokiej dyskusji o mitologicznej funkcji dębu w starożytnych wierzeniach.

W projekcie naukowym uwzględniono również jego publiczną prezentację w postaci wystawy. Nie było więc nic prostszego jak „odmrozić” stary pomysł, opierając się na zapleczu Muzeum UMCS, co przyjęto tam ze szczególną radością. Dr Niezabi-

towska-Wiśniewska ma na tym polu również ogromne doświadczenie, chociażby wynikające z udziału w naszych projektach międzynarodowych czy sławnej prezentacji wyników badań w Ulowie przedstawianych potem w innych miejscach. Ale tym razem musiała zmierzyć się jeszcze z nieco przestarzałym już wyposażeniem muzealnym, gdzie np. witryny wystawowe same w sobie są zabytkiem, a oświetlenie nie ułatwia budowania poprawnego scenariusza. Z podjętego zadania wywiązała się jednak znakomicie.

16 listopada w ciasno wypełnionej gośćmi sali ekspozycyjnej Muzeum UMCS w Bibliotece Głównej UMCS, w obecności Prorektora ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Radoława Dobrowolskiego i byłego Rektora UMCS prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka (to właśnie za jego kadencji „kwitły” archeologiczne wystawy) dokonano otwarcia wystawowej prezentacji projektu pod jego naukową nazwą. Widzowie mieli okazję zobaczyć niemal wszystkie zachowane zabytki z wykopalisk (ale już po stosownych zabiegach konserwatorskich), zaprezentowane chronologicznie z uwzględnieniem wszystkich

analiz specjalistycznych. W niektórych przypadkach towarzyszą im rekonstrukcje objaśniające funkcję i zastosowanie. Na świetnie skomponowanych tablicach można poczytać o historii badań, a także o przebiegu samego projektu i otrzymać podstawowe informacje o jego efektach.

Odkrycia we Włostowicach dokonano, przystępując do budowy stodoły – stodoła znalazła się również na wystawie: symbolicznie – zamarkowana przez kawałek jej ściany zbudowanej przez samą autorkę projektu oraz *expressis verbis* – bo jej fotografia na banerze połączona została z archiwalnym zdjęciem i wykopaliskową atmosferą.

Chciałoby się powiedzieć: „Jak za dawnych lat!”. Ale trzeba też dodać: „dużo, dużo lepiej!”. Może projekt dr Niezabitowskiej-Wiśniewskiej pozwoli wrócić do dobrej tradycji? Przecież potrzeba opowiadania społeczeństwu o skuteczności wydawania budżetowych pieniędzy ma leżeć u podstaw nowej polityki naukowej.

Postscriptum. Wydobyte we Włostowicach znaleziska były już raz prezentowane w Bibliotece Głównej UMCS, tyle że przed 45 laty...

Andrzej Kokowski

Konferencja „Social Sciences & Arts Conference” we Florencji

W dn. 23–26 października 2018 r. prof. dr hab. Bogumiła Mucha-Leszko (kierownik Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej), dr hab. Radosław Mącik, prof. nadzw. UMCS (Prodziekan Wydziału Ekonomicznego ds. Badań i Współpracy Międzynarodowej i kierownik Zakładu Badań Marketingowych) oraz dr Monika Wojtas, dr Magdalena Kąkol i mgr Katarzyna Twarowska z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej wzięli udział w prestiżowej międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Social Sciences & Arts Conference”, która odbyła się we Florencji i była współorganizowana przez kilkanaście ośrodków naukowych z całego świata, w tym Polską Akademię Nauk i jej odpowiedniki w innych krajach należących do UE i spoza ugrupowania. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny i obejmowała wiele obszarów z zakresu nauk społecznych i sztuki. Dyscypliny ekonomii i finansów oraz zarządzania mieli zaszczyt reprezentować pracownicy Wydziału Ekonomicznego UMCS, którzy przygotowali łącznie dziewięć artykułów i wygłosili referaty dotyczące stanu finansów publicznych w UE, przyczyn i skutków nadwyżki na rachunku obrotów bieżących Niemiec, polityki handlowej UE, zmian w handlu światowym,

Fot.: Magdalena Kąkol

wym, sytuacji w międzynarodowym systemie walutowym oraz zachowań konsumentów związanych z zakupami przez Internet. Czwooro pracowników Wydziału prowadziło też sesje naukowe, a prodziekan Radosław Mącik został zaproszony do udziału w ceremonii otwarcia konferencji jako *keynote speaker*. Trzech pracowników naszej Alma Mater – prof. dr hab. Bogumiła Mucha-Leszko, dr hab. Radosław Mącik, prof. nadzw. UMCS i mgr Katarzyna Twarowska zostało szczególnie docenionych i otrzymali oni wyróżnienie w postaci Best Paper Award.

Magdalena Kąkol

Fot.: Magdalena Kąkol

Międzynarodowa współpraca w zakresie kształcenia nauczycieli w Instytucie Pedagogiki

W dn. 11–14 października 2018 r. w Pracowni Pedagogiki Marii Montessori odbyło się seminarium zor-

ganizowane przez Instytut Pedagogiki UMCS w Lublinie oraz Lubelski Oddział Polskiego Stowarzyszenia Montessori na temat: *Praca według*

zasad pedagogiki Marii Montessori z dziećmi w wieku 12–15 lat. Reforma systemu oświaty wydłużyła okres kształcenia w szkole podstawowej. Dla placówek, których oddziały pracują na podstawie założenia pedagogiki Marii Montessori, oznacza to potrzebę opracowania koncepcji pracy dla klas VI–VIII. Seminarium prowadzili eksperci z Holandii, członkowie Holenderskiego Stowarzyszenia Montessori: Michael Rubinstein oraz San van Donselaar. Zostali zaproszeni przez dr hab.

Międzynarodowa Konferencja “Creative Education – Pedagogical Practices, Inspired by the Ideas of Sir Ken Robinson and Dr Maria Montessori”

W dniu 4 października 2018 r. dr hab. Beata Bednarczuk, pracownik Instytutu Pedagogiki (Zakład Dydaktyki UMCS w Lublinie) wzięła udział w konferencji „Creative Education – Pedagogical Practices, Inspired by the Ideas of Sir Ken Robinson and Dr Maria Montessori”. Konferencja zorganizowana została przez Uniwersytet w Sofii St. Kliment Ohridski, Wydział Edukacji Szkolnej i Przedшкоlnej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz oświatowych Bułgarii, UNICEF-u, pracownicy wy-

działu oraz zaproszeni wykładowcy, m.in. z Polski, Niemiec, Norwegii oraz Wielkiej Brytanii. Konferencja została zaplanowana z myślą o nauczycielach, którzy poszukują sposobów reformowania edukacji przedszkolnej i szkolnej. Podejmowano takie tematy, jak: trends and perspectives facing global education [trendy i perspektywy edukacji globalnej]; supporting early childhood development in nurseries [wspieranie wczesnego rozwoju dzieci w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej]; creating an environment for innova-

tive education in kindergartens and schools [tworzenie środowiska sprzyjającego podejmowaniu innowacji w oświacie]. Gość specjalny konferencji, sir Ken Robinson, przygotował dla uczestników wystąpienie w formie wideoprezentacji: *Creative Schools – The Grassroots Revolution that’s Transforming Education*. Pracownik UMCS-u dr hab. Beata Bednarczuk zapoznała zgromadzonych pedagogów z tematem *Introducing Innovation in Montessori Schools in Poland, through the Prism of Empirical Research*.

W dn. 5–7 października 2018 r. dr hab. Beata Bednarczuk wzięła udział w XIX Międzynarodowym Kongresie Montessori Europe „Inside the Montessori Classroom. Inspiring Best Practices”. Montessori Europe jest stowarzyszeniem, które od blisko 20 lat konsoliduje pedagogów i badaczy zajmujących się kształceniem według zasad włoskiej pedagoga Marii Montessori. Temat tegorocznego kongresu, który odbył się w Sofii, zachęcał do dyskusji wokół założeń i realiów codziennej pracy

XIX Międzynarodowy Kongres Montessori Europe

w placówkach Montessori. Ponieważ dewizą stowarzyszenia jest zapewnienie możliwości stałego komunikowania się montessorian z całej Europy, z placówek oświatowych, szkoleniowych, naukowych, członków organizacji lokalnych i krajowych, program obejmował nie tylko wykłady plenarne, ale i zajęcia warsztatowe, dyskusję panelową, pracę

w grupach roboczych czy grupach dyskusyjnych. Dr hab. Beata Bednarczuk zorganizowała spotkanie grupy badawczej Montessori Europe Research Group (MERGe), której pracom od roku przewodniczy. Dwugodzinna sesja poświęcona była badaniom w działaniu jako formie zaangażowania nauczycieli oraz doskonalenia praktyki szkolnej.

Beatę Bednarczuk, pracownika Instytutu Pedagogiki UMCS w Lublinie oraz członka zarządu LO PSM. Tematyka seminarium dotyczyła m.in. takich zagadnień, jak: swoistość pracy w klasach starszych, sposób organizacji szkoły oraz pracy uczniów, budowanie programu wg zasad pedagogiki Marii Montessori, planowanie zajęć, charakterystyka postawy nauczyciela. Zajęcia tłumaczone były na język polski przez studentów specjalności lingwistyka stosowana.

Fot. Beata Bednarczuk

„Long Duree – Entwicklung in der Germania magna”

Tak brzmiał tytuł kolejnej edycji konferencji o dziejach Germanów, mającej przygotować wielką wystawę z monografią po tym tytułem w Berlinie i w Bonn¹. W dn. 11–12 października br. w siedzibie TOPOI Excellence Cluster w Berlinie spotkali się specjaliści z Niemiec, Danii i Polski, by dyskutować nad sposobem prezentacji odwiedzającym ekspozycji archeologicznej najtrudniejszego zagadnienia w dziejach kultury ludzkiej – jej szeroko rozumianych przemian.

Przedstawiono 13 referatów, nad którymi dyskutowano z wielkim zaangażowaniem i nieskrywanymi emocjami. Reprezentowałem nasz kraj wraz z prof. Wojciechem Nowakowskim z Uniwersytetu Warszawskiego, a organizatorzy oczekiwali ode mnie objaśnienia zjawiska wędrówki Gotów w świetle ustaleń archeologicznych dokonanych z perspektywy badań w Kotlinie Hrubieszowskiej, ale w odniesieniu do całego obszaru kultur kręgu gockiego w czasach od początku I w. n.e. do momentu wielkiego najazdu plemion zjednoczonych pod huńskim przywództwem w 375 r.

Teza, z którą wystąpiłem, mówi o potrzebie rozróżnienia pojęć opisujących przesuwanie się grup ludzkich w starożytności. Potoczne widzenie wędrówki Gotów jest równoważne z pojęciem inwazji. Trochę w tym winy Jordanesa – starożytnego historyka dziejów gockich, który napisał wprost, że „piąty król po Berigu nakazał swemu ludowi wędrówkę na południe”. Zrozumiano to jako gremialny wymarsz dziesiątków tysięcy jego podwładnych, którzy jak „walec

dziejowy” równali wszystko na swojej drodze, zajmując coraz to nowe obszary. Tymczasem lubelskie badania udowodniły, że mieliśmy do czynienia z niewielkimi grupkami migrantów, którzy przemieszczając się, szukali dla siebie dogodnego miejsca do zasiedlenia, starając się „bezkolizyjnie” wchodzić na nowe obszary. W wielu miejscach, szczególnie na terytorium dzisiejszej Mołdawii, udokumentowano przypadki, że przybyli tam Goci zakładali osiedla w bliskim sąsiedztwie tubylców, mieszkających niekiedy „po drugiej stronie rzeczki” i trzeba było tylko jednego pokolenia, by doszło do pełnej akulturacji tych ostatnich.

To było w gruncie rzeczy rewolucyjne odkrycie, które zmieniło obraz mi-

gracji starożytnych. Mam tę satysfakcję, że dyskusja była gorąca, ale w duchu pełnego zrozumienia przedstawionej propozycji z próbami odniesienia się do migracji innych plemion germańskich, chociażby Wandalów. Nie rozstrzygnięto natomiast problemu, jak taką wędrówkę przekazać widzowi odwiedzającemu przyszłą wystawę o dziejach Germanów. Czasu, co prawda, jeszcze sporo, ale rok 2020 zbliża się nieuchronnie i wtedy projekt ma być zaprezentowany publiczności najpierw w Berlinie, a potem w Bonn.

Z berlińskiego spotkania wynika jeszcze jedno – poważny projekt archeologiczny nie może się obyć bez udziału polskich archeologów. Wynika to nie tylko z doskonałych wyników prac wykopaliskowych – a te z Masłomęcza, Ułowa, Swaryczowa (żeby tylko wspomnieć o lubelskich badaniach spod znaku UMCS) są na przysłowiowych sztandarach. Chodzi przede wszystkim o innowacyjne postrzeganie dziejów i nowatorskie metody analizowania zasobów źródłowych. Tutaj również lubelska archeologia oceniana jest wysoko.

Zaplanowane jeszcze jedno spotkanie, które ma zrecenzować ostateczną koncepcję scenariusza planowanej wystawy. Pojedziemy na nią z bagażem doświadczeń budowania monumentalnych ekspozycji o Gotach², Wandalach³ i badaniach w południowych obszarach Rosji⁴. Doświadczeń, które kształtują muzealnictwo europejskie od lat.

Andrzej Kokowski

1 A. Kokowski, *Europejski projekt z lubelskim udziałem*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2017, nr 4/233, s. 34–35.

2 A. Kokowski, *Wystawa „Schatze der Ostgoten” – sukces wbrew wszystkiemu*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 1996, nr 2/36, s. 18; tenże, *A to Goci właśnie... - errata*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2001, nr 6/83, s. 3.

3 A. Kokowski, *Vandalowie – królowie – księżęta – wojownicy*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2003, nr 3/99, s. 18–20; tenże, *Vandalowie – raz jeszcze, czyli wystawa od kuchni*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2003, nr 6/102, s. 9.

4 A. Kokowski, *„Srebrny koń” galopuje do Hrubieszowa*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2011, nr 3–4/172–173, s. 35.

Współpraca Instytutu Psychologii UMCS z Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir

Fot. Łucja Domańska

W dn. 19–23 listopada 2018 r., dzięki programowi „Międzynarodowa mobilność edukacyjna” Erasmus+, dr Łucja Domańska z Zakładu Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii oraz dr Sara Filipiak z Zakładu Psychologii Rozwoju Człowieka i Psychologii Przemysłowej odwiedziły Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir (UCV). Przeprowadziły zajęcia dla studentów i przybliżyły kierunki prac badawczych prowadzonych w Instytucie Psychologii UMCS.

Fot. Łucja Domańska

UCV jest młodą (założoną w 2003 r.), ale bardzo prężnie rozwijającą się uczelnią. Obecnie kształci ok. 13 000 studentów na 10 wydziałach (Psychologii i Edukacji, Prawa, Prawa Kanonicznego, Filozofii, Antropologii i Pracy Socjalnej, Nauk Ekonomicznych, Medycyny i Stomatologii, Pielęgniarstwa, Fizjoterapii i Pediatrii, Nauk o Spor-

cie, Weterynarii). Kilkadziesiąt kierunków na różnych poziomach kształcenia (licencjat, studia magisterskie oraz podyplomowe) daje studentom szerokie spektrum wyboru własnej drogi rozwoju. Uniwersytet oferuje w języku angielskim pełny cykl studiów na poziomie licencjackim w zakresie Business Administration and Management oraz kieruje bogatą ofertę do studentów korzystających z programu wymiany Erasmus+. Dzięki intensywnej pracy biura programu Erasmus+ na Wydziale Psychologii UCV oraz zaangażowaniu koordynator ds. współpracy z zagranicą – profesor Carmen Moret Tatay co roku na naszym Uniwersytecie, na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, gościmy przynajmniej kilkuosobową grupę studentów z UCV.

Uniwersytet nie ma jednej siedziby czy kampusu – ulokowany jest w wielu budynkach znajdujących się głównie w obrębie najstarszej części Walencji, jej starego miasta. Wy-

dział Psychologii i Edukacji mieści się w zabytkowych zabudowaniach dziewiętnastowiecznego sierocińca, z neobarokową kaplicą w części centralnej oraz dwoma, bliźniaczo do siebie podobnymi częściami po obu stronach kaplicy (w których pierwotnie mieszkały oddzielnie dziewczynki i chłopcy), otaczającymi dwa obsadzone zielenią patia. To tutaj oprócz studentów kierunku psychologia odbywają zajęcia studenci pedagogiki, terapii zajęciowej oraz logopedii. Przyjazna i stymulująca kadra nauczycielska, dostęp do bibliotek, zaplecze sportowe zachęcające do aktywności fizycznej stwarzają młodym ludziom korzystne warunki do studiowania. Trudno nie wspomnieć o walorach samej Walencji – trzeciego co do wielkości miasta Hiszpanii, pełnego zabytków (m.in. Plaza del Mercado oraz katedra rozbudowywana przez stulecia, przez co nosząca cechy stylu romańskiego, gotyku i baroku), ale również imponujących przykładów współczesnej architektury (np. Palau de les Arts, Museu de les Ciències Príncipe Filipe). Miasto przecięte jest osuszonym korytem rzeki Turii, wypełnionym ogrodami, miejscami rozrywki i rekreacji; tętni bogatym życiem kulturalnym, a szeroka, piaszczysta plaża zachęca do spacerów wzdłuż wybrzeża.

Łucja Domańska

Humboldt-Kolleg: Chronology in Archaeological Studies/ Chronologie in den archäologischen Forschungen

Minęło dokładnie półtora roku od sukcesu pierwszej międzynarodowej konferencji archeologicznej zorganizowanej w Lublinie pod auspicjami Fundacji im. Alexandra von Humboldta z Bonn i pomysł znalazł naśladowców. Co prawda, jednym z postulatów lubelskiego spotkania było uświadomienie sobie konieczności ich ponowienia, ale nikt nie myślał, że nastąpi to tak szybko.

W dn. 8–9 listopada w stolicy Republiki Mołdawskiej – Kiszyniowie (Chişinău) miała miejsce druga edycja konferencji. Organizowali ją rzecz jasna Humboldtyści mołdawscy przy wsparciu finansowym Alexander von Humboldt Stiftung, którzy zaprosili kolegów z Polski, Rumunii, Ukrainy, Rosji, Czech, Niemiec, Norwegii, Słowenii i Szkocji. Komitet Naukowy tworzyli prof. dr Eugen Sava, dr Vasile Iarmluschi, dr Aurel Zanoci i dr Octavian Munteanu – badacze niezwykle zasłużeni w badaniach starożytności tego kraju. Pierwszy dzień obrad przebiegał w sali audytornej Narodowego Muzeum Historii Mołdawii, drugi w sali obrad senatu Państwowego Uniwersytetu Republiki Mołdawii.

Wysłuchano 30 referatów, z których większość dotyczyła niezwykle ważnego problemu datowania tzw. faz przejściowych pomiędzy zjawiskami kulturowymi. Prezentowano i dyskutowano interesujące spostrzeżenia odnośnie rytmu wchodzenia nowych zjawisk kulturowych i przeżywania się tych starych. Znakomity referat (uznany za najlepszy i najważniejszych spośród wszystkich) wygłosił dr hab. prof. UMCS Piotr Łuczkiwicz, w którym rozprawił się ze schematycznym widzeniem początków i końców epok w archeologii. Wskazał na funkcjonowanie rozciągniętych w czasie „niedatowanych” w gruncie rzeczy procesów adaptacji nowych technologii, mody czy zachowań religijnych, uzależnionych nadto swoją skutecznością wchodzenia w życie od regionalnych uwarunkowań. Dyskusja kończąca konferencję po wielokroć wracała do propozy-

Fot. A. Kokowski

1 A. Kokowski, „Landscape Archaeology” w Lublinie, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2017, nr 5/234, s. 30–31.

cji sformułowanych przez archeologa z UMCS-u.

Od organizatorów otrzymałem zadanie pokazania stanu naszej wiedzy o wotywnym miejscu ofiarnym datowanym na początek I w. przed Chr., a odkrytym w latach 90. w miejscowości Pikule w powiecie janowskim. Ten jedyny w swoim rodzaju obiekt kultowy związany z ludem Bastarnów, którzy na kilka pokoleń osiedlili się we wschodniej Lubelszczyźnie, został nieomal doszczętnie zniszczony przez poszukiwaczy militariów ze słynnej bitwy z partyzantami w Lasach Janowskich o kryptonimie „Sturmwind I”, mającej apogeum w dniach 12–15 czerwca 1944 r. Natrafiono przy okazji również na dziesiątki starożytnych elementów uzbrojenia i narzędzi rolniczych, które zabrali kolekcjonerzy z kraju i z zagranicy. Do rąk archeologów trafiły „odpadki” tych znalezisk, ale ciągle o niezwykłej wartości historycznej i zmieniające nasz pogląd o wę-

drówce Bastarnów, którzy przynieśli z Półwyspu Jutlandzkiego zwyczaj rytualnego deponowania broni i narzędzi.

Warto wspomnieć o koncepcji i strategii konferencji spod szyldu A. von Humboldt Stiftung. Zakłada ona udział ściśle określonej w proporcjach liczby własnych stypendystów w stosunku do uznanych specjalistów spoza tej „rodziny” oraz młodych, potencjalnych stypendystów Fundacji. Takim sposobem obradom przysłuchiwało się liczne grono mołdawskich doktorantów i studentów.

Umożliwiono nam również obejrzenie archeologicznej kolekcji Muzeum Narodowego ze słynnym skarbcem, który mieści najcenniejsze znaleziska z terenu Republiki, z efektywnymi wyrobami w złocie i srebrze jubilerów scytyjskich, gockich i słowiańskich włącznie. Zorganizowano nam również wycieczkę do niezwykłego miejsca w Orhei (Orgiejów),

gdzie rzeka Răut zatacza pętlę wokół wapiennej skały, tworząc z niej atrakcyjne miejsce obronne, użytkowane w ten sposób od głębokiej starożytności. To tutaj najpewniej było jedno z najważniejszych miejsc kontaktów lokalnych społeczności z Grekami, o czym świadczą tysiące fragmentów amfor na wino i oliwę. W jej pobliżu Tatarzy zbudowali karawanseraj, efektowne łaźnie, a we wnętrzu skały, tuż u jej szczytu w XVII w. wydrążono klasztor. To tylko wybór zjawisk kulturowych powiązanych z Orhei.

To właśnie tutaj widać było też jak na dłoni, ile jeszcze przed archeologami niewiadomych, ile potencjalnie wspaniałych odkryć. Kilka kilometrów od opisanego miejsca mołdawsko-niemiecka ekspedycja archeologiczna bada relikty osiedla Bastarnów. Tych samych, którzy religijnie powinności zaspokajali na wyniesieniu na mokradłach w Pikulach...

Andrzej Kokowski

VI Międzynarodowa naukowo-praktyczna konferencja „Komunikacja strategiczna w biznesie i w polityce” (STRATCOM-2018)

Pracownicy Wydziału Politologii – prof. dr hab. Iwona Hofman i dr hab. Danuta Kępa-Figura – oraz doktorantka na kierunku nauki o mediach Alena Podviakzina wzięły udział w zagranicznej konferencji STRATCOM-2018, zorganizowanej przez Instytut Petersburskiego Uniwersytetu Państwowego – „Wyższą Szkołę Dziennikarstwa i Komunikacji Masowej”. Szósta edycja Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji „Komunikacja strategiczna w biznesie i polityce” odbyła się 22–23 listopada 2018 r.

Celem konferencji jest międzynarodowy dialog naukowców i praktyków w dziedzinie komunikacji strategicznych, PR i reklamy, GR i marketingu terenowego oraz nawiązanie współpracy między uniwersytetami różnych krajów. W szóstym STRATCOM-ie wzięło udział 206 referentów z dwięciu państw (Rosji, Polski, Republiki

Południowej Afryki, Chin, Finlandii, Stanów Zjednoczonych, Kazachstanu, Ukrainy, Azerbejdżanu).

Konferencję otworzył dyrektor Instytutu prof. dr hab. Anatoly Puyu. Po otwarciu rozpoczęły się obrady plenarne pod hasłem *Стратегические коммуникации и коммуникационные стратегии в пространстве девальвации доверия* [Komunika-

cje strategiczne i strategie komunikacyjne w przestrzeni dewaluacji zaufania]. W ramach sesji plenarnej omówiono m.in. problem rozwoju komunikacji politycznej na kontynencie afrykańskim, problem bezpieczeństwa informacyjnego, destrukcji zaufania w cyfrowym społeczeństwie, a także przedstawiono interesującą prognozę przyszłości komunikacji i dziennikarstwa. Referaty obrad plenarnych wywołały żywą dyskusję.

Kontynuacją tej części obrad było jedno z najważniejszych wydarzeń tegorocznej konferencji STRATCOM – prezentacja słownika *Mediolingwistyka w terminach i pojęciach: słownik-podręcznik*, przygotowanego przez pracowników Zakładu Mediolingwistyki pod kierownictwem prof. Lilii Duskayevy.

W trakcie dwóch dni konferencji zorganizowano 11 sekcji panelowych. Poszczególne spotkania dotyczyły m.in. propagandy w cyfrowym społeczeństwie, strategii politycznych i politycznego dziennikarstwa, mediów regionalnych, zjawisk precedensowych w komunikacjach strategicznych.

Referaty przedstawicielek UMCS-u zostały wygłoszone podczas sekcji mediolingwistycznej «Лингвистическая архитектура стратегических коммуникаций» poświęconej lingwistycznej architekturze komunikacji strategicznych. Prof. dr hab. Iwona Hofman wygłosiła referat na temat *Стратегии сообщения о журналистских наградах и стипендиях в Польше после 1989 г.* [Strategie komunikowania o nagrodach i stypendiach dziennikarskich w Polsce po 1989 roku]. Punktem wyjścia wystąpienia profesor Hofman była próba zróżnicowania pojęć *strategia komunikowania* i *strategia informacyjna*. Dalej zaprezentowany został model komunikowania o nagrodach i stypendiach dziennikarskich.

Z kolei w referacie *Привлечение аудитории как принцип действия стратегической коммуникации (на примере польского информационного сервиса «Wiadomości»)* [Pozyskiwanie

Fot. Sabina Nadzałowa, Polina Bajramowa

Fot. Sabina Nadzałowa, Polina Bajramowa

odbiorcy jako zasada działania komunikacji strategicznej (na przykładzie polskiego serwisu informacyjnego „Wiadomości”)] dr hab. Danuta Kępa-Figura przedstawiła mechanizmy pozyskiwania odbiorcy z uwzględnieniem planu treści i planu formy.

Trzecia z lubelskich referentek – Alena Podviazkina, doktorantka z Zakładu Dziennikarstwa, przygotowała referat *Стратегии привлечения внимания в детском радиоэфире* [Strategie przyciągnięcia uwagi w radiu dziecięcym], który poświęcony był grom językowym jako jednemu ze sposobów nawiązania kontaktu z audytorium w audycjach skierowanych do dzieci.

Referaty prelegentów sesji mediolingwistycznej zostaną opublikowane w czasopiśmie „Wyższej Szkoły Dziennikarstwa i Komunikacji Masowej” Petersburskiego Uniwersytetu Państwowego «Медиалингвистика», które znajduje się na liście ERICH+ i przechodzi rejestrację w Scopus.

Alena Podviazkina

Fot. Sabina Nadzałowa, Polina Bajramowa

Fot. Sabina Nadzałowa, Polina Bajramowa

Konferencja „Mikroprzedsiębiorstwa – małe firmy, duże wyzwania”

W dniu 15 października 2018 r. odbyła się na Wydziale Ekonomicznym konferencja „Mikroprzedsiębiorstwa – małe firmy, duże wyzwania” organizowana wspólnie z Oddziałem Okręgowym Narodowego Banku Polskiego. Spotkanie adresowane było przede wszystkim do studentów i uczniów lubelskich szkół średnich. Miało ono na celu zachęcenie młodych ludzi do podejmowania własnej działalności gospodarczej i zwrócenie ich uwagi na możliwości, jakie stwarzają im instytucje otoczenia biznesu. Doświadczeniami związanymi z zakładaniem i prowadzeniem własnych firm dzielili się młodzi przedsiębiorcy Jakub Matwiejczuk i Michał Pukacz.

Wśród prelegentów oprócz pracowników Wydziału Ekonomicznego (dr Ady Domańskiej i dr. Roberta Zajkowskiego) w konferencji wzięli udział Tomasz Małecki – prezes Lu-

belskiego Parku Naukowo-Technologicznego, Mariusz Sagan – dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestora Urzędu Miasta Lublin oraz Jarosław Jakubik – zastępca dyrektora Departamentu Analiz Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego.

To kolejne przedsięwzięcie kierowane do uczniów i studentów różnych

kierunków, organizowane wspólnie przez Wydział Ekonomiczny i Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Lublinie. Celem przyświecającym wspólnym działaniom jest edukacja ekonomiczna i kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród osób wkraczających na rynek pracy.

dr Ilona Skibińska-Fabrowska

Zdjęcie: archiwum NBP

SKNP „SmartCity” rozpoczęło współpracę z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych

W listopadzie Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity” działające na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS rozpoczęło oficjalną współpracę z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych. Zawiązanie współpracy nastąpiło z inicjatywy dr Dagmary Kociuby – opiekunki SKNP oraz dr. Marcina Koziela ze strony Biura ZLPK w Lublinie. W ramach prac planuje się przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczo-urbanistycznych wybranych obszarów należących do Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych oraz sporządzenie ich koncepcji zagospodarowania przestrzennego.

W ramach pierwszego etapu prac dnia 9 listopada 2018 r. studentki z SKNP „SmartCity”: Monika Żyško, Natalia Tołtyżewska, Karolina Szwarowska i Aleksandra Skibińska przeprowadziły inwentaryzację na terenie Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Brzeźnie. Ośrodek reprezentowali: kierownik p. Ryszard Suszyński i edukator p. Paweł Łapiński, a Biuro ZLPK w Lublinie p. Artur Baran.

W ramach drugiego etapu prac dnia 23 listopada 2018 r. studentki z SKNP „SmartCity” Aleksandra Szczygielska, Karolina Maciąg i Aleksandra Skibińska przeprowadziły inwentaryzację na terenie Ośrodka Za-

miejskowego w Janowie Podlaskim należącego do Parku Krajobrazowego – Podlaski Przełom Bugu. Ośrodek reprezentowali: kierownik p. Andrzej Łazeba oraz p. Magdalena Żychowska, a Biuro ZLPK w Lublinie p. Artur Baran.

Następnym etapem prac będzie sporządzenie koncepcji zagospodarowania przestrzennego terenu Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Brzeźnie Kolejnym oraz terenu Ośrodka w Janowie Podlaskim w celu przystosowania ich do potrzeb odwiedzających.

W najbliższych dniach będą prowadzone kolejne prace inwentaryzacyjne.

SKNP „SmartCity”

Jesienne wyzwania

Temperatury za oknem coraz niższe, nauki wciąż przybywa i do tego nastrój jakiś taki typowo jesienny? To wszystko prawda, ale w Samorządzie Studentów nie damy się jesiennej chandrze. Nie brakuje nam zapału, nowych pomysłów i radości z tego, co robimy.

W zdrowym ciele zdrowy duch

To, w jakiej kondycji fizycznej jesteśmy, wpływa na nasze samopoczucie. Dbając o zdrowie i zgrabną sylwetkę, musimy pamiętać o zbilansowanej diecie, odpowiedniej dawce snu, ale przede wszystkim o regularnej aktywności fizycznej. Pozostając wiernym dewizie *w zdrowym ciele zdrowy duch*, połączyliśmy siły z Centrum Kultury Fizycznej UMCS i po raz kolejny przygotowaliśmy "Spartakiadę UMCS" – wydarzenie wpisane w coroczny kalendarz akademicki. Zawody skierowane były do studentów pierwszego roku naszego Uniwersytetu. 21 listopada uczestnicy rywalizowali ze sobą aż w pięciu dyscyplinach sportowych: futsal,

coś, co wprawi Was w zachwyt na bardzo długi czas..." – tymi słowami zachęcaliśmy studentów do wzięcia udziału w wydarzeniu pod zagadkową nazwą "UMCS przedstawia...". Największe kinowe hity, nutka tajemniczości i podniosły ton, a wszystko za sprawą pierwszego przedsięwzięcia realizowanego w ramach rekrutacji do Samorządu Studentów. Uczestnicy tego wydarzenia, wędrując w kilkusobowych grupach po zakamarkach naszego kampusu, mogli sprawdzić swoją wiedzę filmową, a nawet przeżyć z nami chwile grozy, radości i wzruszenia. "UMCS przedstawia" było wyzwaniem, którego z chęcią podjęłaby się nawet nasza słynna patronka Maria.

Jeśli nie taniec, to co?

Kolejnym efektem prac Zespołów Projektowych były warsztaty taneczne w stylu Bachata Sensual zorganizowane 28 listopada w Akademickim Centrum Kultury UMCS "Chatka Żaka". Podczas naszego tanecznego spotkania każdy mógł poczuć w sobie gorącą, hiszpańską nutę, bo to właśnie z Hiszpanii pochodzi ten nowoczesny, zmysłowy i niezwykle romantyczny taniec. Bachata tylko na pierwszy rzut oka wydawała się trudna. Nasi niezawodni instruktorzy zadbali o odpowiedni nastrój, dzięki czemu każdy czuł się komfortowo.

Wieczór andrzejkowy

Przelewanie wosku przez dziurkę od klucza, ustawianie butów czy rzucanie skórek od jabłek to znane od lat wróż-

• Andrzejek albo wróżba

by andrzejkowe. Niestety do tej pory nie zapisały się one w historii naszego Uniwersytetu. Postanowiliśmy więc to zmienić! 28 listopada w Akademickim Centrum Kultury UMCS "Chatka Żaka" odbyło się wydarzenie pod nazwą "Andrzejek albo wróżba". Na uczestników oprócz tradycyjnych wróżb czekał także szereg innych atrakcji, takich jak świetna muzyka, gry planszowe oraz dobrze znane Studenckie Maratony Filmowe. Była to także okazja, by pomóc bezdomnym zwierzętom, które szykują się na powrót zimy. Podczas wydarzenia zbieraliśmy karmę, koce oraz ręczniki, które przekazaliśmy do lubelskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt.

Aleksandra Szastak

• Studenckie Maratony Filmowe

• Spartakiada UMCS 2018

piłka siatkowa, tenis stołowy, pływanie oraz boccia. Dodatkowo wszyscy dbający o zdrowie i dobre samopoczucie mogli wziąć udział w zajęciach fitness, a dla najlepszych sportowców przygotowaliśmy atrakcyjne nagrody.

UMCS przedstawia...

„Panie i Panowie, chłopcy i dziewczęta! Mamy zaszczyt zaprosić Was na coś spektakularnego, coś, co będzie gratką dla każdego fana kinematografii,

• Spartakiada UMCS 2018

UMCSport – listopad

Za nami miesiąc, który upłynął pod znakiem rozgrywek ligowych. Przetęłały się koszykarki. Pomogła w tym nowa centerka zespołu – Nikki Greene.

Mimo że początek listopada nie był najlepszy w wykonaniu akademiczek, to dalsza jego część była już na plus. Pszczółki zaczęły od porażki w Polkowicach. Mistrz Polski z zeszłego roku wygrał 74:60. Tydzień później na własnej hali lublinianki zmierzyły się z Energą Toruń. Niestety bez podkoszowej nie dały rady Katarzynkom, ulegając 61:66. Amerykanka – Nikki Greene wystąpiła dopiero w kolejnym meczu. Tym razem zielono-białe pojechały do Poznania.

Fot. Michał Piliat

• Nikki Greene

Nowa środkowa pomogła koleżankom w odniesieniu pierwszego zwycięstwa od ponad półtora miesiąca. Pszczółki wygrały w stolicy Wielkopolski 81:69.

Podobnie jak koszykarkom poszło koszykarzom U!NB AZS UMCS Lublin. Podopieczni trenera Przemysława Łuszczewskiego na cztery rozegrane spotkania wygrali dwa. Oba na własnej hali. Wyjazdy do Białegostoku oraz Łodzi zakończyły się niestety porażkami. Akademicy kończyli miesiąc na 6. miejscu w tabeli.

O lekkim spadku formy mogą mówić futsaliści, którzy w czterech spotkaniach zdobyli zaledwie jedno oczko. Bilans bramek w tych meczach to 8 strzelonych oraz 22 stracone gole. W zespole trenera Artura Gadzickiego jest sporo kontuzji. Urazów nabawili się Michał Ostrowski, Grzegorz Fularski oraz Paweł Furtak. Dwóch pierwszych czeka dłuższa przerwa od gry. Futsaliści zajmują miejsce w środku ligowej stawki.

Intensywny miesiąc mają za sobą siatkarki. Za nimi pięć meczów, z których dwa zakończyły się zwycięstwem. Trener Jacek Rutkowski cały czas szuka optymalnych rozwiązań. Gra momentami wygląda obiecująco, zatem to dobry znak.

Marsz w górę tabeli zaczęły szczypiornistki MKS AZS UMCS Lublin. Dwa zwycięstwa oraz jedna porażka (w karnych) sprawiły, że akademiczki nieco zbliżyły się do czołówki. Zawodniczki poznały też swoje rywalki w rozgrywkach 1/16 Pucharu Polski. Zielono-białe zmierzą się z SPR-em JKS Jarosław.

Dwa zwycięstwa i dwie porażki zapisałi na swoim koncie piłkarze ręcz-

ni. Młody zespół Patryka Maliszewskiego miał matematyczne szanse na grę w grupie mistrzowskiej. Jednak akademików prawdopodobnie czeka gra w gronie ośmiu zespołów walczących o utrzymanie.

Kamil Wojdat

Fot. Michał Piliat

• AZS UMCS Lublin Marcin Ostrowski Tomasz Ławicki

Fot. Michał Piliat

• AZS UMCS Lublin Wiktor Jedut

Fot. Michał Piliat

• Natalia Gieroba, Adrianna Nejkauf, Gabriela Krzysiak

Fot. Michał Piliat

• Bartosz Muda

Fot. Michał Piliat

• Katarzyna Suszek

Monografia Joseph Conrad's Authorial Self. Polish and Other

Monografia *Joseph Conrad's Authorial Self. Polish and Other*¹ zorganizowana jest wokół kategorii autora, a niektóre istotne aspekty polskości Conrada stanowią główne pole dociekań badawczych. Otwierają ją teoretyczne rozważania o kategorii autora (Nathalie Martinière), po których następuje wywód dotyczący autobiografizmu i procesu twórczego Conrada (Richard Ambrosini), analizy idei istotnych dla jego osobowości i dzieł (Stephen Brodsky, Ray Stevens), szkice biograficzne o związkach z krewnymi pisarza (Lilia Omelan).

Dalej znajdujemy blok artykułów o *Amy Foster* – opowiadaniu z bardzo silnym polskim rezonansem, stanowiącym też klasyczny utwór literatury emigracyjnej (Anna Brzozowska-Krajka, Wiesław Krajka, Carl Schaffer) oraz trzy studia z zakresu komparatystyki literackiej, porównania z utworami z literatur amerykańskiej, rosyjskiej i polskiej (Schaffer, Monika Majewska, Rafał Szczerbakiewicz). Kolejny blok dotyczy odzwierciedlenia autorskiego „ja” Conrada w przekładach jego utworów na język polski (Ewa Kujawska-Lis, Agnieszka Adamowicz-Pośpiech, Olga Binczyk i Grzegorz Gwóźdź). Tom zamykają dwa studia przywołujące konteksty środkowej/środkowo-południowej Europy i morza (Majda Šavle, Margreta Grigoro-va i Petya Tsoneva).

Kategorię „ja” autorskiego, która zaznacza się w większości zawartych w tomie studiów i integruje całość, wspomagają dwie inne zasady organizacji. Jedną z nich jest obszar geograficzny obejmujący głównie Polskę, ale też Rosję, Europę środkową i środkowo-południową. Drugą jest

chronologia życia i twórczości Josepha Conrada: od ogólnych prezentacji jego dzieł (Martinière, Ambrosini, Brodsky, Stevens), poprzez wykazanie wpływów nań podczas pobytu we wczesnej młodości we Lwowie (Omelan), znaczenia dlań wschodnio-karpackiej geopoetyki (Brzozowska-Krajka) i studia nad *Amy Foster* (Brzozowska-Krajka, Krajka, Schaffer), po dociekania z zakresu komparatystyki literaturoznawczej zestawiające jego utwory z pisarzami początku XX w. (Schaffer, Majewska) oraz współczesnym pisarzem polskim (Szczerbakiewicz). Końcowe pięć artykułów łączy cały okres studiowany w monografii: od pierwszego polskiego tłumaczenia utworu Conrada opublikowanego w roku 1897 po jeden z ostatnich przekładów (z roku 2011), od możliwego wpływu Juliusza Rippera na Konradka podczas jego pobytu w Krakowie we wczesnej młodości po najnowszą recepcję jego twórczości w Bułgarii.

Monografia zawiera szesnaście studiów zaprezentowanych w swych pierwszych wersjach podczas „*Conrad's Footprints*” *Sixth Inter-*

national Joseph Conrad Conference zorganizowanej przez Zakład Studiów Conradoznawczych w Instytucie Anglistyki UMCS w dn. 20–24 czerwca 2016 r., która odbyła się pod Patronatem Honorowym Parlamentu Europejskiego i Jego Prezydenta Pana Martina Schultza. Autorzy dziewięciu z nich pochodzą z Polski, dwu – ze Stanów Zjednoczonych Ameryki i po jednym z Francji, Włoch, Kanady, Słowenii i Bułgarii. Tom kontynuuje studia nad różnymi polskimi i wschodnio-europejskimi aspektami i kontekstami Josepha Conrada, stanowiące jeden z głównych profili badawczych serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives* wydawanej przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie od roku 1992 w światowej dystrybucji Columbia University Press w Nowym Jorku.

Martinière argumentuje przeciwko niektórym postmodernistycznym teoriom „śmierci autora”, za jego istotnością dla badań literackich w ogóle, a twórczości Josepha Conrada w szczególności. Omawia ważność Conrada jako autora dla tych pisarzy współczesnych, którzy zastosowali w swych utworach twórczo pewne elementy jego biografii i osobowości, oraz tych, którzy przedstawili go jako postać fikcyjną.

Ambrosini poddaje krytyce biograficzny paradygmat życia i twórczości jako nieadekwatny, a nawet fałszywy i proponuje zastąpić go paradygmatem pamięci i twórczości jako stanowiącym uniwersalną formułę dla uchwycenia procesu twórczego pisarza i skutecznie prowadzącym do konstrukcji jego całościowej biografii. Z tej perspektywy interpretuje *Ze wspomnień* – zbiór stanowiący

¹ *Joseph Conrad's Authorial Self. Polish and Other*. Ed. with an Introduction Wiesław Krajka. Lublin: Maria Curie-Skłodowska UP; Distributed by Columbia UP New York, 2018, pp. xi, 402. Vol. 27 of *Conrad: Eastern and Western Perspectives*. Ed. Wiesław Krajka.

rezonans polskiej tożsamości „ja” autorskiego Conrada.

Za fundamentalne komponenty polskości Conrada uznaje Brodsky przede wszystkim szlachecką wrażliwość i spuściznę kulturową przodków, romantyczny patriotyzm i heroiczno-tragiczne rozumienie narodowego męczeństwa, poczucie ironii i absurdu. Podkreśla, że wczesny, polski okres życia autora *Lorda Jima* zdeteterminował jego osobowość, silnie odzwierciedloną w jego sztuce.

Stevens rozpatruje chrześcijańską postawę Conrada wyprowadzoną z jego polskiego dziedzictwa i analizuje najważniejsze elementy tej postawy w jego osobowości i postępowaniu. Twierdzi, iż choć Conrad odrzucił niektóre zasady tej religii, nigdy nie porzucił wiary swych przodków oraz, że to właśnie podróż pisarza do Konga obudziła uśpioną w nim wrażliwość chrześcijańską, którą dostrzegamy w symbolice i motywach w *Placówce postępu* i *Jądrze ciemności*.

Dwa artykuły Omelan, poświęcone odpowiednio Antoniemu Syroczyńskiemu i Leonowi Syroczyńskiemu, zawierają rekonstrukcję ich osobowości, życiorysów i dokonań, koncentrując się na ich wpływie na Konradka podczas pobytu we Lwowie, ich związkach z rodzinami Korzeniowskich i Bobrowskich (w szczególności ze Stefanem Bobrowskim i Tadeuszem Bobrowskim), ich polskim patriotyzmie i zaangażowaniu w podziemną działalność patriotyczną w ówczesnej sytuacji społeczno-politycznej oraz na późniejszej akademickiej karierze Leona Syroczyńskiego i jego wkładzie w rozwój górnictwa. W studiach tych au-

torka wprowadza pewne nowe fakty biograficzne i potwierdza bądź neguje niektóre dotychczasowe ustalenia biografów.

Brzozowska-Krajka koncentruje się na regionalizmie kresowym Conrada wyrażonym przez wschodniokarpacki etnos postaci Janka Górala w *Amy Foster* – jako literackiej transformacji przestrzeni geograficznej; stosuje teoretyczną perspektywę geopoetyki (antropologii miejsca). Ta aksjologicznie zorientowana pamięć kulturowa prowadzi do zdekodowania określonych cech wyobraźni geopoetycznej Conrada ujętej jako mitologia osobista w kategoriach romantycznego regionalizmu i etnocentrycznie zdominowanego mitu Kresów.

Krajka studiuje etyczną substancję relacji interpersonalnych i interkulturowych między postaciami drugorzędowymi i tytułową bohaterką *Amy Foster* a jej protagonistą Jankiem Góralem, postrzegając je w kategoriach Ja-Inny. Zastosowanie teorii dialogu kultur, otwarcia na Innego i bezwarunkowej gościnnos-

ści prowadzi do wniosku o braku tej substancji w odniesieniu do postaci drugorzędnych oraz jej częściowym istnieniu w relacjach protagonisty z Doktorem Kennedym, Swafferem oraz Amy Foster.

Schaffer dokonuje komparatystycznego oświetlenia położenia Janka Górala w *Amy Foster* i Guizaca w opowiadaniu Flannery O'Connor *The Displaced Person* – uosabiających wartości moralne, lecz traktowanych przez otoczenie niesprawiedliwie. Analizuje ich zarówno na tle ich społecznych środowisk, jak i przede wszystkim w perspektywach etyki uniwersalnej,

m.in. porównując ich cierpienia do tych doświadczonych przez postacie w literaturze Holocaustu.

W swym studium komparatystycznym *Księżca Romana* (drugiego „polskiego” fikcyjnego utworu Conrada) i opowiadania Lwa Tołstoja *Za shto?* Majewska dowodzi, iż oba utwory przedstawiają w sposób wysoce pozytywny postacie, które reprezentują postawy polskiego patriotyzmu typowe dla tego okresu, wyrażają współczucie dla ich cierpień i represji, ukazują też „dobrych” Rosjan przy jednoczesnej krytyce cara Mikołaja. Autorka konkluduje, że patriotyzm odgrywa istotną rolę w aksjologii Conrada.

W swym zestawieniu Conrada ze Stanisławem Lemem Szczerbakiewicz zauważa cechy wspólne obydwu pisarzy: romantyczny egzotyzm, etyczny maksymalizm połączony z aksjologicznym absolutyzmem, etos zawodowy, zindywidualizowane, osamotnione postacie oraz istotę relacji między etyką i technologią. Obydwaj dostrzegają też niebezpieczeństwo

posthumanistycznej formy rasizmu, gdy w przyszłości technologia zastąpić może moralność.

Kolejny blok tworzą trzy studia o polskich przekładach utworów literackich Conrada. Kujawska-Lis omawia pierwsze tłumaczenie na język polski *Wyrzutka* pióra Marii Gąsiorowskiej, opublikowane w roku 1897 w „Tygodniku Mód i Powieści”. Utrzymuje, iż jest ono wolne od rażących przypadków udomowienia, nie narzuca negatywnego postrzegania postaci tubylców, jest pozbawione rażących zniekształceń tekstu oryginału w aspektach jego akcji, ideologii czy stylu, też nie narzuca jakichkolwiek polskich modeli literackich, językowych czy kulturowych.

Studium Adamowicz-Pośpiech dotyczy przekładu noweli *Il Conde* na język polski wykonanego przez Leona Piwińskiego. Przekład ten sam Conrad poprawił i skomentował w roku 1922. Autorka bada konsekwencje interpretacyjne dokonanych przez Piwińskiego wyborów translatorskich w odniesieniu do przekładu późniejszego – Krystyny Tarnowskiej z roku 1973. Zwraca uwagę zwłaszcza na tłumaczenie dwu fraz kluczowych dla interpretacji tego opowiadania w kategoriach homoseksualnych: „przygoda” i „młody człowiek”.

Binczyk i Gwóźdź zestawiają dwa polskie tłumaczenia *Jądra ciemności*: Anieli Zagórskiej z roku 1936 i Magdy Heydel z roku 2011 wobec tekstu oryginału Conrada – zaadresowane do polskich czytelników, którym obca była kolonialna przeszłość. Koncentrują się na sposobach oddania w nich Conrada percepcji działalności imperialistycznej państw Zachodu w Afryce u schyłku XIX w. oraz na odwzorowaniu topograficznych i organizacyjnych aspektów tej ekspansji imperialnej, a także przedstawieniu Afrykanów.

Šavle stawia tezę, iż być może austro-węgierski admirał Juliusz Franciszek Rippera spotkał Conrada w latach 1871–1874 i przyczynił się do zaszczerpienia w nim pragnienia kariery na morzu; wskazuje też na możliwość wpływu ekspedycji na statku *Fa-*

sana, prowadzonej przez Rippera, na artystyczną prezentację przeprawy kapitana MacWhirra i jego marynarzy w *Tajfunie* Conrada. Šavle koryguje również przedstawioną przez pisarza w *Ze wspomnień* rozważaną przezeń opcję morskiej kariery we flocie austro-węgierskiej.

Na tle zarysowanej panoramy recepcji dzieł Conrada w Bułgarii w wieku XX Grigorova i Tsoneva wywodzą, że morze było przez wieki marginalizowane w bułgarskiej świadomości narodowej i że jego późne „odkrycie” zaczęło się na początku wieku XX, a recepcja dzieł Conrada w Bułgarii była istotnym stymulatorem tej tendencji, bowiem wywarł on znaczący wpływ na poszukiwania i dokonania twórcze bułgarskich pisarzy-marynistów. Jego opowiadanie *Tajfun* było jednym z wiodących tekstów wytyczających kierunek rozwoju tej literatury.

Niniejsza monografia kontynuuje koncentrację serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives* na wielorakich polskich i wchodnio-środkowo-europejskich aspektach i kontekstach twórczości Josepha Conrada: teoretycznych, autobiograficznych i biograficznych, komparatystycznych, przekładoznawczych i innych (w szczególności tomy 2, 3, 5, 8, 13, 19, 22 i 25). Substancja polska, jako kluczowy komponent osobowości i dzieł Josepha Conrada, występuje bardzo wyraźnie w artykułach Ambrosiniego, Brodsky'ego, Stevensa, Omelan, Brzozowskiej-Krajki, Majewskiej, Szczerbakiewicz (dwa ostatnie artykuły dotyczą literatury polskiej) oraz Kujawskiej-Lis, Adamowicz-Pośpiech, Binczyk i Gwóźdź (trzy ostatnie studia dotyczą języka polskiego poprzez studiowanie polskich przekładów niektórych dzieł pisarza). Rosyjski kontekst wprowadzają rozważania Majewskiej, środkowoeuropejski – Šavle, a południowo-środkowoeuropejski – Grigorovej i Tsonevej. Artykuły zdominowane przez rozważania teoretyczno-literackie (Martinière, Ambrosini) kontynuują ten właśnie profil serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives* (zaznaczony jej toma-

mi 23 i 26). Analogicznie jak cała ta seria *Joseph Conrad's Authorial Self: Polish and Other* prezentuje Conrada jako pisarza transnarodowego (co podkreśla zwłaszcza Ambrosini), który przemawia do badaczy, studentów i czytelników na całym świecie i jest przez nich badany i czytany.

Przy takim sprofilowaniu tomu najbardziej polskie teksty Conrada (*Amy Foster, Książę Roman* i *Ze wspomnień*) stanowią główny przedmiot zawartych w nim analiz. Z innych dzieł pisarza studia dotyczą *Tajfunu, Jądra ciemności, Placówki postępu, Murzyna z załogi „Narcyza”, Wyrzutka, Il Conde*. Co istotne, polskość *Lorda Jima* pozostała poza przedmiotem studiów w niniejszej monografii (podobnie jak w niektórych poprzednich tomach serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives*), poświadczając tym samym tendencję do odstępowania od przyznawania tej powieści prymatu w studiach nad polskością Conrada.

Niniejsza monografia obrazuje różnorodność stanowisk metodologicznych: od biograficznej faktografii i kontekstualizacji po interpretację autobiograficzną, od literaturoznawczej komparatystyki i uważnej interpretacji tekstu literackiego po bogate historyczno-społeczno-kulturowe kontekstualizacje i geopoetykę, od literaturoznawstwa o orientacji filozoficznej do tegoż o nachyleniu etycznym, od teoretycznych dociekań nad autorem i jego procesem twórczym po krytykę postkolonialną i wielorakie podejścia teoretyczno-metodologiczne z zakresu badań przekładoznawczych. *Joseph Conrad's Authorial Self: Polish and Other* to w istocie „galaktyka” stanowisk literaturoznawczych, z których wszystkie oświetlają autorskie „ja” Conrada – tak złożone i enigmatyczne, iż wymaga nieustannych reinterpretacji, mimo tak wielu naukowych monografii i artykułów opublikowanych dotąd na ten temat.

Ze Wstępu Wiesława Krajki do Joseph Conrad's Authorial Self: Polish and Other
(w przekładzie autora)

II Forum Młodych Naukowców

14–15.11.2018 r.

Fot. Bartosz Proll

Świąt Bożego Narodzenia
wypełnionych radością i miłością,
niosących spokój i odpoczynek
oraz Nowego Roku pełnego optymizmu,
wiary, szczęścia i powodzenia

życzy
prof. dr hab. Stanisław Michałowski
Rektor UMCS

Zapraszam na spotkanie noworoczne, które odbędzie się
4 stycznia 2019 r. o godz. 12.00 w Sali Senatu UMCS.

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE